Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-03-23

LS 2016-0095

Landstingsstyrelsen

Årsrapport 2015 inklusive uppföljning av intern kontrollplan 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsens förvaltning överlämnar härmed årsrapport för perioden 1 januari – 31 december 2015 inklusive uppföljning av intern kontrollplan 2015.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att fastställa årsrapport 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning

att godkänna uppföljning av intern kontrollplan 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning enligt årsbokslutets bilagor F2 Styrningsrapport landstingsstyrelsens förvaltning 2015 och F8 Uppföljning av LSF internkontrollplan 2015.

Landstingsrådsberedningens motivering

Förvaltningens resultat för år 2015 uppgår till 213,1 miljoner kronor. För motsvarande period 2014 uppgick överskottet till 9,1 mkr. Den enskilt största förklaringen till resultatavvikelsen är av redovisningsteknisk karaktär och avser redovisningen av forskning, utveckling och utbildning. Som en följd av förändringen av redovisningsprinciper har således resultatet förbättrats med 127 miljoner kronor.

Framtidens hälso- och sjukvård, planen för framtidens kollektivtrafik, Stockholmsregionens behov av en hållbar utveckling samt en förstärkning av ägarstyrningen är några av de frågor som landstingsstyrelsens förvaltning har arbetat med under 2015. Arbetet med framtidens hälso- och sjukvård har under

2015 samordnats i genomförandeområden och ansvarsmässigt förts över till linjeorganisationen.

Det är av stor vikt att arbetet med att nedbringa kostnadsökningstakten sker inom all verksamhet. Under 2015 har kostnadsökningstakten nedbringats till 1,6 procent på helårsbasis. Arbetet med full kostnadskontroll måste fortsätta vilket leder att arbetsätt inom den egna organisationen och mellan koncernens olika delar kan behöva omprövas för att förbättra styrningen och minimera risken för suboptimering och en accelererande kostnadsökningstakt.

I sitt arbete med detta har under året förvaltningen genom minskade konsultkostnader, ökad kostnadskontroll samt ökad samordning klarat av uppsatt besparingsmål på 50 miljoner kronor inom ramen för uppdraget i budgeten 2015, vilket innebar att effektivisera de centrala förvaltningarna med totalt 400 miljoner kronor under en treårsperiod. Vidtagna åtgärder har lett till en långsiktig och bestående effektivisering.

Projektet Nya Karolinska Solna fortsätter enligt plan med ett alltmer intensivt arbete med utrustningsinstallationer, installationer av informations- och kommunikationsteknik samt upphandling av inredning.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 februari 2015
Årsrapport 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning inklusive bilagor

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-02-24

LS 2016-0095

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -02- 24
Dnr LS 2016-0095

Landstingsstyrelsen

Årsrapport 2015 inklusive uppföljning av intern kontrollplan 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsens förvaltning överlämnar härmed årsrapport för perioden 1 januari – 31 december 2015 inklusive uppföljning av intern kontrollplan 2015.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 februari 2015
Årsrapport 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning inklusive bilagor

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att fastställa årsrapport 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning

att godkänna uppföljning av intern kontrollplan 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning enligt årsbokslutets bilagor F2 Styrningsrapport landstingsstyrelsens förvaltning 2015 och F8 Uppföljning av LSF internkontrollplan 2015.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Årsbokslut 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning redovisas i årsrapporten och dess bilagor. Förvaltningens ekonomiska resultat för 2015 blev ett överskott med 213,1 miljoner kronor vilket motsvarar 5,1 procent.

Uppföljningen av förvaltningens interna kontroll redovisas i årsrapportens bilagor Styrningsrapport landstingsstyrelsens förvaltning 2015 och Uppföljning av LSF internkontrollplan 2015.

Bakgrund
Enligt lagen om kommunal redovisning (1997:614), kap. 3-8, är kommuner och landsting skyldiga att upprätta en årsredovisning för varje räkenskapsår. I enlighet med detta lämnar landstingsstyrelsens förvaltning årsrapport för 2015.

Årsrapport för landstingsstyrelsens förvaltning är sammanställd utifrån uppdrag i landstingets Mål och budget 2015 som beslutades av landstingsfullmäktige den 16-17 juni 2014, § 178.

Överväganden
Landstingsstyrelsens förvaltning biträder landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra och samordna landstingets verksamheter. Med kompetenta, ansvarstagande och motiverade medarbetare arbetar förvaltningen strategiskt och operativt för att nå de mål som landstingsfullmäktige har satt upp, samt för att på ett effektivt sätt ge god service till invånarna i Stockholms län. Tillsammans med förvaltningar och bolag effektiviserar och utvecklar landstingsstyrelsens förvaltning landstingets verksamheter.

Förvaltningens årsrapport 2015 är sammanställd med utgångspunkt från de underlag som verksamhetens avdelningar inrapporterat.

Framtidens hälso- och sjukvård, planen för framtidens kollektivtrafik, Stockholmsregionens behov av en hållbar utveckling, samt anpassningen till en förstärkt ägarstyrning är några frågor som landstingsstyrelsens förvaltning har arbetat med under 2015. Detta har ställt krav på en mer kostnadseffektiv och attraktiv förvaltningsorganisation.

Arbetet med framtidens hälso- och sjukvård har under 2015 samordnats i genomförandeområden, och genom detta har ansvaret för det fortsatta arbetet överförts till linjeorganisationen. Detta har medfört att flera områden inom landstingsstyrelsens förvaltning har fått anpassa och prioritera sin verksamhet. Uppdrag och kompetens har setts över för att säkerställa genomförandet.

Landstingsstyrelsens förvaltnings arbete har också anpassats för att på bästa sätt möta kraven från den politiska organisationen, vilka bland annat innebär en förstärkt ägarstyrning.

- Resultatet för år 2015 uppgår till 213,1 miljoner kronor. Helårsresultatet för år 2014 var 9,1 miljoner kronor.

- Verksamhetens kostnader visar för helåret en ökning med 1,6 procent, i jämförelse med föregående år.
- Periodens ackumulerade investeringar uppgår till 3 601,7 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 81,2 procent i jämförelse med budget.

Den enskilt största förklaringen till landstingsstyrelsens förvaltnings resultat 2015 är de förändrade redovisningsprinciperna för området forskning, utveckling och utbildning. De medför att sammanlagt 126,8 miljoner kronor har återförts från tidigare års reserverade medel till årets resultat. Dessutom bidrar Stockholms läns landstings egen satsning under år 2015 på nämnda område med ett överskott på ytterligare 23,8 miljoner kronor. Denna resultateffekt är av engångskaraktär och återkommer inte under 2016 och framöver, utifrån det nu gällande ALF-avtalet.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program Miljöutmaning 2016 har hänsyn till miljön beaktats och bedömningen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef

Landstingsstyrelsens förvaltning

ÅRSRAPPORT 2015

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning ... 6
1.1 Ledningens åtgärder ... 6
1.2 Förväntad utveckling 2016 ... 8

2. Styrning ... 10
2.1 Verksamhetens uppdrag och omfattning ... 10
2.1.1 Uppdragsgivare ... 10
2.1.2 Landstingsstyrelsens förvaltnings uppdrag ... 10
2.1.3 Verksamhetsidé ... 10
2.1.4 Vision ... 10
2.1.5 Ansvarsområden ... 10
2.1.6 Verksamhetsområden ... 11
2.2 Styrning av verksamheten ... 11
2.3 Uppföljning av uppdrag ... 12
2.3.1 Uppdrag i budget ... 12
2.3.2 Uppdrag under löpande år ... 13
2.4 Efterlevnad av styrande dokument ... 13
2.4.1 Styrningsrapport ... 13
2.4.2 Landstingets finanspolicy ... 13
2.5 Internkontroll ... 13
2.5.1 Egenkontroll ... 13
2.5.2 Landstingsstyrelsens förvaltnings internkontrollplan 2015 ... 14

3. Mål ... 14
3.1 Mål och indikatorer ... 14
3.1.1 Ekonomi i balans ... 15
3.1.2 Hållbar tillväxt och utveckling ... 15
3.1.3 Attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare ... 15
3.2 Landstingsstyrelsens förvaltnings interna mål ... 16

4. Genomförd verksamhet ... 19
4.1 Ekonomi och strategiska investeringar ... 19
4.1.1 Ekonomi i balans ... 19
4.1.2 Strategiska investeringar ... 20
4.1.3 Upphandling ... 22
4.2 Forskning och innovation ... 22
4.2.1 Forskning för framtidens vård ... 22

4.2.2 Innovationer för framtidens vård 24
4.2.3 Stockholms medicinska biobank..... 24
4.3 Effektivt miljöarbete.....25
4.3.1 Genomförande av Miljöutmaning 2016 25
4.3.2 Arbete med ett nytt miljöprogram 26
4.4 Socialt ansvarstagande..... 26
4.4.1 Jämställdhet och jämlikhet 27
4.4.2 Nationella minoriteter.....27
4.4.3 Arbete för tillgänglighet 28
4.4.4 Uppförandekod för leverantörer 28
4.5 Säkra processer 29
4.5.1 Ökad samordning inom IT-området..... 29
4.5.2 3R Framtidens vårdinformationsmiljö, 3R FVM..... 29
4.5.3 Samordning inom ramen för landstingets förvaltnings-objektsarkitektur, FOA, för hälso- och sjukvård 30
4.5.4 Hållbar IT-leverans av värdeskapande tjänster 31
4.5.5 Säkerhet..... 32
4.5.6 Informationssäkerhet.....33
4.5.7 Krisberedskap..... 34
4.5.8 Informationsförvaltning..... 34
4.6 En attraktiv arbetsgivare och tryggad kompetensförsörjning 35
4.6.1 Attraktiv arbetsgivare.....35
4.6.2 Kompetensförsörjning i vården 37
4.6.3 Landstinget som huvudman för utbildningar..... 39
4.7 Styrning, samordning och stöd 39
4.7.1 Beslutsprocess och ärendehantering..... 39
4.7.2 Styrande dokument..... 40
4.7.3 Samordning för genomförande..... 40
4.7.4 Ägarstyrning.....41
4.7.5 Juridik 41
4.7.6 Effektivisering av den centrala administrationen..... 42
4.7.7 Ständiga förbättringar och utvecklingsarbete..... 42
4.7.8 Administrativ service till den politiska ledningen 43
4.8 Verksamhetsförändringar 44

5. Ekonomi 47
5.1 Resultatutveckling.....47
5.1.1 Intäktsutveckling..... 48

5.1.2 Kostnadsutveckling 49
5.1.3 Avvikelser – årets resultat mot årsbudget 50
5.1.4 Förändring – årets resultat mot föregående år 55
5.1.5 Redovisning över samtliga specialdestinerade statsbidrag 57
5.1.6 Personal 58
5.1.7 Övriga kostnader, avskrivningar och finansnetto 60
5.1.8 Forskning, utveckling och innovation 60
5.2 Resultatdisposition 62
5.3 Investeringar 63
5.4 Balansräkning 65
5.5 Kassaflödesanalys 67

6. Verksamhetsstöd 68
6.1.1 Antal anställda 68
6.1.2 Personalarbetet och de viktigaste personalhändelserna under perioden 69
6.1.3 Arbetet med kompetensförsörjning 69
6.1.4 Personalpolicy 70
6.1.5 Kompetensförsörjning 70
6.1.6 Utbildning 70
6.1.7 Chef- och ledarskap 70
6.1.8 Hälsofrämjande arbetsmiljö 72
6.1.9 Sjukfrånvaro 72
6.1.10 Jämställdhet och mångfald 74
6.2 Miljö 75
6.2.1 Miljöutmaning 2016 75
6.2.2 Klimatneutrala tjänster 76
6.2.3 Ekologiska livsmedel 76
6.2.4 Ledningssystem 76
6.2.5 Övrig redovisning 77
6.3 Socialt ansvarstagande 78
6.3.1 Likvärdig behandling av alla invånare 78
6.3.2 Delaktighet för personer med funktionsnedsättning 79
6.4 Effektiviseringar i landstingsstyrelsens förvaltning 80
6.5 Säkra processer 81
6.5.1 Säkerhet 81
6.5.2 Informationssäkerhet 81
6.6 Folkhälsoarbetet 82

6.7 Upphandling och inköp 83

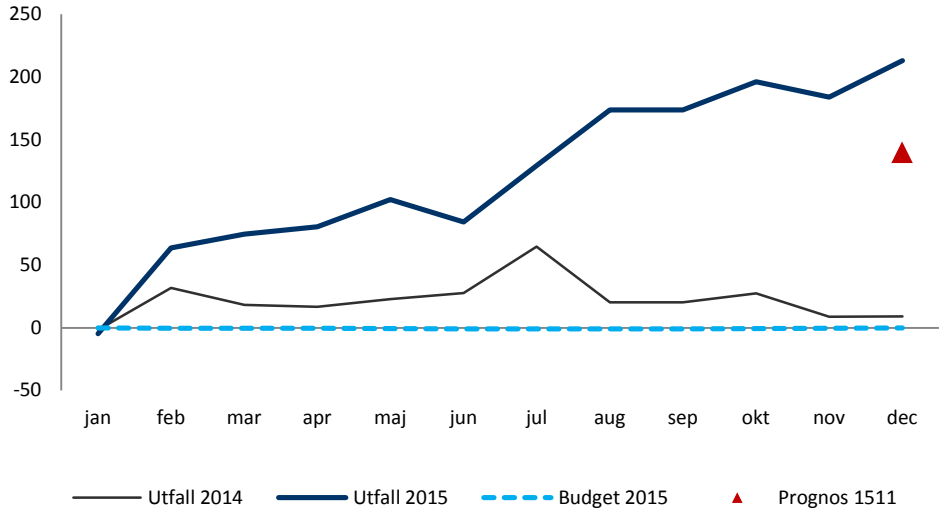
7. Pågående rättsprocesser (tvister) 83

8. Övrigt 83

9. Nämnd- och styrelsebehandling 83

10. Bilagor 83

1. Sammanfattning

- Resultatet för år 2015 uppgår till 213,1 miljoner kronor. Helårsresultatet för år 2014 var 9,1 miljoner kronor.
- Verksamhetens kostnader visar för helåret en ökning med 1,6 procent, i jämförelse med föregående år.
- Periodens ackumulerade investeringar uppgår till 3 595,9 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 81,1 procent i jämförelse med budget.

Den enskilt största förklaringen till landstingsstyrelsens förvaltnings resultat 2015 är de förändrade redovisningsprinciperna för området forskning, utveckling och utbildning. De medför att sammanlagt 126,8 miljoner kronor har återförts från tidigare års reserverade medel till årets resultat. Dessutom bidrar Stockholms läns landstings egen satsning under år 2015 på nämnda område med ett överskott på ytterligare 23,8 miljoner kronor. Denna resultateffekt är av engångskaraktär och återkommer inte under 2016 och framöver, utifrån det nu gällande ALF-avtalet.

I avsnittet nedan följer exempel på vad landstingsstyrelsens förvaltning har åstadkommit under året.

1.1 Ledningens åtgärder

Framtidens hälso- och sjukvård, planen för framtidens kollektivtrafik, Stockholmsregionens behov av en hållbar utveckling, samt anpassningen till en förstärkt ägarstyrning är några frågor som landstingsstyrelsens förvaltning har arbetat med under 2015. Detta har ställt krav på en mer kostnadseffektiv och attraktiv förvaltningsorganisation.

Arbetet med framtidens hälso- och sjukvård har under 2015 samordnats i genomförandeområden, och genom detta har ansvaret för arbetet överförts till linjeorganisationen. Detta har medfört att flera områden inom landstingsstyrelsens förvaltning har fått anpassa och prioritera sin verksamhet.

Funktionsområdenas uppdrag och kompetens har setts över och anpassats för att säkerställa genomförandet. Landstingsstyrelsens förvaltnings arbete har också anpassats för att på bästa sätt möta kraven från den politiska organisationen, vilka bland annat innebär en förstärkt ägarstyrning.

Landstingsdirektören har också stärkt tjänstemannaledningen genom att bilda landstingsdirektörens ledningsgrupp. Sedan i mars träffas gruppen varje vecka för avstämning och strategiska diskussioner. Gruppen tar också fram förslag till beslut på en övergripande strategisk nivå.

Även LSF Ledning har utvecklat sitt arbete och fokuserar i huvudsak på landstingsstyrelsens förvaltnings ledningsprocess, mål, resultat och leveranser. Särskilt fokus har lagts på att utveckla och effektivisera landstingsstyrelsens förvaltning. Flera beslut har fattats för att stärka landstingsstyrelsens förvaltnings förmåga att utvecklas och effektivisera verksamheten och att ständigt förbättra arbetssätt, tjänster och leveranser. Bland annat har alla chefer och ledare genomgått en förvaltningsgemensam utbildning i förändringsledning som ett komplement till den obligatoriska chefs- och ledarskapsutbildningen.

Utöver det har ledningen kraftsamlat och vidtagit åtgärder i samarbete med alla medarbetare i landstingsstyrelsens förvaltning, vilket har lett till sänkta konsultkostnader, en högre grad av kostnadskontroll samt ökad samordning. De samlade åtgärderna har bidragit till att landstingsstyrelsens förvaltning har passerat sitt besparingsmål på 50 miljoner inom ramen för uppdraget i budget 2015, vilket innebar att effektivisera de centrala förvaltningarna med 400 miljoner kronor under en treårsperiod. Landstingsstyrelsens förvaltnings insatser på detta område har även lett till en långsiktig och bestående effektivisering.

Under våren 2015 har resurser förts över till tillväxt- och regionplanenämnden i samband med att en ny förvaltning bildades. Under hösten 2015 bilades SLL Kommunikation och press med en tydligare styrningsstruktur, ett nytt uppdrag och en sammanslagning av resurser från landstingsstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Under hösten 2015 förbereddes för en ny tjänstemannaorganisation kring förstärkt styrning. Ett antal funktioner inom bland annat hållbar upphandling, uppförandekod, jämställdhet och jämlikhet samt

barnkonventionen samorganiserades i en hålbarhetsavdelning som inrättades den 1 januari 2016.

Under hösten 2015 har också delar av landstingsstyrelsens förvaltnings arbete och organisation anpassats till förändringar i vår omvärld med anledning av ett ökat flyktingmottagande i Sverige och i Stockholmsregionen, samt det nationella beslutet om en höjd beredskap på grund av en ökad risk för terrordåd. Flera operativa insatser har genomförts inom ramen för den ordinarie linjeverksamheten och en samordnad övning har genomförts inom ramen för det katastrofmedicinska ansvarsområdet. I den senare övningen deltog bland andra SLL Säkerhet och beredskap, samt landstingets chefsläkare och ställföreträdande landstingsdirektör.

Landstingets engagemang inom e-hälsoområdet kommer att öka de närmaste åren, men landstinget utvecklar redan idag nationella tjänster. Tillsammans med Region Skåne och Västra Götalandsregionen har landstinget inlett ett gemensamt arbete, 3R, för att utveckla framtidens vårdinformationsstöd.

Under året har verksamheten inom SLL IT genomgått en särskild analys. Detta arbete har lett fram till en starkare styrning av SLL IT genom landstingsdirektören, för att säkerställa leveranser och utveckling under 2016 och framåt.

Landstingsdirektören har fortsatt att delegera det administrativa arbetet av förvaltningschefskapet och det operativa ansvaret för att leda landstingsstyrelsens förvaltning till den biträdande förvaltningschefen. Landstingsstyrelsens förvaltning har under året prioriterat ett mer aktivt förändrings- och förbättringsarbete för att modernisera arbetet samt verkställa de uppdrag som anges i budgeten, bland annat kravet på effektiviseringar och kostnadssänkningar för planperioden.

1.2 Förväntad utveckling 2016

Landstingsstyrelsens förvaltning fortsätter att utveckla och effektivisera arbete och processer med fokus på genomförandet av Framtidsplan för hälso- och sjukvården. Särskilda målområden har definierats inom samordnad styrning och ekonomi, säkra processer och ökad och förbättrad service till samtliga kunder och uppdragsgivare.

För att möta en period med stora behov av förändring och utveckling och inte minst av kostnadskontroll i hela Stockholms läns landsting, krävs en ökad samordning inom ett flertal områden inom landstingets samtliga verksamheter. Denna samordning kommer till stor del att utgå från landstingsstyrelsens förvaltning. Redan under 2015 har arbetssätt och organisation anpassats till den förstärkta styrningen och ägarstyrningen

och detta arbete fortsätter nu inom de landstingsövergripande processerna som budget, verksamhetsstyrning och uppföljning. Genom en effektivare styrning av landstingets verksamheter främjas ett effektivt resursutnyttjande och hög kvalitet.

Förutom att ge stöd och service till den politiska organisationen arbetar landstingsstyrelsens förvaltning också med strategiskt verksamhetsstöd till landstingets kärnverksamheter inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling och kultur.

Under flera år har landstingsstyrelsens förvaltning successivt anpassat sitt arbete till att tillhandahålla ett samordnat och operativt verksamhetsstöd till övriga förvaltningar och en del av bolagen. Detta har lett fram till att landstingsstyrelsens förvaltning har blivit en tjänsteleverantör och samordnare inom områden som IT, HR, fastighetsservice, kanslitjänster och ekonomiadministration. Detta arbete utvecklas inom fler områden under 2016 och möjligheterna att erbjuda ett bredare utbud av tjänster undersöks i syfte att effektivisera administrationen inom hela Stockholms läns landsting.

På uppdrag av landstingsstyrelsen har landstingsdirektören under 2015 fått en tydligare arbetsledande roll i förhållande till de övriga förvaltningscheferna. Genom uppdraget som verkställande direktör, vd, i Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, har motsvarande förändring skett gentemot bolagscheferna. Nu fortsätter arbetet med att bygga ledningsstrukturer som ska tydliggöra dessa mandat och ytterligare förbättra beslutsunderlag och beslutsstöd inför både verkställighetsbeslut och politiska beslutsärenden.

För att landstingsstyrelsens förvaltningsorganisation på bästa sätt ska kunna svara upp mot de uppdrag som formuleras av den nya politiska organisationen, anpassar landstingsdirektören också successivt organisationen under 2016 utifrån de behov som finns.

Under 2016 fortsätter arbetet med säkra processer inom olika områden, exempelvis strategisk IT, informationssäkerhet samt säkerhet och beredskap. Landstingsstyrelsens förvaltning följer också ärendeberedningen inför ett eventuellt beslut om Stockholms läns landsting ska bilda region eller inte. En eventuell regionbildning kan komma att ske relativt omgående och medför då anpassningar och förändringar med avseende på organisation, uppdrag och processer.

Inom ramen för landstingsstyrelsens förvaltnings interna arbete sker ett arbete för att stärka chefer och ledare i deras ledarskap. Satsningar planeras också för att stärka medarbetarskapet. I tider av förändring och utveckling

krävs att medarbetare får rätt förutsättningar att prioritera, leverera resultat och trivas på jobbet. Därför sker en satsning på hälsofrämjande insatser och ett fortsatt arbete med att uppmuntra ett lösningsfokuserat arbetssätt, gott bemötande och samarbete inom ramen för värdegrunden.

Landstingsdirektören delegerar även i fortsättningen administrativa delar av förvaltningschefskapet och det operativa ansvaret för att leda landstingsstyrelsens förvaltning till den biträdande förvaltningschefen.

2. Styrning

2.1 Verksamhetens uppdrag och omfattning

2.1.1 Uppdragsgivare

Landstingsstyrelsens förvaltning arbetar på direkt uppdrag av landstingsstyrelsen via landstingsdirektören.

2.1.2 Landstingsstyrelsens förvaltnings uppdrag

Landstingsstyrelsens förvaltning biträder landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra och samordna landstingets verksamheter och är därmed landstingets ledningskansli.

2.1.3 Verksamhetsidé

Med kompetenta, ansvarstagande och motiverade medarbetare arbetar vi strategiskt och operativt för att nå de mål som landstingsfullmäktige har satt upp, samt för att ge god service på ett effektivt sätt till invånarna i Stockholms län. Tillsammans med förvaltningar och bolag effektiviserar och utvecklar landstingsstyrelsens förvaltning landstingets verksamheter.

2.1.4 Vision

En modern och flexibel organisation – rätt rustad för framtiden.

2.1.5 Ansvarsområden

Stöd till den politiska organisationen

Landstingsstyrelsens förvaltning ska förse landstingsstyrelsen med underlag, samt ge stöd och service kring ledning, styrning och verksamhetsstödjande processer inom landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhetsområden.

Strategiskt verksamhetsstöd till landstingets verksamheter

Landstingsstyrelsens förvaltning ansvarar för att styra, leda och samordna ett landstingsgemensamt verksamhetsstöd till landstingets kärnverksamheter inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling.

Externt verksamhetsstöd
Landstingsstyrelsens förvaltning erbjuder ett taktiskt och operativt verksamhetsstöd till förvaltningar och bolag inom landstinget som avtalar dessa tjänster. Tjänsterna finns bland annat inom områdena personal, ekonomi, kansli, service och IT.

2.1.6 Verksamhetsområden

Landstingsstyrelsens förvaltnings processer presenteras i tabellen intill och har delats in med utgångspunkt från de landstingsövergripande målen.

Effektivare styrning	• Stöd till landstingsstyrelsen när det gäller att leda, styra och samordna • Beslutsprocess och ärendehantering • Juridik • Internationellt arbete
En ekonomi i balans	• Ekonomi • Finansiering • Strategiska fastighetsfrågor • Investeringar • Upphandling
Attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare	• Personalstrategier • Arbetsgivar- och pensionsfrågor • Kompetensförsörjning och utbildning
Hållbar tillväxt och utveckling	• Forskning och innovation • Miljö • Berga naturbruksgymnasium • Säkerhet, informationssäkerhet och krisberedskap • Socialt ansvarstagande
Förbättrad tillgänglighet och kvalitet inom hälso- och sjukvården	• Framtidsplanens genomförandeområden • Berörda funktioner inom landstingsstyrelsens förvaltning deltar i en samordnad ärendeberedning
Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem	• Berörda funktioner inom landstingsstyrelsens förvaltning deltar i en samordnad ärendeberedning
Ett fritt, tillgängligt kulturliv med hög kvalitet	• Berörda funktioner inom landstingsstyrelsens förvaltning deltar i en samordnad ärendeberedning

2.2 Styrning av verksamheten

Landstingsstyrelsens förvaltning är en politiskt styrd organisation. Styrningen utgår från det reglemente som baseras på kommunallagen samt på de övergripande styrningsprinciper som finns för Stockholms läns landsting.

Landstingsstyrelsens förvaltnings ledningssystem omfattar styrdokument, organisationsstruktur, lednings- och beslutsprocesser samt styrmodeller och metoder för uppföljning. Tillsammans fastställer delarna i ledningssystemet grundprinciperna för att leda verksamheten, ställa upp

mål samt uppnå dessa. Ledningssystemet fokuserar på att verksamheten ska följas genom alla dessa delar.

Den biträdande förvaltningschefen och funktionsområdesdirektörerna styr, leder, planerar och följer upp de verksamheter som de ansvarar för. Tillsammans med landstingsdirektören bildar de ledningen för landstingsstyrelsens förvaltning.

Landstingsdirektören har det yttersta ansvaret för alla beslut i landstingsstyrelsens förvaltning men delegerar vissa frågor till funktionsområdesdirektörerna och andra befattningshavare. Landstingsdirektören har delegerat ansvaret för landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhetsstyrning, mål och uppföljning till biträdande förvaltningschefen som leder och samordnar detta arbete.

Ledningen ansvarar för att leda och följa upp helheten och säkerställa att ekonomi, verksamhet, miljö, kvalitet och arbetsmiljö följs upp inom ramen för ledningssystemet. Landstingsstyrelsens förvaltning har ett certifierat miljöledningssystem som baseras på ISO-standarden 14001:2004. Sedan 2011 är förbättringsarbetet en del av det ordinarie arbetet inom landstingsstyrelsens förvaltning. Det gemensamma förbättringsarbetet samlas under rubriken LSF förbättrar och leds och samordnas av landstingsdirektörens stab.

2.3 Uppföljning av uppdrag

2.3.1 Uppdrag i budget

Det samlade resultatet redovisas i bilaga A1.

Uppdrag i budget 2015, 2014, 2013	Ja	Delvis	Nej	Totalt
Genomförandegrad per 31 december, antal	22	6	1	29
Genomförandegrad per 31 december, procent	76 %	20 %	4 %	100 %

Målet för landstingsstyrelsens förvaltning är en genomförandegrad på 82 procent. Målet uppnåddes inte under 2015, vilket beror på att många av uppdragen löper till 2017.

2.3.2 Uppdrag under löpande år

Det samlade resultatet redovisas i bilaga A2.

Uppdrag under löpande år	Ja	Delvis	Nej	Totalt
Genomförandegrad per 31 december, antal	46	8	3	57
Genomförandegrad per 31 december, procent	80 %	14 %	6 %	100 %

2.4 Efterlevnad av styrande dokument

2.4.1 Styrningsrapport

Styrningsrapporten visar att inga avsteg har skett när det gäller
• efterlevnaden av det fastställda kommunala ändamålet och befogenheterna
• efterlevnaden av styrande direktiv, såsom reglemente, policyer och andra styrdokument.

2.4.2 Landstingets finanspolicy

Landstingsstyrelsens förvaltning följer den finanspolicy som landstinget har fastställt.

2.5 Internkontroll

Landstingsstyrelsens förvaltning följer landstingets policy för internkontroll, LS 1303-0431.

Landstingsstyrelsens förvaltnings riktlinjer för intern styrning och kontroll beslutades av landstingsstyrelsen under hösten 2014 och intern styrning och kontroll integreras successivt i ledningsprocessen. Ett arbete med att ta fram förslag till tillämpningsanvisningar för riskanalys samt en gemensam modell för riskvärdering har påbörjats. Ett utredningsarbete har genomförts angående en landstingsövergripande organisation för riskhantering. Arbetet med riskanalys sker enligt gällande rutiner.

2.5.1 Egenkontroll

Avdelningarnas årsrapporter redovisar hur deras egenkontroll efterlevs och följs upp.

Av rapporterna framgår det att cirka 80 procent av landstingsstyrelsens förvaltnings avdelningar har genomfört en egenkontroll 2015. De avdelningar som inte har genomfört en egenkontroll anger olika anledningar: en ny organisatorisk avdelning inom landstingsstyrelsens förvaltning, en pågående uppbyggnad av en ny verksamhet, en vakant chefstjänst, att fokus under året har varit på att upprätta och upprätthålla rutiner för en systematisk avvikelsehantering, samt ett arbete för att införa ett processinriktat arbetssätt. Alla avdelningar som inte har genomfört en

egenkontroll ska påbörja arbetet med att upprätta en intern kontrollplan 2016.

2.5.2 Landstingsstyrelsens förvaltnings internkontrollplan 2015

Områden där det noteras väsentliga brister åtgärdas löpande och följs upp. Landstingsstyrelsens förvaltnings uppföljning av internkontrollplanen finns i bilaga F8. I dokumentet redovisas uppföljningen enligt trafikljusmodellen.

STATUS	DEFINITION	RESULTAT	
● Grön	åtgärdat enligt plan	4 st.	57 %
● Gul	avvikelse 20 procent, det vill säga merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår	3 st.	43 %
● Röd	inte åtgärdat enligt plan	0 st.	0 %

3. Mål

3.1 Mål och indikatorer

ÖVERGRIPANDE MÅL STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

- **En ekonomi i balans**
- **Förbättrad tillgänglighet och kvalitet i hälso- och sjukvården**
- **Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem**
- **Ett fritt, tillgängligt kulturliv med hög kvalitet**
- **Hållbar tillväxt och utveckling**
- **Attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare**

I landstingsstyrelsens förvaltnings uppgifter ingår att ge stöd till landstingets verksamheter i arbetet med att uppnå landstingets övergripande mål.

Landstingsstyrelsens förvaltning har också ett specifikt ansvar för att leda och styra arbetet för följande landstingsövergripande mål:

- en ekonomi i balans
- hållbar tillväxt och utveckling
- attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare.

Landstingsövergripande årssammanställningar av dessa mål lämnas i Stockholms läns landstings årsredovisning 2015.

3.1.1 Ekonomi i balans

Mål och indikator	Utfall 2015	Mål 2015	Utfall 2014
EKONOMI I BALANS			
Finansiell stabilitet			
Resultat: Ett positivt resultat enligt balanskravet	213,1 mkr	0 mkr	9,1 mkr

Landstingsstyrelsens förvaltnings ekonomi i årsrapport 2015 beskrivs närmare i kapitel 5.

3.1.2 Hållbar tillväxt och utveckling

Mål och indikator	Utfall 2015	Mål 2015	Utfall 2014
HÅLLBAR TILLVÄXT OCH UTVECKLING			
En ledande tillväxtregion			
Forskning i vårdens tjänst: kliniska studier med ekonomiska avtal med extern part (läkemedel och medicinteknik) ska öka med 10 % årligen[1)].	10 %	≥ 10 %	

[1)] Forskningsanslag finansierar studier som är forskningsdrivna, medan industridrivna studier finansieras av industrin och det finns avtal med en extern part.

Forskning i vårdens tjänst

År 2015 hade totalt 181 kliniska studier ekonomiska avtal med en extern part. Ett skäl till ökningen är att samtliga kliniker på Karolinska universitetssjukhuset medverkade detta år.

I denna typ av mätning bör det alltid beaktas att antalet avtal inte är identiskt med omsättning, antalet patienter eller om det är multicenterstudier. Med andra ord är det en endimensionell mätning av kliniska studier.

3.1.3 Attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

Mål och indikator	Utfall 2015	Mål 2015	Utfall 2014
ATTRAKTIV OCH KONKURRENSKRAFTIG ARBETSGIVARE			
Stolta medarbetare			
AKA-index: uppföljning av landstingets personalpolicy i medarbetarenkäten som består av aktivt ansvarstagande, kund- och resultatfokus, förändring och utveckling, jämlikhetsindex, hälso- och stressindex samt motivationsindex. Skala 1–100.	77	≥ 77	74

Chef- och ledarskap			
Ledningsindex: ledningsindex på en landstingsövergripande nivå från medarbetarenkäten. Skala 1–100.	74	≥ 74	70
Utvecklad arbetsorganisation			
Indikatorer för detta mål är ännu inte aktuella på en övergripande nivå och ska utarbetas. Målet bygger på Framtidsplan för hälso- och sjukvården.	-	-	-
Systematisk kompetensplanering			
Systematisk kompetensplanering: andel av landstingets förvaltningar och bolag som har börjat införa landstingets modell för systematisk kompetensplanering, KOLL.	68	≥ 70	-

Utfallet för 2015 enligt ovan ligger i linje med de uppsatta målen och följer därmed landstingsfullmäktiges beslutade mål för verksamheten. För området *utvecklad arbetsorganisation* tas indikatorer fram som blir lämpliga på en övergripande nivå och där målet bygger på Framtidsplan för hälso- och sjukvården.

I Stockholms läns landsting fortsätter breddinförandet av Kompetensplanering i Stockholms läns landsting (KOLL) modell för kompetensplanering, samt IT-stödet ProCompetence. Under hösten har KOLL börjat införas på S:t Eriks ögonsjukhus och i Stockholms läns sjukvårdsområde. Under året har ett antal landstingsgemensamma rollbeskrivningar tagits fram inom bland annat ortopedi, habilitering, rehabilitering, paramedicin och arkiv.

3.2 Landstingsstyrelsens förvaltnings interna mål

Under året har landstingsstyrelsens förvaltning haft lokala och verksamhetsnära effektmål inom målområdena kund, process, medarbetare och ekonomi. Syftet med målen är att styra verksamheten mot landstingets övergripande mål. På grund av det förändrade uppdraget för landstingsstyrelsens förvaltning, den förstärkta ägarstyrningen och landstingsdirektörens nya roll, har frågan om hur verksamheten ska följas upp varit ständigt aktuell under året som har gått.

Landstingsstyrelsens förvaltning har tagit fram resultatmål, indikatorer och mätetal till verksamhetsplanens effektmål. Flera olika handlingsplaner har också fastställts. De beskriver konkret vad landstingsstyrelsens förvaltning ska göra för att uppnå målen. Ansvaret för arbetet har fördelats på ledningen, på en särskild avdelning eller på alla avdelningar. En uppföljning av handlingsplanerna för målområde kund, process, medarbetare och ekonomi finns i avsnitt 3.2.1. Uppföljning av målen med

hjälp av indikatorer och mätetal har inte gjorts. Under arbetet med att ta fram metoder för att mäta måluppfyllelse har ledningens fokus på effektmål i stället förnyats och stärkts.

Arbetet med att utveckla målstyrningen för landstingsstyrelsens förvaltning fortsätter under 2016. De långsiktiga effektmålen i verksamhetsplanen ger verksamheten planeringsförutsättningar. Metoder för uppföljning ska tas fram under det första kvartalet 2016.

3.2.1 Handlingsplaner i landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhetsplan

Uppföljning av handlingsplanerna i landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhetsplan med avseende på året 2015.

SNABBFAKTA HANDLINGSPLANER

	Antal	● **Grönt** åtgärdat	● **Gult** avvikelse 20 %	● **Rött** inte åtgärdat
Handlingsplaner kopplade till kund	4 st.	1 st.	3 st.	0 st.
Handlingsplaner kopplade till process	3 st.	1 st.	2 st.	0 st.
Handlingsplaner kopplade till medarbetare	8 st.	5 st.	3 st.	0 st.
Handlingsplaner kopplade till ekonomi	3 st.	3 st.	0 st.	0 st.
Totalt	**18 st.**	**10 st. = 56 %**	**8 st. = 44 %**	**0 st. = 0 %**

Drygt hälften av landstingsstyrelsens förvaltnings handlingsplaner har genomförts enligt plan. Övriga handlingsplaner är så gott som genomförda med mindre avvikelser och arbetet fortsätter enligt plan under 2016.

3.2.1 Kund

För att bidra till målet med nöjda uppdragsgivare, verksamheter och invånare, har köp- och säljrelationerna för landstingsstyrelsens förvaltning identifierats och kartlagts. Arbetet med att ta fram en plan för angreppssätt och genomförande har också inletts och kopplats till arbetet med en förvaltningsgemensam effektivisering. Värdegrundsarbetet har implementerats på landstingsstyrelsens förvaltning. Under året har fokus legat på att detta arbete ska få effekt på service och bemötande inom hela verksamheten och levandegöras i vardagen. För att mäta kundnöjdheten har landstingsstyrelsens förvaltning sett över vad som ska mätas och hur detta ska göras. Som en del av inventeringen har den biträdande förvaltningschefen tillsammans med landstingsdirektören inlett dialoger

med de politiska kanslierna för att kartlägga och utvärdera deras behov av stöd och service från landstingsstyrelsens förvaltning.

3.2.2 Process

Landstingsstyrelsens förvaltning har anpassat sig till den förstärkta ägarstyrningen och kommer att fortsätta göra detta. På medarbetarträffar och i digitala kanaler har medarbetarna ökat sin kompetens om vad den förstärkta ägarstyrningen innebär. I verksamhetsplaneringen för 2016 har LSF Ledning arbetat in och beskrivit vad som krävs av landstingsstyrelsens förvaltning som helhet för att arbetet ska vara anpassat till den förstärkta ägarstyrningen även i fortsättningen. LSF Ledning har genomfört ett prioriteringsarbete och sett över det som inte längre behövs samt ökat graden av samordning, exempelvis vid omorganisationer och vid personalbehov. Landstingsdirektörens stab har arbetat fram verktyg och metoder för att genomföra effektiva möten och uppnå målet kring en effektiv och samordnad verksamhet. Arbetet har letts av den biträdande förvaltningschefen tillsammans med samtliga direktörer.

3.2.3 Medarbetare

Arbetet med att införa landstingets modell för kompetensförsörjning, KOLL, har löpt på enligt plan och LSF Ledning har fått information om vad införandet innebär på sikt. Syftet är att skapa en attraktiv arbetsplats. Samtliga avdelningar har arbetat med resultatet från medarbetarenkäten och särskilt fokuserat på stolta medarbetare och chef- och ledarskap. Hos majoriteten av avdelningarna har kompetensförsörjningsplaner upprättats, främst inom de funktionsområden som har infört KOLL. Under året har LSF Ledning beslutat att chefs- och ledarskapsutbildningen ska vara obligatorisk, samt med gott resultat genomfört och utvärderat en utbildning i förändringsledning för cheferna på landstingsstyrelsens förvaltning i syfte att trygga deras ledarskap i tider av effektivisering och utveckling. Arbetet med att ta fram en strategi för kompetensplanering har påbörjats och fortsätter under 2016. Ledningen har startat en dialog tillsammans med det nyetablerade medarbetarrådet för att öka antalet ambassadörer bland medarbetarna.

3.2.4 Ekonomi

För att säkerställa en ekonomi i balans har landstingsstyrelsens förvaltning aktivt arbetat med att bryta kostnadsutvecklingstakten och genomfört löpande uppföljningar i samband med månadsrapporteringen. Samtliga medarbetare på landstingsstyrelsens förvaltning har tagit sitt ansvar och bidragit till det fastställda effektiviseringsmålet på 400 miljoner kronor för de tre centrala förvaltningarna under perioden 2015–2017. Gemensamma effektiviseringsmål har identifierats och budgetprocessen har ändrats till att utgå från en nollbasbudgetering.

4. Genomförd verksamhet

4.1 Ekonomi och strategiska investeringar

4.1.1 Ekonomi i balans

Landstingsfullmäktige har beslutat om en förändrad budgetprocess i syfte att åstadkomma en förbättrad ekonomisk styrning och därmed få ned kostnadsutvecklingen i landstinget och uppnå fullmäktiges mål om en ekonomi i balans. Den nya budgetprocessen användes i samband med att landstingets Mål och budget 2016 arbetades fram under våren. Den nya budgetprocessen utvärderas för närvarande.

Landstinget genomför och planerar historiskt stora investeringar de kommande tio åren. Ett arbete pågår också med att granska kostnaderna för dessa investeringar ytterligare för att säkerställa att de inte äventyrar de ekonomiska och finansiella mål som fullmäktige har satt upp och som respektive funktionsområde ansvarar för att de uppfylls. Ekonomisystemet Raindance har utvecklats för att kunna hantera investeringar i medicinteknisk utrustning på ett bättre sätt. Fler än 25 avtal har nu slutits inom områdena medicinsk teknologi, informationsteknologi och kommunikation och dessa kommer att följas upp framöver.

Den månadsvisa uppföljningen har utvecklats för förvaltningar och bolag genom en vidareutvecklad så kallad one-pager och möjligheten att jämföra sjukhusens prestationer har förbättrats. Koncernrapporteringssystemet Cognos Controller/TM1 har också utvecklats för att ge bättre förutsättningar för analys och uppföljning på koncernnivå.

Som ett led i att implementera ekonomistyrningsstrategin har investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen reviderats och beslutats av landstingsfullmäktige under våren. Förvaltningarna informerades om förändringarna genom utbildnings- och informationsinsatser, samt i samband med att ekonomihandboken uppdaterades under hösten.

I arbetet med att styra och följa upp ekonomin för genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård har särskilt fokus lagts vid åtgärdsplaner för att sänka kostnadsökningstakten. Dessa är nu specificerade per år och sjukhus och följs upp i varje månadsbokslut.

Prognosen för landstingets långsiktiga ekonomi uppdateras kontinuerligt och analysen av det framtida investeringsutrymmet har kompletterats med en särskild riskanalys.

4.1.2 Strategiska investeringar

De strategiska investeringsprojekten på akutsjukhusen har under året gått in i en genomförandefas, med ett ökat fokus på att integrera utrustningsinventarierna i programarbetet. På sjukhusen har man inte kommit lika långt i arbetet, men intensivt arbete pågår för att klara de färdigställandetider som har angetts.

Nya Karolinska Solna

Projektet Nya Karolinska Solna fortskrider enligt plan med ett alltmer intensivt arbete med utrustningsinstallationer, installation av informations- och kommunikationsteknik, samt upphandlingar av inredning. I vissa utrustningskomplexa miljöer pågår fortfarande bygganpassningar för den medicintekniska utrustningen.

Parallellt med att fas 4 färdigställs pågår arbetet i övriga faser. I fas 7, som avser ett parkeringsgarage under torget, är arbetet inne i ett slutskede. I fas 5 pågår utrustningsinstallationer och i forskningsbyggnaden och behandlingsbyggnaden pågår bygg- och installationsarbeten i olika skeden.

Olika utrednings- och planeringsarbeten för Astrid Lindgrens barnsjukhus och Thoraxkvarteret fortskrider enligt plan. De föreslås gå vidare till nästa skede i samband med budget 2017.

Karolinska universitetssjukhuset Huddinge

Projektet fick ett genomförandebeslut i oktober och fortsätter projekteringsarbetet parallellt med att markarbeten utförs.

Danderyds sjukhus

Förseningarna på grund av tidigare avbrutna upphandlingar samt nya bedömningar av tidsåtgången för den tekniska driftsättningen har tillsammans lett till att projektet färdigställs cirka ett år senare än planerat.

Södersjukhuset

Alla projekt är upphandlade och arbetena fortskrider enligt plan. Nya bedömningar av driftsättningstiderna innebär att färdigställandet förskjuts. Möjligheterna att i framtiden begränsa omfattningen av Södersjukhuset (med avseende på vårdkapacitet och antal vårdplatser) har setts över och en avrapportering med rekommendation om det fortsatta arbetet lämnas i samband med budget 2017.

Södertälje sjukhus

Byggnadsarbetena fortgår enligt plan och planering och en upphandling av utrustning har inletts.

S:t Görans sjukhus
Ombyggnationen av akuten pågår enligt plan och färdigställs innan sommaren 2017. Överklagandet av bygglovet för de nya behandlings- och vårdbyggnaderna ligger för handläggning hos mark- och miljödomstolen. Inget besked har lämnats, men domstolen genomförde en syn på plats i december. Konsekvenserna av förseningarna kommer att sammanställas så fort ett besked erhålls.

Sollentuna sjukhus
I samband med besiktningar av den befintliga byggnaden har stora fuktskador upptäckts, vilket kan komma att påverka tidsplanen. En utredning av omfattningen pågår och en åtgärdsplan och konsekvensanalys tas fram.

Övriga sjukhus
Projekteringsarbetet på Bromma och Nacka sjukhus fortgår enligt plan. I samband med budget 2016 fick landstingsstyrelsens förvaltning i uppdrag att se över möjligheten att sälja ett eller flera av de mindre sjukhusen. Olika utredningar har undersökt dessa möjligheter för i första hand Handens, Jakobsbergs och Sabbatsbergs sjukhus. Ett separat uppdrag gäller S:t Eriks Ögonsjukhus. En sammanställning av utredningarna görs tillsammans med en rekommendation till budget 2017.

Strategiska fastighetsfrågor
Planprogrammet för Norra Hagastaden ställdes ut under hösten och ett stort antal kommentarer kom in. Dessa ska nu bearbetas inför ett beslut om att fastställa programmet.

Ett förfrågningsunderlag för en extern inhyrning av lokaler för S:t Eriks Ögonsjukhus har skickats ut och en anbudsutvärdering gjordes i slutet av året. Ett beslut väntas under det första kvartalet 2016. För den befintliga fastigheten kom ett planbesked från kommunen under hösten och arbetet med en planering inför en eventuell försäljning kan inledas efter ett beslut om inhyrning.

Strategiska utrustningsinvesteringar
Flera sjukhusinvesteringar har även erhållit ett genomförandebeslut som avser de strategiska utrustningsinvesteringarna. Projektorganisationer har byggts upp och en planering inför de samordnade upphandlingarna har inletts tillsammans med sjukhusens programkontor. En rutin för hur arbetet med utrustningsinvesteringarna ska bedrivas har tagits fram och förankrats med sjukhusens programkontor.

4.1.3 Upphandling

Under 2015 har prioriterade frågor inom upphandlingsområdet varit

- upphandlingar av informations- och kommunikationsteknik samt medicinteknisk utrustning (med tillhörande förbrukningsvaror) till följd av pågående och planerade investeringar på flera av landstingets sjukhus
- förvaltning av samordnade avtal av medicinteknisk utrustning
- implementering av systemet för standardiserad produktbenämning, GS1, för att möjliggöra patientnära skanning
- hantering av en ökad andel upphandlingar av läkemedel, enligt de strategier som fattas av den landstingsövergripande läkemedelsstyrgruppen.

De systemstöd som förvaltas hos SLL Upphandling har under året anpassats för att kunna hantera GS1-standardiserade artikelnummer. Detta gör att de nu kan användas tillsammans med de planerade kommande systemstöden för att hantera patientnära skanning på sjukhusen.

Arbetet med att följa upp tecknade avtal med avseende på medicinteknisk utrustning har inte kunnat påbörjas under 2015. Bedömningen är att detta inte har medfört någon ekonomisk skada för landstinget. Arbetet planeras att starta nästa år.

Det mer övergripande arbetet med en ökad samordning över organisationsgränserna har inte kunnat realiseras på ett önskvärt sätt under året. Detta kommer dock att prioriteras under 2016.

När det gäller upphandlingen av läkemedel har stora framgångar nåtts och arbetet har genomförts i enlighet med den landstingsövergripande läkemedelstyrgruppens strategier.

4.2 Forskning och innovation

4.2.1 Forskning för framtidens vård

Näringslivssamverkan

Näringslivets behov av samarbete med hälso- och sjukvården har kartlagts under året. Kartläggningen har bland annat resulterat i ett tydligare fokus på samarbete med näringslivet inom ramen för forsknings- och innovationsfrågorna i koncernledningen. Ett annat resultat är de samarbeten som har startats, till exempel i form av pilotprojekt kring produkt- och tjänsteutveckling. En tydligt framträdande bild är att det inte finns någon universalmodell för en framgångsrik näringslivssamverkan,

utan att det snarare rör sig om olika modeller. En viktig princip är att landstingets behov ska vara utgångspunkt för en näringslivssamverkan.

Forsknings-, utvecklings- och utbildningsstrategi
En ny forsknings-, utvecklings-, och utbildningsstrategi för Stockholms läns landsting har beretts politiskt under hösten. Landstingsfullmäktige fattade ett beslut om att anta strategin den 15 december 2015 (LS 1310-1325).

Internationella forskningsfrågor
Arbetet med att främja landstingets deltagande i EU:s forskningsprogram Horisont 2020 och den Europeiska regionala utvecklingsfonden har fortlöpt med informationsinsatser, expertstöd och regional samverkan. Tillsammans med bland annat Stockholms stad har landstinget tagit initiativ till särskilda regionala samverkansformer, med utgångspunkt från den offentliga sektorns bidrag till EU:s forskningsprogram.

ALF-avtal och universitetssjukvård
Ett tidsbegränsat regionalt ALF-avtal, det vill säga avtal om läkarutbildning och forskning som reglerar hur statens medel för läkarutbildning och klinisk forskning används, träffades mellan Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet i början av 2015. Det regionala avtalet reglerar en samverkan som baseras på det nationella ALF-avtalet som bland annat innebär att så kallad universitetssjukvård införs. De statliga medlen till forskning och utbildning kommer att utvärderas av en nationell kommitté vart fjärde år. Förhandlingar och samverkan för att utforma ett nytt regionalt ALF-avtal mellan parterna från och med 2016 har varit ett prioriterat arbete under 2015. Ett nytt avtal signerades av parterna i slutet av november (LS 2015-0086 samt LS 1411-1389). Avtalet ska godkännas av landstingsfullmäktige.

Nytt samarbetsavtal med Stockholms universitet
För första gången har Stockholms läns landsting ingått ett formellt samarbetsavtal med Stockholms universitet, vilket skedde i början av 2015. Det betyder att landstinget tillsammans med universitetet ska göra gemensamma prioriteringar för såväl forsknings- och utbildningsfrågor inom ramen för landstingets samtliga kärnverksamheter. En samverkansorganisation har även etablerats mellan parternas ledningar och arbetet med att utforma utlysningar och fokusområden för samarbetet har pågått sedan slutet av 2015.

Kliniska studier
Stockholms läns landsting har utsett Karolinska Trial Alliance som regional nod till satsningen på en nationell samordning av kliniska studier. Syftet är att effektivisera och öka konkurrenskraften regionalt och nationellt för såväl forsknings- och industridrivna kliniska studier. Landstinget står inför

flerfacetterade utmaningar när det gäller kliniska studier. Det finns ett behov av att stärka verksamheten, men på grund av begränsade ekonomiska möjligheter att öka en basfinansiering måste det tas ett strategiskt inriktningsbeslut om vilka delar av processen för kliniska studier som ska stärkas och hur detta ska göras. En utredning av hur landstinget kan medverka till att stärka verksamheten med kliniska studier har genomförts och arbetet har delrapporterats i forskningsberedningen under hösten (LS 2015-0087).

Genusvetenskaplig forskning
Under våren har landstinget för första gången utlyst medel till genusvetenskaplig forskning med inriktning på jämställd hälsa och vård. Utlysningen riktades till samtliga universitet och högskolor. Under hösten beslutade den nationella beredningsgruppen att bevilja 4 av 19 inkomna ansökningar. Totalt betalas två miljoner kronor ut till forskare som har beviljats medel och som bedriver sin forskning på Karolinska universitetssjukhuset, Södersjukhuset och Danderyds sjukhus under 2015–2016.

4.2.2 Innovationer för framtidens vård

För första gången har riktade medel för innovationsarbete, totalt tio miljoner, utlysts till anställda inom hälso- och sjukvården eller hos vårdgivare som har avtal med landstinget. En särskild bedömningsgrupp med expertis inom vård, teknik och innovation granskade de 113 ansökningar som kom in och beviljade medel till 32 projekt inom Stockholms läns landsting. Inför 2016 har ytterligare tio miljoner kronor utlysts från innovationsfonden. Bedömningsgruppen beviljade 45 av 136 ansökningar. Av de beviljade ansökningarna är 24 fortsättningsansökningar, medan resterande 21 gäller nya projekt. Det är tillåtet att söka pengar från innovationsfonden för samma projekt två gånger. Det betyder att de fortsättningsansökningar som beviljades anslag inför 2016 inte kan söka fortsatt finansiering från innovationsfonden inför 2017.

4.2.3 Stockholms medicinska biobank

Stockholms medicinska biobank invigdes i oktober. Biobanken fortsätter att byggas upp – personal har rekryterats och investeringar i teknik har gjorts. Under hösten har en upphandling av den regionala biobanksinfrastrukturen påbörjats och delvis genomförts. Ett samarbetsavtal med Karolinska Universitetslaboratoriet har undertecknats. Verksamheten har börjat upprätta provsamlingar vilket betyder att biobanken är operativ. När det gäller strategisk biobanking har det beslutats att detta ska äga rum inom ramen för program 4D-diagnoser – bröstcancer, reumatologi, diabetes och hjärtsvikt.

4.3 Effektivt miljöarbete

4.3.1 Genomförande av Miljöutmaning 2016

Klimateffektivt
År 2015 inleddes arbetet med att ta fram en övergripande plan för hållbar energianvändning. En nulägesanalys med rekommendationer för det fortsatta arbetet genomförs i januari 2016. I den nya stora satsningen på solceller planerar Locum AB att börja bygga anläggningar på Danderyds sjukhus, Södertälje sjukhus och Karolinska i Huddinge under 2016.

Andelen miljöbussar ökar och cirka 90 procent drivs nu med biogas, etanol eller biodiesel. Trafikförvaltningen utvecklar också eldrift för bussar och i dag finns 60 elhybridbussar i SL-trafiken. För kollektivtrafiken till sjöss är så kallad HVO-diesel som görs av hydrerade vegetabiliska oljor ett bra alternativ. Sedan den 1 oktober drivs Djurgårdsfärjorna med 25 procent HVO-diesel.

Landstinget arbetar med att minska klimatpåverkan från medicinska gaser. Det finns lustgasdestruktionsanläggningar på samtliga förlossningssjukhus. Under våren har ett arbete initierats för att undersöka om det även går att införa destruktion av den lustgas som används inom Folktandvården. På Norrtälje sjukhus avslutades ett test av filter för uppsamling av anestesigaser. Filtren hade god upptagningsförmåga men behöver utvecklas. På sjukhusen prövas också metoder för att minska flödet av anestesigas vid operationer.

Resurseffektivt
Landstinget har en guide för miljöanpassad upphandling som stöd vid lokala upphandlingar. I de centrala upphandlingarna ställdes relevanta miljökrav och sociala krav i samtliga upphandlingar och uppföljningar genomfördes. Projektet Handlingsplan Hållbar IT avslutades i augusti 2015 och avrapporterades till direktören för strategisk IT (se också nedan, 4.5.4). I handlingsplanen ingår förslag till projekt som bland annat ska leda till en särredovisning av drifts- och fastighetsel, effektiv läkemedelshantering och effektiviserade godstransporter.

Landstinget arbetar efter en avfallsminimeringsplan och samordnar arbetet i en arbetsgrupp. Bland annat genomförs projekt för att minska matsvinnet från patientmåltider. En utredning har genomförts för att se vilken hantering av byggavfall som är bäst från miljösynpunkt och den blir underlag för en vidareutveckling av hanteringen. Landstinget deltar även i forskningsprojekt för att utveckla innovativa och biobaserade material till vården.

Hälsofrämjande miljöarbete
Kemikalieintensiva verksamheter arbetar utifrån landstingets utfasningslista (LS 1107-1016) för att minska användningen av miljö- och hälsofarliga kemikalier. Vid centrala upphandlingar används listan för att ställa kemikaliekrav. Det resulterar exempelvis i att antalet varor med pvc-innehåll minskar fortlöpande och att det nu endast är ett fåtal vårdrelaterade plastprodukter som innehåller hormonstörande mjukgörare. Under 2015 gjordes en kemikalieinventering hos Berga naturbruksgymnasium och i fastigheter som Locum AB förvaltar. Ett systematiskt arbete kan nu inledas för att byta ut miljö- och hälsofarliga kemiska produkter i dessa verksamheter.

Arbetet fortgår enligt landstingets handlingsplan för att minska miljöpåverkan från läkemedel (LS 2015-0071). Landstingets verksamheter arbetar vidare med att minska användningen av miljöbelastande läkemedelssubstanser. Under våren slutförde landstinget en utredning om relevansen av att rena sjukhusens avloppsvatten från kemikalier och läkemedelsrester. Utredningen visade att det nu inte finns något tydligt sådant behov.

Mat med mindre miljöpåverkan
Landstinget ställer djurskyddskrav och krav rörande antibiotikaanvändning i livsmedelsupphandlingar, samt har infört klimatdata i de måltidsplaneringsverktyg som används så att verksamheterna kan beräkna patientmatens klimatpåverkan.

4.3.2 Arbete med ett nytt miljöprogram
Landstingets verksamheter deltar i arbetet med att ta fram ett nytt miljöprogram. Miljöarbetet ska integreras mer i landstingets strategiska arbete och en fördjupad analys har inletts. Ett förslag till miljöprogram kommer att skickas på remiss till nämnder och styrelser under våren. Programmet fastställs av fullmäktige enligt plan under 2016.

4.4 Socialt ansvarstagande
Under året har ett förslag på arbetssätt och organisering av social hållbarhet inom landstinget resulterat i att en samlad avdelning för hållbarhet bildas inom landstingsstyrelsens förvaltning. Avdelningen omfattar två enheter som ansvarar för områdena social hållbarhet respektive miljö och ekologisk hållbarhet. Verksamhetsförändringen medför synergieffekter mellan områden där ansvaret tidigare har funnits på olika håll i landstinget och ger möjlighet till ett helhetsperspektiv på hållbarhet i stort och på social hållbarhet specifikt. Även i fortsättningen samverkar den nya enheten nära med SLL Personal och utbildning som ansvarar för motsvarande kompetensområde utifrån ett arbetsgivarperspektiv.

4.4.1 Jämställdhet och jämlikhet

Landstingsstyrelsen antog en lägesrapport från den handlingsplan som Council of European Municipalities and Regions, CEMR, tagit fram. Rapporten beskriver landstingets pågående arbete med jämställdhet och jämlikhet och vilka åtgärder som har genomförts i handlingsplanen för perioden 2014–2016. En revidering av handlingsplanen ska ske 2017. Då ska den vara en handlingsplan för social hållbarhet i enlighet med CEMR-deklarationen.

För att stimulera det lokala jämställdhetsarbetet kan deltagare som har gått den certifierade utbildningen om jämlikhet och jämställdhet ansöka om medel för verksamhetsutveckling. Cirka 20 olika projekt har hittills fått ekonomiskt stöd varav det på Regionalt Cancercentrum, RCC, bör uppmärksammas särskilt. Där har samtliga medarbetare gått en anpassad version av den certifierade jämlikhets- och jämställdhetsutbildningen och sedan arbetat vidare med olika utvecklingsuppgifter. Projektet på RCC avslutades i december 2015.

4.4.2 Nationella minoriteter

Under året har en rad aktiviteter genomförts. Inom landstingsstyrelsens förvaltning har de nationella minoriteternas bemärkelsedagar lyfts upp på intranätet.

Bland annat har ett seminarium om och med romska kvinnor genomförts på Transkulturellt centrum i samband med de nationella minoriteternas bemärkelsedagar. En utbildning i romsk historia och nutid har genomförts på Forum för levande historias utställning *Vi är romer*.

En ny samrådsform för alla fem nationella minoriteter har provats tillsammans med kulturförvaltningen. Telefonrådgivning 1177 har lanserats på finska, vilket fick mycket positiv medial uppmärksamhet.

Utbildningar och information om nationella minoriteter har utförts till och tillsammans med olika förvaltningar, bolag och funktioner. Från landstingsstyrelsens förvaltning deltog medarbetare i en heldagsutbildning som riktades till alla finsk- och meänkielitalande anställda i landstinget. En del om nationella minoriteter och minoritetsspråk har också tagits in i landstingets certifierade utbildning i jämställdhet, jämlikhet och mångfald som är obligatorisk för chefer.

Ett arbete med att på frivillig basis kartlägga personalens språkkompetens har inletts med det verktyg som används för kompetenskartläggning inom landstinget, ProCompetence/Koll. Det verktyget fungerar dock inte gentemot invånare som söker språkkunnig personal, där behöver andra metoder utvecklas.

4.4.3 Arbete för tillgänglighet

Landstingsstyrelsens förvaltning har ett övergripande ansvar för arbetet med delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Inom landstingsstyrelsens förvaltning har arbetet inriktas på att tydliggöra ansvaret och öka kännedomen om frågorna. Även på ledningsnivå ska frågan lyftas, vilket är ett viktigt sätt att nå framgång inom området. Under året har en översyn gjorts av hanteringen kring fördelningen av medel till organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning. Ett stort antal föreningar har besökts och fokus har legat på föreningarnas intressepolitiska arbete, samarbete med andra föreningar, upplevd tillgänglighet med mera.

Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, *Mer än bara trösklar*, skulle ha reviderats under 2015, men kommer att förlängas under 2016. Arbetet med ett nytt program startar under våren 2016. En uppföljning av hur de olika förvaltningarna och bolagen arbetar med delaktighetsprogrammet sker en gång per år.

Modellen för samverkan mellan Stockholms läns landsting och organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning har reviderats under året och beslutas i landstingsfullmäktige under våren 2016.

4.4.4 Uppförandekod för leverantörer

Under 2015 genomfördes en uppföljning av de sociala kraven i fem av landstingets IT-avtal som omfattar nio leverantörer. Uppföljningen av avtalet resulterade i att åtgärdskrav ställdes på landstingets leverantörer. En uppföljning av dessa krav har påbörjats och kommer att fortgå under 2016. Beslut om eventuella åtgärdskrav i övriga IT-avtal fattas i början av 2016.

Arbetet med det nationella uppföljningsverktyget för sociala krav, *Uppföljningsportalen*, har avstannat på grund av förändringar och omstruktureringar av det nationella upphandlingsstödet. En samordning av uppföljningar inom Sveriges regioner och landstings samverkan för socialt ansvarstagande i offentlig upphandling har under året gjorts genom den nationella expert- och styrgruppen. Inom ramen för den nationella samverkan initierades under 2015 även ett systematiskt riskbedömningsarbete som är kopplat till risker för kränkningar av mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöpåverkan och korruption vid produktion av varor och tjänster till landsting och regioner.

4.5 Säkra processer

4.5.1 Ökad samordning inom IT-området

I budget 2014 fick landstingsstyrelsen i uppdrag att skapa en ökad samordning inom IT-området i syfte att säkerställa en kort- och långsiktig styrning, göra prioriteringar samt följa upp landstingets IT-verksamhet.

Utifrån detta uppdrag har en direktör för strategisk IT tillsatts under våren 2015. SLL IT har organiserats direkt under denna funktion tillsammans med SLL Informationssäkerhet. Som stöd i arbetet har en mindre stab etablerats. Direktören är föredragande tjänsteman av IT och e-hälsofrågor i landstingets innovationsberedning.

En utredning har genomförts med avseende på de IT- och e-hälsoområden som hälso- och sjukvårdsförvaltningen ansvarar för idag. Syftet har varit att ta reda på vilka organisatoriska delar som naturligt bör föras till landstingsstyrelsen och vilka delar som bör vara kvar under hälso- och sjukvårdsnämnden. Ett konkret förslag till organisationsförändringar tas fram i samråd med hälso- och sjukvårdsdirektören.

Tillsammans med SLL Forskning och innovation har ett förslag till en gemensam innovations- och digitaliseringsstrategi för SLL tagits fram. Strategin är ett övergripande ramdokument som kopplas till årliga handlingsplaner inom de områden som prioriteras. Parallellt pågår arbetet med att bland annat ta fram förslag till en ny finansieringsmodell för IT i landstinget.

Styrningen av landstingets digitalisering omfattar att leda, koordinera och utveckla landstingets IT-styrning och IT-ledningssystem. Eftersom uppdraget omfattar all IT-verksamhet i landstinget förs dialoger med de förvaltningar som är berörda. Ett förslag till styrningsmodell har tagits fram som innefattar en landstingsgemensam styrgrupp för övergripande styrning, samt prioritering och uppföljning av IT-verksamheten.

Samverkan med kommunerna är ett prioriterat område där flera aktiviteter pågår. Bland annat har kommunerna beslutat att ta en aktiv roll i arbetet med 3R Framtidens vårdinformationsmiljö.

4.5.2 3R Framtidens vårdinformationsmiljö, 3R FVM

Programmet 3R Framtidens vårdinformationsmiljö, förkortat 3R FVM, ägs av Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen och Region Skåne. Syftet är att skapa en modern och hållbar vårdinformationsmiljö med ett stöd som kan möta behoven från såväl invånare och vårdverksamhet som forskning. I enlighet med det beslutade programdirektivet arbetar

programmet gemensamt för en hållbar och långsiktig informationsstruktur och fokuserar på verksamhet, informatik, arkitektur och teknik.

Genomförda aktiviteter under perioden:

- ett officiellt material utifrån det beslutade programdirektivet har producerats
- presentationer på Vitalis och i Almedalen
- relationer med olika intressegrupper, som SUSSA- gruppen, myndigheter och kommunförbunden, Inera, Vinnova samt programmen Medtech4Health och SWElife har upparbetats
- en beslutad målarkitekturrapport för 3R har tagits fram
- en ledningsstruktur i programmet har tagits fram
- en lokal programgrupp i Stockholms läns landsting har bemannats
- avrop med avseende på juridiska tjänster och konsulttjänster har genomförts
- underlag till tjänsteutlåtande och ansökningsinbjudan har tagits fram
- ett annonseringsunderlag för upphandlingen har fastställts
- omfattningsworkshoppar har genomförts för att få input till de överordnade funktionella kraven
- internannonsering har genomförts för att involvera verksamhetens företrädare i arbetet med att beskriva framtidens informationsbehov.

För att balansera de ökade kostnader som 3R FVM innebär måste ett konsoliderings- och avvecklingsprojekt med avseende på de befintliga applikationerna genomföras. Ett sådant projekt har startat.

4.5.3 Samordning inom ramen för landstingets förvaltnings-objektsarkitektur, FOA, för hälso- och sjukvård

En regional FOA

En etablerad förvaltningsobjektsarkitektur, FOA, har införts och ger nu möjlighet till prioritering och uppföljning. Ett förslag på principer för finansiering av FOA:n har tagits fram.

Den nuvarande etablerade och gemensamma FOA:n innehåller endast en mindre del av de applikationer som används i den egenägda vården. Av det skälet inventerades applikationer under våren i syfte att få en övergripande FOA-karta. Resultatet blev drygt 1 600 applikationer. Dessa ingår nu i konsoliderings- och avvecklingsarbetet och hanteras i den gemensamma styrstruktur som har tagits fram.

Konsolidering och avveckling
En konsolidering och avveckling av de befintliga applikationerna är en förutsättning för att 3R-arbetet ska kunna genomföras kostnadseffektivt. Syftet är en gemensam plattform enligt 3Rs målarkitektur och vision. Efter vårens inventering har landstingets arkitektråd tagit fram kriterier som grund för en identifiering av lämpliga konsoliderings- och avvecklingsområden. Några exempel är applikationer med många versioner, gamla icke förvaltade applikationer och applikationer med en överlappning mot 3R eller med en parallell funktionalitet.

Programmet har under hösten färdigställt en femårig handlingsplan som FOA-styrgruppen godkände, med reservation kring finansieringen. Programmet arbetar nu med att lösa finansieringsfrågan och ska enligt plan starta i januari 2016.

Tjänstekatalog
En tjänstekatalog ska ses som ett styrverktyg där alla IT-kostnader är paketerade till respektive applikation som används i verksamheternas processer. Detta för att möjliggöra en jämförelse med motsvarande system och lösningar på marknaden. Det är även en förutsättning för att räkna på den ekonomiska effekten av en avveckling. Under hösten har en struktur utvecklats som bygger på att kostnader redovisas per applikation. Det pågående uppdraget att ta fram en reviderad finansieringsmodell för IT i landstinget styr det fortsatta arbetet.

Projektportfölj
Under hösten har alla befintliga projekt i vården kartlagts (kartläggningen är dock inte helt färdigställd). En prioriterings- och beslutsmodell har tagits fram och testats för ett flertal projekt, med gott resultat.

4.5.4 Hållbar IT-leverans av värdeskapande tjänster
Landstingsstyrelsen har fått i uppdrag att se över möjligheterna till en ytterligare samordning av de gemensamma, grundläggande IT-leveranserna inom landstinget i syfte att uppnå standardisering, konsolidering och effektivisering. En utredning har genomförts för att se om det är bäst att leverera de IT-tjänster landstinget behöver (exklusive trafiknämnden) som en intern tjänst eller av en extern part. Utredningen konstaterar att det i dagsläget inte finns något självklart handlingsalternativ. I stället har en handlingsplan föreslagits för att kunna fatta ett beslut om vägen framåt. Ett viktigt led i konsolideringsarbetet är att SLL IT har i uppdrag att arbeta utifrån den föreslagna handlingsplanen. Under hösten har en chef rekryterats till SLL IT med uppdrag att arbeta från den handlingsplan som föreslås.

En kompletterande utredning har initierats med syfte att ta fram förslag till en ny samlad IT-organisation för den egenägda vården i SLL samt organisatorisk tillhörighet för denna verksamhet. En rapport ska lämnas i februari 2016.

Ett arbete med en standardiserad IT-arbetsplats för akutsjukhusen har genomförts av SLL IT. Arbetet är ett viktigt stöd i genomförandet av Framtidsplan för hälso- och sjukvården. Vårdterminal är en ny tjänst inom IT-arbetsplatsen som underlättar för vårdpersonalen genom bland annat snabba användarbyten.

Arbetet med nästa generation SLLnet, landstingets gemensamma nätverk för överföring av data, tal och bild, befinner sig för närvarande i kravställning och upphandling och beräknas vara färdigt under 2016.

Som en följd av de upprepade driftstörningar inom lagringsområdet som har inträffat under hösten har investeringar gjorts för att komma tillrätta med störningarna och problemen är nu åtgärdade.

Under hösten har ett arbete initierats med syfte att konsolidera e-postsystemen. Denna konsolidering genomförs under 2016.

4.5.5 Säkerhet

För att nå de uppsatta målen och ha en god säkerhet som står i paritet med kommande utmaningar är det nödvändigt att både ha en god styrning av och tydliga arbetssätt inom landstingsstyrelsens förvaltning. Detta omfattar bland annat processer för hot- och riskanalyser, områdesskydd, larm, skalskydd, bevakning, behörighetskontrollsystem och brandskydd.

Arbetet med att uppdatera säkerhetspolicy och -riktlinjer har startat och bedöms vara klart för beslut under februari 2016. Policy och riktlinjer anpassas till det gällande regelverket och den försämrade säkerhetssituationen som i stort råder i vårt närområde. Även internationella händelser påverkar landstinget och beaktas i de delar som kan påverka landstinget och dess ansvarsområden. Med anledning av den höjda hotbilden på nationell nivå under 2015 har säkerhetshöjande åtgärder genomförts både inom och utom landstingsstyrelsens förvaltning, samt att ett särskilt operativt skyddsarbete har genomförts i vissa sammanhang.

I och med att regering och riksdag under våren har arbetat med den försvarspolitiska inriktningen för 2016–2020, samt att det ligger ett förslag till en ny säkerhetsskyddslag, har arbetet med att utveckla landsstingskoncernens säkerhetsskydd fått vänta. Under 2016 genomförs

en landstingsövergripande och lagstadgad säkerhetsanalys som ligger till grund för hur landstinget ska gå vidare med säkerhetsarbetet.

4.5.6 Informationssäkerhet

Stockholms läns landsting gör stora satsningar inom områdena trafik och vård. För att uppnå de satta målen behöver landstinget successivt öka sin informationssäkerhet. Under 2015 har fokus legat på att stärka landstingets förmåga inom området.

Under 2015 har ett handlingsprogram för informationssäkerhet tagits fram. Det är landstingets första gemensamma program inom området och programperioden sträcker sig till år 2020. Handlingsprogrammet tydliggör och höjer ambitionsnivån för informationssäkerhetsarbetet inom landstinget.

Under året har en översyn av roller, ansvar och beslutsmandat gjorts. Syftet har varit att skapa förutsättningar för tydliga beslutskedjor när det gäller IT-säkerhetsrelaterade åtgärder och hantering av IT-säkerhetsrelaterade incidenter. Översynen har bland annat resulterat i att ett antal beslutsmandat har stärkts och tydliggjorts, däribland landstingsdirektörens, förvaltnings- och bolagschefernas.

En övergripande funktion, säkerhetsoperativt centrum eller SLL SOC, har inrättats. Det har i uppgift att stödja landstingets verksamheter när det gäller att upptäcka och hantera IT-säkerhetsrelaterade hot och incidenter.

En utredning har genomförts i syfte att ta fram en central teknisk lösning för att upptäcka avvikelser och potentiella hot i landstingets nätverk och kritiska IT-system, samt ge förslag på implementering. Insatsen förväntas ha en preventiv verkan på negativa konsekvenser som kan uppstå i samband med allvarliga incidenter.

SLLnet ska lyftas till en ny generation. Insatser har genomförts för att säkerställa att utökade IT-säkerhetskrav ställs i den nya plattformen, som separering av nätverkstrafik. De nya designprinciperna ställer högre krav på förvaltningar och bolag i samband med att de tekniska förutsättningarna ändras. Insatser har även genomförts för att stärka skyddet i den gemensamma arbetsplatsplattformen för att möta de framtida kraven inom informationssäkerhet och för att svara upp mot de behov som Framtidsplan för hälso- och sjukvården anger.

Arbetet med landstingets ledningssystem för informationssäkerhet har fortsatt under året. En för landstinget ny process för systematiskt informationssäkerhetsarbete, Compliance, har etablerats och kommer att införas successivt i landstingets verksamheter. Landstingsgemensamma IT-

säkerhetskrav har tagits fram och dessa är nu tillgängliga i det tillhörande IT-stödet.

4.5.7 Krisberedskap

Vid ingången av delåret 2015 antog landstingsfullmäktige en ny krisberedskapsplan för hela landstinget som implementeras i koncernen. Det arbetet beräknas vara helt genomfört vid utgången av 2016.

Enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap är landstinget skyldigt att lämna en risk- och sårbarhetsanalys till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Socialstyrelsen samt länsstyrelsen. Arbetet med att upprätta en analys har slutförts och rapporterats.

Sedan år 2012 har Sverige ett system för att styra elförsörjning vid elbrist, Styrel.[1] Under kvartal ett tog landstinget fram ett landstingsövergripande planeringsunderlag för Styrel. En inventering av samhällsviktiga elanvändare har resulterat i att Stockholms läns landstings förmåga att upprätthålla merparten av den samhällsviktiga verksamheten vid en eventuell elbristsituation har stärkts. Kunskapen om landstingets samhällsviktiga verksamhet och dess geografiska placering är dessutom värdefull även vid hantering av andra oönskade händelser än elbrist. Rapportering i ärendet skedde den 3 mars 2015 efter beslut i landsstingsstyrelsen.

I lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap anges att totalförsvar är den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Det civila försvaret utgörs av verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs (se prop. 2014/15:109). Landstinget är därmed en del av det civila försvaret och har med anledning av detta deltagit i ett antal planeringsmöten.

4.5.8 Informationsförvaltning

Landstingsarkivet beslutade under våren att landstingets verksamheter ska övergå till att redovisa sin information enligt den nya modellen Verksamhetsbaserad informationsredovisning, VIR. Beslutet innebär att övergången ska ske senast den 30 juni 2018. En föreskrift för att införa VIR, inklusive mallar, har fastställts till stöd för verksamheterna. Det pågående VIR-projektet avslutades därmed enligt plan den 30 juni. Samtliga verksamheter som har deltagit i arbetet med modellen har vid två tillfällen

[1] Systemet ska säkra elförsörjningen till samhällsviktiga funktioner som sjukvård, kollektivtrafik och vattenförsörjning. Om det uppstår elbrist i Sverige kan Svenska Kraftnät som en sista åtgärd koppla bort andra elanvändare för att skydda elnätet och säkra samhällsviktig elförsörjning.

erbjudits en kostnadsfri utbildning. Vid årsskiftet publicerades en vägledning för VIR för att ytterligare underlätta verksamheternas arbete.

Under 2015 har Landstingsarkivet skapat förutsättningar för en säker slutarkivering av digital journalinformation. Landstingsarkivet har också tagit emot och verifierat ett antal digitala leveranser från landstingets verksamheter och privata vårdgivare efter beslut från Inspektionen för vård och omsorg.

Det fortsatta arbetet med den tredje generationens e-arkiv, e-arkiv 3.0, har inte kunnat genomföras på grund av förvaltningsövergripande budgetprioriteringar. Enligt planen ska arbetet återupptas under 2016.

4.6 En attraktiv arbetsgivare och tryggad kompetensförsörjning

4.6.1 Attraktiv arbetsgivare

Lönebildning

Arbetet med den särskilda lönesatsningen för vissa specialistutbildade sjuksköterskor, barnmorskor och biomedicinska analytiker har fortsatt. Detsamma gäller arbetet med en tydligare samordning av arbetsgivarpolitiken och lönepolitiken. Framför allt har arbetet för att kunna följa upp lönekostnadsutvecklingen på ett bättre sätt fördjupats. Mycket av arbetet går ut på att stödja den långsiktiga kompetens-försörjningen och den lokala lönebildningen på ett bättre sätt. Arbetet med att ta fram en gemensam lönepolicy har också påbörjats och ett första utkast har tagits fram.

Chef- och ledarskap

Ett väl fungerande chef- och ledarskap är en viktig förutsättning för att landstinget ska utvecklas och effektiviseras. I landstingets medarbetaruppföljning presenteras medarbetarnas uppfattning om ledarskapet i verksamheten. Sedan mätningen startade år 2006 har resultaten kontinuerligt förbättrats. Ledarutvecklingsprogrammet RUFF, det vill säga regionernas utvecklingsprogram för framtida förvaltningsledning, fortgår och den femte omgången avslutas i mars 2016.[2] Deltagandet i landstingets nätverk Ung och chef, som vänder sig till chefer som är upp till och med 36 år, har ökat under 2015.

[2] RUFF syftar till att säkra tillväxten av framtida förvaltningschefer och är ett samarbete mellan Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen och Region Skåne.

Systematisk kompetensplanering
Breddinförandet av landstingets kompetensplaneringsmodell, KOLL, inklusive IT-stödet ProCompetence fortsätter. Målet för 2015 har i det närmaste uppnåtts: 70 procent av landstingets förvaltningar och bolag har infört eller börjat införa modellen.

Under året har ett antal landstingsgemensamma roller tagits fram, bland annat inom ortopedi, habilitering, rehabilitering, paramedicin och arkiv. De gemensamma rollerna innebär att samma krav ställs på kompetenser för likvärdiga uppdrag, vilket ger förutsättningar för en kvalitetssäker vård och verksamhet inom landstinget. För medarbetarna innebär det att kompetensen blir synlig och används till rätt arbetsuppgifter.

För att stödja chefer och medarbetare som använder ProCompetence har två e-utbildningar tagits fram.

Hälsofrämjande arbetsmiljö
Hälso- och sjukvårdens verksamheter har under 2015 genomfört särskilda arbetsmiljösatsningar med stöd av landstingets projekt Arbetsmiljölyftet. Flera utvecklingsprojekt har genomförts med fokus på nya arbetssätt, arbetsorganisation och arbetstider.

Det hälsostrategiska arbetsmiljöarbetet har vidareutvecklats i nära samarbete med företagshälsovården. Enligt kraven i Arbetsmiljöverkets nya föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö har förvaltningar och bolag genomfört åtgärder för att förebygga negativ stress, konflikter, kränkande särbehandling och mobbning.

Gemensamma praktik- och traineeinsatser
Landstingets verksamheter inom hälso- och sjukvården fortsatte att ta emot högstadieelever på prao under en eller två veckor. Sommarjobbsatsningen där ungdomar i åldrarna 16–18 år erbjuds sommarjobb fortsatte. År 2015 sökte 6 500 ungdomar sommarjobb inom landstinget. Av dessa erbjöds drygt 750 ett jobb, varav 35 i den prioriterade gruppen unga med funktionsnedsättning.

Efter dialog med berörda förvaltningar och bolag skjuts införandet av traineeinsatser till 2016.

Jämställdhet och mångfald – likvärdiga villkor och möjligheter
Åtta utbildningar i jämställdhet, jämlikhet och mångfald för chefer och handläggare har genomförts under 2015. Totalt har cirka 170 personer deltagit i utbildningarna.

Jämställdheten ökar i Stockholms läns landsting.[3] Landstinget utmärker sig positivt när det gäller jämställda ledningsgrupper, jämställda anställningsformer (andel tillsvidareanställningar) och följer regelverket kring jämställdhetsarbete som återfinns i diskrimineringslagen. Däremot är lönestrukturen ännu inte jämställd eftersom kvinnor i mycket högre grad än män har befattningar med lägre lön. Den stora jämställdhetsfrågan är sjukfrånvaron där kvinnor har mer än dubbelt så hög långtidssjukfrånvaro som män.

Ett aktivt arbete bedrivs för att underlätta anställning för personer med funktionsnedsättning. I budgeten för 2015 avsattes tre miljoner kronor för att stödja verksamheterna vid rekrytering av personer med funktionsnedsättning. Under 2015 erbjöds 18 personer en praktikplats vid landstingets förvaltningar och bolag.

Mätningen av utländsk bakgrund bland medarbetarna presenterades under andra halvåret 2015. Landstinget har totalt en allt högre andel anställda med utländsk bakgrund. Andelen med europeisk och utomeuropeisk bakgrund ökar, medan andelen med svensk och nordisk bakgrund minskar.

Stockholms läns landsting har under året erbjudit ett antal personer med utländsk vårdutbildning, utanför EU/ESS-området, möjlighet till auskultations- och praktikplatser. Den största gruppen, cirka 50 personer, utgörs av specialistläkare som gör eller har gjort provtjänstgöring inför svensk legitimation. Landstinget samverkar med andra aktörer, som Arbetsförmedlingen, i legitimationsprocessen för utländsk vårdpersonal.

Arbetsgivarvarumärket och rekrytering
Arbetet för att öka kännedomen om arbetsgivaren Stockholms läns landsting och förstärka bilden av landstinget som en attraktiv arbetsgivare är långsiktigt. Utvecklingen av arbetsgivarsidorna på sll.se fortsätter och nya porträtt av medarbetare från olika verksamheter har publicerats. Arbetet för att öka intresset för ingenjörstjänster och teknikintensiva verksamheter fortsätter med bland annat annonsering i branschtidningar.

4.6.2 Kompetensförsörjning i vården

Kompetenskartläggning, arbetssätt och utbildning
För att kompetensmässigt stödja ett genomförande av Framtidsplanen har ett gemensamt åtgärdsprogram tagits fram. Syftet är att skapa långsiktiga förutsättningar för kompetensförsörjning och rekrytering inom Stockholms läns landsting. Programmet innehåller sex åtgärdsområden:

[3] Mätningen baseras på 2014 års uppgifter som presenterades under det första halvåret 2015.

1) Lönebildningen ska stödja verksamhetens mål. Insatserna ska leda till ett samlat grepp kring lönebildningen.
2) En restriktiv användning av bemanningsföretag. Målet är att minska andelen externt inhyrd personal.
3) Utbildning med långsiktighet och kontinuitet. Insatserna ska leda till ett helhetsgrepp kring utbildningarna inom vårdområdet i syfte att svara upp mot hälso- och sjukvårdens behov.
4) ST Stockholm har etablerats. Det är en organisation och en ansvarsfördelning för landstingsgemensam styrning, ledning och samordning av specialisttjänstgöring för läkare inom somatisk specialistvård. Syftet är att säkerställa tillgången till specialistkompetens ur ett regionalt hälso- och sjukvårdsperspektiv inom en given ekonomisk ram.
5) Nya arbetssätt och en effektiv arbetsorganisation. För att förverkliga målen i Framtidsplanen krävs nya arbetssätt där tyngdpunkten ligger på ett interprofessionellt arbetssätt och samordning av professionernas arbetstider.
6) Nyansera och utveckla bilden av att arbeta i hälso- och sjukvården.

Landstingets samarbete med Kungliga Tekniska högskolan, KTH, har fortgått med avseende på kompetensutveckling inom områden som finns i skärningen mellan teknik, vård och hälsa. Uppdragsutbildning har genomförts för specialistsjuksköterskor inom hälso- och sjukvård för barn och ungdom, samt barn och ungdom med inriktning mot neonatologi, intensivvård och operation. Det görs även satsningar på studielön för sjuksköterskor som genomgår en reguljär specialistsjuksköterskeutbildning inom prioriterade områden.

Under hösten påbörjades ett arbete med att ta fram en gemensam kompetensförsörjningsstrategi för hälso- och sjukvården. Detta arbete fortlöper under 2016.

Verksamhetsintegrerat lärande som en del i kompetensförsörjningen

Landstinget samverkar med högskolor, universitet, gymnasie- och yrkeshögskolor med avseende på ett verksamhetsintegrerat lärande, VIL. Samverkansavtalen med lärosätena har setts över och delvis förnyats. En gemensam arbetsgrupp arbetar med att optimera studentflöden för att tillgodose behovet av utbildningsplatser för verksamhetsförlagd utbildning, VFU. Lärosäten och verksamheter har samverkat för att tillgodose behovet av VFU-platser för det ökade antalet barnmorskestudenter. Ett nytt regionalt ALF-avtal har undertecknats av landstinget och Karolinska Institutet och träder i kraft den 1 januari 2016.

En årlig kvalitetsuppföljning av kliniska lärandemiljöer genomförs i samverkan med lärosätena. Den övergripande helhetsbedömningen från student-, medarbetar- och chefsperspektiv var i huvudsak positiv 2015: 80–87 på en skala 1–100.

4.6.3 Landstinget som huvudman för utbildningar

Berga naturbruksgymnasium
Det pågående samarbetet med Kungliga Tekniska högskolan, KTH, har som mål att bredda och fördjupa utbildningen inom hållbar utveckling. Därigenom kan eleverna på ett konkret sätt se och vara delaktiga i den tillämpade forskningen. Under 2015 har Berga fortsatt att samarbeta och samverka med näringslivet och KTH.

Det pågående arbetet för att öka elevtillströmningen, förbättra finansieringen för elever med särskilda behov och sänka kostnaderna för fastigheterna fortsätter. Under 2015 har Berga för första gången marknadsfört NIU, högre utbildning inom ridning och dressyr. Intresset bland ungdomar har varit stort och det finns tolv sökande till åtta platser.

4.7 Styrning, samordning och stöd

4.7.1 Beslutsprocess och ärendehantering
Utveckling av beslutsprocess och ärendehantering är ett prioriterat område. En del av förändringsarbetet är kopplat till utvecklingsarbete i ärende- och dokumenthanteringssystemet EDIT där bland annat sammanträdesadministrationen har testats under hösten.

Under året har arbetet med att samordna ärendeprocesser mellan landstingsstyrelsens förvaltning, trafikförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen startat. Målet är att öka kvaliteten i underlagen och att leverera samtliga underlag i tid. Arbetet med att införa klarspråk när det gäller tjänsteutlåtanden och protokoll har genomförts i stor utsträckning. Gemensamma mallar har införts för dagordningar, protokoll, tjänsteutlåtanden och bilagehantering för samtliga beredningar och utskott. En översyn av dokumentmallarna i Office Key har gjorts.

Presentationen på intranät och sll.se av de olika politiska beslutsinstanserna har utvecklats.

Information till och utbildning av nya förtroendevalda efter valet 2014 har genomförts. En rutin har tagits fram för hur information ska kunna ges löpande, till exempel när nya politiska sekreterare anställs. Avtalshantering och hantering av delegations- och verkställighetsbeslut har setts över, liksom en bevarande- och gallringsplan för landstingsstyrelsens förvaltning.

Riktade utbildningsinsatser i att skriva tjänsteutlåtanden har genomförts. En utbildning i förvaltningskunskap har erbjudits alla nyanställda i landstingsstyrelsens förvaltning. Dessutom har ägarrepresentanter i bolagen erbjudits en särskild utbildning med anledning av den förstärkta ägarstyrningen.

4.7.2 Styrande dokument

Landstingsstyrelsens förvaltnings styrande dokument ska hanteras i EDIT. Det finns en funktion för att skapa, granska, fastställa och revidera styrande dokument. Det fastställda dokumentet publiceras i EDIT Webbsök. Därmed är de styrande dokumenten samlade på ett ställe, är sökbara och versionshanterade.

Samtliga funktionsområdesdirektörer har fått information om arbetet med styrande dokument. En riktlinje för arbetet har fastställts och kommunicerats till berörda. En manual har tagits fram och medarbetare som arbetar med styrande dokument erbjuds utbildningstillfällen våren 2016.

Samtliga avdelningar har påbörjat en inventering av aktuella styrande dokument.

4.7.3 Samordning för genomförande

Arbetet med Framtidsplan för hälso- och sjukvården har kommit in i en genomförandefas där de första mindre strukturella förändringarna inom sjukvården har inletts. Samtliga sjukhus och Stockholms läns sjukvårdsområde arbetar via sina programkontor med lokala genomförandeplaner för att anpassa infrastruktur och verksamhet till den framtida vårdkartan.

Ett antal områden har gemensamt pekats ut som nyckelfaktorer för att Framtidsplanen ska kunna genomföras enligt intentionerna. Landstingsstyrelsens förvaltning ansvarar för kompetensförsörjning, utbildning, forskning, utveckling, innovation, strategisk IT och informationssäkerhet, samt strategiska investeringar i vårdfastigheter och utrustning via respektive funktionsdirektör.

Under 2015 har arbetet bedrivits genom regelbundna möten mellan ägarfunktionen och berörda funktionsdirektörer. Fokus har varit att försöka definiera uppgift, mål, nödvändiga aktiviteter och samarbeten, beroenden, systemkritiska leveranser och eventuella ytterligare resursbehov för varje område. Det har också varit viktigt att ange tidplaner för de olika aktiviteterna och att synkronisera arbetet med det som sker inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Konkret har det nya samordnade arbetssättet mellan de centrala förvaltningarna använts i arbetet med att ta fram nya så kallade

omställningsavtal för de egenägda akutsjukhusen. Avtalen är fyråriga och innehåller fasta ramar för ekonomisk ersättning och produktion. En viktig förutsättning för detta arbete har varit det nya samordnade arbetssättet mellan de centrala förvaltningarna. Samma modell har använts för att följa upp och stödja de lokala programkontorens arbete med att anpassa vården till Framtidsplanens intentioner. De berörda funktionsområdena inom landstingsstyrelsens förvaltning kommer på detta sätt naturligt in i konkreta sammanhang där intentioner och mål lättare kan förverkligas.

4.7.4 Ägarstyrning

Styrningen och uppföljningen av verksamheter som drivs i förvaltnings- respektive bolagsform ska samordnas, förenklas och bli enhetlig. Målet är en effektivare styrning som leder till god kontroll på kostnaderna och en högre kvalitet och effektivitet i verksamheterna.

Landstingets ägarstyrning stärks via moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, som får en utvidgad roll. Inom landstingsstyrelsen har ett ägarutskott inrättats. Förtroendevalda i ägarutskottet är även ledamöter i LISAB:s styrelse. Landstingsdirektören är vd i LISAB och föredragande i ägarutskottet. En vice vd i LISAB har utsetts och en aktiv ägarfunktion etableras i landstingsstyrelsens förvaltning.

Konkret innebär förändringen bland annat att landstingsstyrelsen har ett arbetsgivaransvar för samtliga förvaltnings- och bolagschefer, ett ansvar som delegeras till landstingsdirektören. Landstingsdirektören får en tydligare arbetsledande roll i förhållande till förvaltningscheferna och genom uppdraget som vd i LISAB gäller motsvarande gentemot bolagscheferna. Det är landstingsdirektörens ansvar att följa upp hur ledningarna för respektive verksamhet bidrar till det sammantagna resultatet på en landstingsövergripande nivå.

4.7.5 Juridik

Verksamheten är i huvudsak inriktad på att kontinuerligt ge kvalificerade juridiska råd och service till politiker och tjänstemän i landstingsstyrelsens förvaltning samt i hälso- och sjukvårdsförvaltningen för att uppfylla landstingets skyldigheter gentemot invånarna. Vidare granskas alla tjänsteutlåtanden och beslutsunderlag inför beslut i landstingsstyrelsen eller landstingsfullmäktige för att säkerställa ett rättssäkert beslutsfattande.

Under året har den ökande tyngdpunkten på upphandlingsjuridiska frågor fortsatt. Detta sker främst i de stora upphandlingarna av medicinteknisk utrustning och informations- och kommunikationsteknologi till Nya Karolinska Solna.

Behovet av stöd i informationssäkerhetsfrågor, främst frågor som är kopplade till e-hälsa och kvalitetsregistercentrum, QRC, har ökat. Hittills har den förstärkta ägarstyrningen lett till ett behov av juridiskt stöd för den formella ägarstyrningen och det behovet kommer att finnas kvar. Ett stöd i juridik och upphandling har inletts till 3R-projektet under året.

4.7.6 Effektivisering av den centrala administrationen

I budget 2015 fick landstingsstyrelsen i uppdrag att minska kostnaderna i den centrala administrationen med 400 miljoner kronor under åren 2015–2017. Effektiviseringsuppdraget omfattar landstingsstyrelsens förvaltning, hälso- och sjukvårdsförvaltningen och trafikförvaltningen.

Landstingsdirektören har i sin ledningsgrupp preciserat att kostnadssänkningarna ska bygga på ökad samordning och innebära att resurser överförs från respektive förvaltnings administration till kärnverksamheten. Med utgångspunkt från detta uppdrag har en direktör för effektiviseringar tillsatts under våren 2015. En mindre arbetsgrupp har etablerats som ett stöd i arbetet.

Under året har förvaltningarna genomfört förändringar och omprioriteringar som har resulterat i en sammantagen kostnadsminskning på cirka 136,8 miljoner kronor. Förändringarna består främst av att användningen av konsulter har minskat. Det handlar både om färre direkta köp och en kompetensväxling från konsulter till egen personal. Vidare har antalet visstidsanställningar minskat, internrekryteringen har ökat och kostnaderna för resor och konferenser har minskat. Dessa aktiviteter fortsätter under 2016 och 2017. Tillsammans med det pågående arbetet med att samordna stödfunktionerna beräknas detta ge en total besparing på minst 400 miljoner kronor i de centrala förvaltningarna.

4.7.7 Ständiga förbättringar och utvecklingsarbete

Leda och samordna arbetet med LSF förbättrar

Som en del av verksamhetsförändringarna inom landstingsstyrelsens förvaltning har arbetet med LSF förbättrar knutits direkt till ledningsprocessen. Det är en positiv utveckling som både tar till vara resurser på ett mer effektivt sätt och som tydligare kopplar arbetet till landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhetsplan. Utveckling och förbättring sker inom ramen för olika genomförandeområden eller prioriterade områden i verksamhetsplanen.

Inom ramen för målområdet ledarskap och värdegrund har samtliga chefer och ledare i landstingsstyrelsens förvaltning utbildats i förändringsledning under 2015. Syftet är att säkerställa att alla arbetar enligt det önskvärda chef- och ledarskap som beskrivs i landstingets ledarkriterier. Utbildningen

ger gemensamma metoder och verktyg för utvecklingsarbete och förändringsledning.

Två gånger per termin har medarbetarträffar genomförts. Träffarna är kopplade till ledningsprocessen och är ett möte för samtliga medarbetare inom landstingsstyrelsens förvaltning. Det är ett tillfälle att träffas, ta del av viktig information, få tillfälle att ställa frågor och även dela med sig av information. Medarbetarträffarna leds av biträdande förvaltningschef, tillsammans med LSF Ledning. Under året har deltagarna fått information om landstingsstyrelsens förvaltnings ledningsprocess. Dessutom har företrädare från landstingsstyrelsens förvaltning och från närliggande förvaltningar bjudits in för att informera och öka kunskapen om landstinget i sin helhet.

Stockholms läns landstings industridoktorandprogram
Under 2015 startade ett nytt doktorandprogram som vänder sig till medarbetare i administrativa funktioner i förvaltningar och bolag som vill doktorera. Till den första utlysningen av en plats inkom tio ansökningar med olika forskningsidéer som knyter an till landstingets prioriterade verksamhetsområden. Platsen som doktorand tilldelades en medarbetare vid trafikförvaltningen (Isak Rubensson) som kommer att forska om trängsel i kollektivtrafiken.

Hälsa på vården – Ringla
Ringla har under året utvecklat möjligheterna för vårdgivare inom Stockholms läns landsting att dela med sig av ny kunskap och inspirera till innovationer. Detta har skett genom arbetet med sjukhusdirektörsgruppen och med enskilda vårdgivare. I första hand används Ringlas webbplats ringla.nu, men särskilda fysiska mötesplatser har också startats. Vid Almedalsveckan 2015 visade Ringla upp sin verksamhet och bjöd i samarbete med Stockholms läns landsting in till att dela fler innovationer. Under hösten 2015 har Ringla besökt sjukhusen och primärvården och dokumenterat ett flertal goda exempel på innovation och utveckling (se ringla.nu). Ringlas uppdrag har också breddats till fler landsting och regioner. Ringlas arbete och effekter har följts upp av landstingsdirektören vid träffar med Ringlas ledning vid tre tillfällen under 2015.

4.7.8 Administrativ service till den politiska ledningen
Landstingsstyrelsens förvaltning har planerat för en ny mandatperiod och har genomfört insatser inom både utbildning och administration. Landstingsstyrelsens förvaltning har också haft beredskap för de eventuella flyttprojekt och investeringar som är en följd av förändringar inom den politiska organisationen.

Ett nytt voteringssystem för landstingsfullmäktige har upphandlats och införts. Läsplattor för sammanträdeshandlingar har införts i landstingsstyrelsen, dess utskott och beredningar, liksom till ledamöterna och förste ersättare i fullmäktige. Detta innebär att pappersutskicken har minskat kraftigt.

LSF Kansli bereder ansökningar och administrerar juryarbetet kring landstingets pris för insatser mot främlingsfientlighet och rasism, samt landstingets bemötandepris. Prisutdelningar har ägt rum i samband med fullmäktigesammanträden under hösten 2015.

4.8 Verksamhetsförändringar

Följande organisatoriska verksamhetsförändringar har genomförts under perioden 1 januari–31 december 2015.

1 januari

LSF Kansli

Presidieenheten inom LSF Kansli upphörde. Medarbetare och ansvarsområden ingår nu i avdelningen LSF Kansli.

1 mars

Nya roller inom strategisk IT samt effektiviseringar

På uppdrag av landstingsdirektören inrättades två nya roller i landstingsstyrelsens förvaltning:

- Direktör Strategisk IT i SLL
- Direktör effektiviseringar centrala förvaltningar

Funktionsområdet SLL IT inklusive IT-direktören flyttades från landstingsdirektören till direktör SLL Strategisk IT. De organisatoriska enheter som tidigare var under den biträdande förvaltningschefen leds i fortsättningen av planeringschefen.

SLL Tillväxt, miljö och regionplanering

Funktionsområdet upphörde och all verksamhet utom miljöavdelningen övergick till tillväxt- och regionplaneförvaltningen den 1 mars 2015 och stöder tillväxt- och regionplanenämnden. Miljöavdelningen är kvar inom landstingsstyrelsens förvaltning och placeras under den nya organisationen för planeringschefen. Avdelningen byter namn till SLL Miljö.

Biträdande förvaltningschef

Ansvarsfördelningen har styrts om i tjänstemannaledningen för landstingsstyrelsens förvaltning och delar av organisationen har förändrats. Biträdande förvaltningschef ansvarar för nedanstående organisation:

- Landstingsdirektörens stab
- Verksamhetsstyrning och stöd
- Administrativ chef
- SLL Säkerhet och beredskap
- SLL Miljö

1 april

SLL Personal och utbildning

Avdelningarna Utbildning och kompetensförsörjning samt Personalstrategiska avdelningen slogs samman till en avdelning: Strategisk kompetensförsörjning.

Stockholms landstings idrottsförbund, SLIF, flyttade från kulturförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning och är nu en avdelning inom funktionsområdet.

SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar

En ny avdelning inrättades: Projektledning installationer. Avdelningens uppdrag är främst att ansvara för och samordna utrustningsinvesteringar som är kopplade till de strategiska investeringarna, samt att säkerställa att synergier i investeringsprogrammen tillvaratas.

1 maj

SLL Säkerhet och beredskap

Enheten Informationssäkerhet flyttades till Direktör Strategisk IT i SLL och är nu avdelningen SLL Informationssäkerhet.

Enheten Krisberedskap avvecklades. Arbetsuppgifter och medarbetare ingår nu i avdelningen SLL Säkerhet och beredskap.

1 juni

SLL Säkerhet och beredskap

Avdelningen SLL Säkerhet och beredskap renodlades och ansvarar nu för landstingsövergripande strategiska säkerhets- och krisberedskapsfrågor.

Enheten för säkerhet med ansvar för operativa säkerhetsfrågor har överförts till administrativa chefens funktion i syfte att stärka det operativa säkerhetsarbetet inom landstingsstyrelsens förvaltning. Samtidigt har enheten för säkerhet bytt namn till LSF Säkerhet.

Staben Verksamhetsstyrning och stöd

Staben Verksamhetsstyrning och stöd har avvecklats. Verksamheten som berör styrning och ledning, samt en medarbetare, har flyttats över till landstingsdirektörens stab. Övriga medarbetare har övergått till

organisationen under direktören för effektivisering av de centrala förvaltningarna.

1 september

Landstingsarkivet

Processorganisationen anpassades för att förenkla flödet inom de samverkande processerna. Avdelningens nya organisation består av följande enheter:

- Tillsyn och utredning
- Långsiktig informationsförvaltning
- Arkivservice
- Svar

1 oktober

SLL Kommunikation och press

Kommunikationsavdelningarna från landstingsstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (LSF Kommunikation och HSF kommunikation) slogs samman och ett nytt funktionsområde, SLL Kommunikation och press, bildades. Den nya organisationen är följande:

- Funktionsområde: SLL Kommunikation och press
- Stab: Kommunikationsdirektörens stab
- Avdelning: SLL Kommunikation
- Enhet: Kommunikationsenheten
- Enhet: Digitala kanaler
- Enhet: Profil och produktion
- Enhet: Press och kommunikationsberedskap

SLL IT

Enheten Användarsupport inom avdelningen IT-arbetsplats och support delades in i två nya enheter: Servicedesk samt IT-service. Inom enheten Servicedesk inrättades en ny grupp: Servicedesk grupp 3. Den nya organisationen för dessa två enheter är följande:

- Enhet: Servicedesk
  - Grupp: Servicedesk grupp 1
  - Grupp: Servicedesk grupp 2
  - Grupp: Servicedesk grupp 3
- Enhet: IT-service
  - Grupp: IT-service Huddinge
  - Grupp: IT-service Solna
  - Grupp: IT-service Danderyd och SÖS

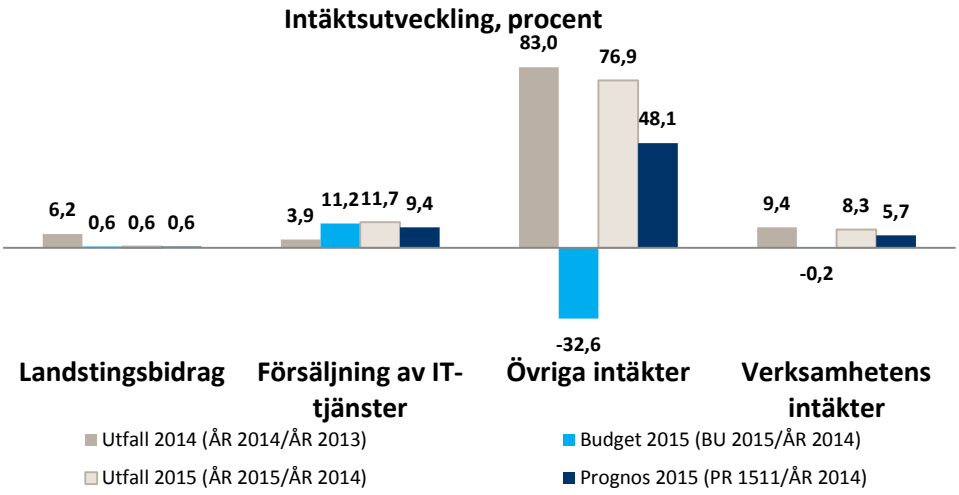
5. Ekonomi

5.1 Resultatutveckling

Landstingsstyrelsens förvaltnings resultat för helåret 2015 innebär ett överskott på 213,1 miljoner kronor. Nedan analyseras resultatet i förhållande till årets budget samt i förhållande till föregående års resultat.

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse AC-BU	Bokslut 2014	Förändring %
Landstingsbidrag	2 928,6	2 928,6	0,0	2 910,8	0,6 %
Försäljning av IT-tjänster	701,6	698,6	3,0	628,2	11,7 %
Övriga intäkter	523,9	199,5	324,4	296,1	76,9 %
Verksamhetens intäkter	**4 154,1**	**3 826,7**	**327,4**	**3 835,1**	8,3 %
Personalkostnader	-689,0	-691,7	2,7	-649,7	6,0 %
-varav utbildning och konferenser	*-10,5*	*-12,7*	*2,2*	*-12,9*	*-18,6 %*
-varav personalrepresentation	*-7,4*	*-6,2*	*-1,2*	*-7,9*	*-6,3 %*
Lämnade bidrag	-1 881,0	-1 802,3	-78,7	-1 853,8	*1,5 %*
Hyreskostnader	-139,4	-143,7	4,3	-143,1	*-2,6 %*
IT-programvaror och IT-licenser	-161,8	-109,1	-52,7	-136,6	*18,4 %*
IT-tjänster inkl. IT-konsulter	-374,5	-408,9	34,4	-340,7	*9,9 %*
Övriga konsulter	-77,0	-102,7	25,7	-128,5	-40,1 %
Övriga kostnader	-329,8	-273,5	-56,3	-342,0	-3,6 %
Verksamhetens kostnader	**-3 652,5**	**-3 531,9**	**-120,6**	**-3 594,4**	**1,6 %**
Avskrivningar	-155,6	-152,5	-3,1	-131,1	18,7 %
Finansnetto	-132,9	-142,3	9,4	-100,5	32,2 %
Resultat	**213,1**	**0,0**	**213,1**	**9,1**	

5.1.1 Intäktsutveckling

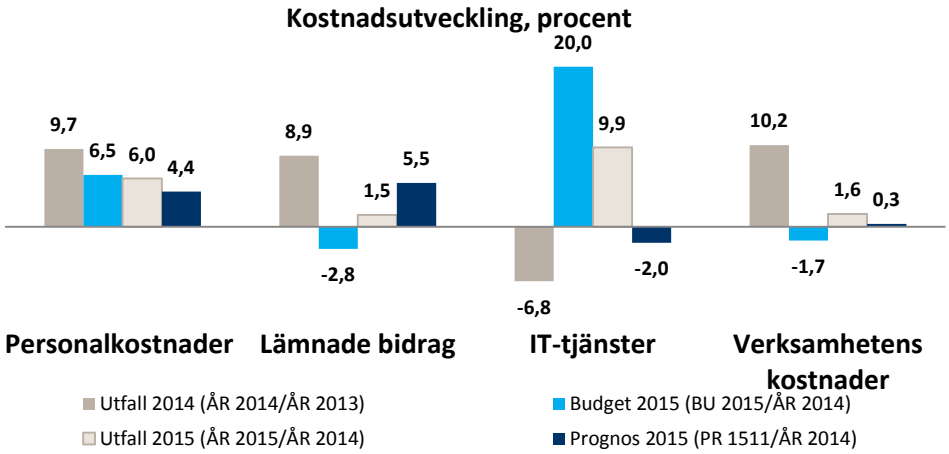
Landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhet finansieras till cirka 70 procent av landstingsbidrag. Utfall och prognos för landstingsbidraget följer de budgeterade värdena för respektive år. De ökningar som har skett under perioden 2013 till 2015 är direkt relaterade till de utpekade satsningarna inom framför allt forskning och utveckling, samt för uppförandet av Nya Karolinska Solna.

Försäljningen av IT-tjänster visar på en positiv utveckling över åren medan utfallet för respektive år har legat under det budgeterade värdet för perioden 2013-2014. Utfallet 2015 är dock högre än budget som ett resultat av ökade volymer till framför allt Karolinska universitetssjukhuset samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen. I novemberprognosen 2015 för landstingsstyrelsens förvaltning bedömdes försäljningen av IT-tjänster öka i jämförelse med år 2014 och utfallet överstiger den prognostiserade försäljningsnivån.

Det höga utfallet på övriga intäkter under år 2015 förklaras främst av intäkter för ST-ersättning från hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Det högre utfallet ligger lite över den prognos som landstingsstyrelsens förvaltning lämnade i november månads rapportering. Även år 2014 ökade de övriga intäkterna i jämförelse med tidigare år, vilket bland annat beror på SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar som vidaredebiterade konsultkostnader för uppdrag som är kopplade till Framtidsplan för hälso- och sjukvården. I de högre intäkterna år 2014 ingick även vidarefakturering av kostnader som uppstod under den period då förvaltning för utbyggd tunnelbana hanterades ekonomiskt inom landstingsstyrelsens förvaltning.

I november 2015 prognostiserades att landstingsstyrelsens förvaltnings totala intäkter skulle öka med 5,7 procent i jämförelse med utfallet i årsbokslut 2014, som ett resultat av framför allt intäkterna för ST-ersättning från hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Det faktiska utfallet blev en ökning motsvarande 8,3 procent.

5.1.2 Kostnadsutveckling

Kostnadsutvecklingen inom landstingsstyrelsens förvaltning påverkas till stor del av flera verksamhetsförändringar som sker under åren. Det gör att framför allt analysen av personalkostnadsutvecklingen blir komplicerad. Genomgående kan man ändå se en ökning av personalkostnaderna inom förvaltningen och utfallet för helåret 2015 är 6,0 procent högre än helårsutfallet 2014. Sett till antalet helårsarbetare har antalet under motsvarande period minskat med 0,8 procent, vilket betyder att de faktiska personalkostnadsökningarna är betydande, med hänsyn tagen till volymminskningen. I utfallet för personalkostnaderna 2015 finns några extraordinära poster i form av avgångsvederlag. Kostnadsutvecklingen för lämnade bidrag påverkas av de utpekade satsningarna för respektive år. Förändringen mellan helåret 2014 och budget år 2015 är till stor del en effekt av att ansvaret för hanteringen av flertalet bidrag har flyttats från landstingsstyrelsens förvaltning till tillväxt- och regionplaneförvaltningen. Helårsutfallet 2015 innehåller de vidareförmedlade medlen för ST-ersättning som motsvaras av övriga intäkter från hälso- och sjukvårdsförvaltningen, samt effekterna av de nya redovisningsprinciperna med avseende på medel för forskning, utveckling och utbildning.

I november 2015 prognostiserades en ökning på 5,5 procent av kostnaden för lämnade bidrag som en konsekvens av ersättningen för ST-läkare som fördelas till sjukhusen men administreras genom landstingsstyrelsens förvaltning från och med år 2015. I utfallet ökade kostnaderna med

motsvarande 1,5 procent. Det lägre utfallet förklaras bland annat av den upplösning av tidigare års sparade medel inom forskning, utveckling och utbildning som har gjorts och som blev större än förväntat. Kostnaderna för IT-tjänster visar i budget 2015 ett antagande om ökade kostnader, som en konsekvens av satsningarna inom stärkt IT samt en ökande försäljning. I novemberprognosen bedömdes kostnaderna för IT-tjänster minska som en effekt av framför allt lägre kostnader för projekt stärkt IT än budgeterat. Utfallsmässigt ligger kostnaderna för IT-tjänster högre än den senaste prognosen men lägre än budget. Det beror på en högre försäljning än prognostiserat, men ett lägre kostnadsutfall för uppdraget stärkt IT än vad som antogs i budget 2015. Den prognostiserade totala kostnadsutvecklingen för landstingsstyrelsens förvaltning låg på 0,3 procent i november. Utfallet uppgår till 1,6 procent.

5.1.3 Avvikelser – årets resultat mot årsbudget

Utfallet för året 2015 uppgår till 213,1 miljoner kronor, i jämförelse med det budgeterade nollresultatet för året. Avvikelsen på 213,1 miljoner kronor mellan budgeten och utfallet förklaras främst av nedanstående.

Orsak, Mkr **t**extkommentar	**Intäkt Avvikelse AC-BU 2015**	**Kostnad Avvikelse AC-BU 2015**	**Resultat Avvikelse AC-BU 2015**
Högre intäkter för försäljning av IT-tjänster	3,0		3,0
Högre intäkter för ST-ersättning	262,1		262,1
Högre övriga intäkter	49,0		49,0
Högre kostnader för lämnade bidrag, främst för ST-ersättning		-78,7	-78,7
Lägre personalkostnader		5,6	5,6
Lägre kostnader IT-tjänster inkl. konsulter		34,4	34,4
Högre kostnader IT-programvaror och licenser		-52,7	-52,7
Lägre kostnader övriga konsulter		28,0	28,0
Högre övriga kostnader		-31,4	-31,4
SFI, högre parkeringsintäkter	1,6		1,6
SFI, lägre evakueringshyror		0,7	0,7
SFI, lägre kostnader för reparation och underhåll fastighet		1,5	1,5
SFI, högre konsultkostnader för förstudie integration för patientmonitorering		-3,6	-3,6
SFI, lägre övriga konsultkostnader		1,7	1,7
SFI, lägre övriga kostnader		0,6	0,6
Berga naturbruksgymnasium	-8,9	-6,9	-15,8
Ej analyserad restpost		0,8	0,8
Summa avvikelse verksamhetens intäkter och kostnader	**306,8**	**-100,0**	**206,8**
Avskrivningar och finansnetto	-1,0	7,3	6,3
Total summa avvikelse	**305,8**	**-92,7**	**213,1**

Sammantaget för landstingsstyrelsens förvaltning visar intäkterna på en positiv avvikelse mot helårsbudgeten, vilket är en effekt av framför allt den högre ST-ersättningen från hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Ersättningen vidarefördelas till verksamheterna på sjukhusen vilket medför en negativ avvikelse för posten lämnade bidrag. Den negativa avvikelsen kompenseras till stor del av effekterna av de nya redovisningsprinciperna inom området för forskning, utveckling och utbildning.

Trots en högre IT-försäljning är kostnadsutfallet för IT-tjänster inklusive konsulter lägre än budgeterat. Det är kostnader för externa driftsleverantörer som avviker positivt medan kostnaden för IT-konsulter är högre än budget. Det lägre utfallet för extern drift förklaras bland annat av ett lägre utfall för satsningen på stärkt IT inom landstinget. Ett flertal projekt inom SLL IT med avseende på exempelvis infrastruktur för NKS Bygg medför ökade konsultinsatser och därmed ökade konsultkostnader i jämförelse med budget. Dessutom finns konsultkostnader för ett nytt Microsoftavtal för hela Stockholms läns landsting med i utfallet för SLL IT. Detta var en extraordinär kostnad på cirka 10 miljoner kronor som inte var planerad.

De högre övriga intäkterna på 49 miljoner kronor består i huvudsak av fakturering till hälso- och sjukvårdsförvaltningen för politiska kostnader och kostnader för det nyinrättade funktionsområdet SLL Kommunikation och press. Dessutom ingår fakturering till tillväxt- och regionplaneförvaltningen som avser kostnader för den nyinrättade verksamheten. Dessa uppstod inom landstingsstyrelsens förvaltning under inledningen av 2015, innan den nya förvaltningen hade administrativa rutiner och system på plats.

Det lägre utfallet på personalkostnader inom förvaltningen är i huvudsak ett resultat av det pågående effektiviseringsarbetet. Under året har verksamheterna varit återhållsamma både med avseende på rekryteringar och när det gäller att anlita konsulter. Det är utfallet för övriga konsulter som understiger budget. Kostnaden för IT-konsulter blev högre än budgeterat för året. Arbetet med kostnadsmedvetenhet visar sig dessutom i ett lägre utfall på kurser och konferenser för 2015.

Posten övriga kostnader som överstiger budget med motsvarande 31,4 miljoner kronor innefattar utrangeringen av den immateriella tillgången inom SLL IT.

Resultatet per verksamhetsområde inom landstingsstyrelsens förvaltning fördelar sig enligt nedanstående tabell.

Budgetavvikelse (mkr)	Utfall per 1512	Helårsbudget 2015	Avvikelse mot helårsbudget 2015
Funktionsområde			
Biträdande förvaltningschef	-3,9	0,0	-3,9
Administrativ chef	7,1	0,0	7,1
SLL Säkerhet och beredskap	4,6	0,0	4,6
SLL Ekonomi och finans	-2,1	0,0	-2,1
SLL Juridik och upphandling	6,9	0,0	6,9
SLL Kommunikation och press	10,3	0,0	10,2
SLL Personal och utbildning	66,8	0,0	66,8
SLL Miljö	0,9	0,0	0,9
SLL IT	2,5	0,0	2,5
SLL Forskning och Innovation, inkl. FoU	111,5	0,0	111,5
Politiska kostnader	23,1	0,0	23,1
Landstingsgemensamma uppdrag inkl. ledning	-15,0	0,0	-15,1
Strategiska fastighetsfrågor och investeringar	16,2	0,0	16,2
Berga naturbruksgymnasium	-15,8	0,0	-15,8
Summa resultat	213,1	0,0	213,1

Det nyinrättade funktionsområdet SLL Kommunikation och press visar ett positivt resultat för året framför allt på grund av att verksamheten har avvaktat med att tillsätta ett flertal vakanser då den nya organisationen bildades.

Inom SLL Personal och utbildning finns ett positivt resultat på 66,8 miljoner kronor på grund av i första hand lägre utbildningskostnader inom området för forskning, utveckling och utbildning. I årsbokslut 2015 har medel för utbildning hanterats enligt samma principer som medel för forskning och utveckling. Det innebär att cirka 40,6 miljoner kronor av resultatet inom SLL Personal och utbildning består av överskott från 2014 och 2015 års utbildningsmedel. Projekt arbetsmiljölyftet visar ett överskott motsvarande cirka 8,0 miljoner kronor i första hand på grund av svårigheter med att bemanna projektledning och projektgrupp vilket har medfört att tilldelade medel inte har nyttjats fullt ut. De största bidragsmottagarna inom arbetsmiljösatsningen 2015 har varit Stockholms läns sjukvårdsområde och Karolinska universitetssjukhuset.

SLL IT redovisar ett positivt resultat på 2,5 miljoner kronor. De totala intäkterna överstiger budget med 13,0 miljoner kronor och är i första hand ett resultat av ökade volymer till Karolinska universitetssjukhuset samt

hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Den ökade försäljningen till Karolinska universitetssjukhuset avser i första hand insatser inom projekten för Nya Karolinska Solna. Den högre försäljningen av IT-tjänster motsvaras delvis av ökade kostnader. Sammantaget för SLL IT blev kostnadsutfallet 10,5 miljoner kronor över budget. Det är främst kostnader för licenser och mjukvara som avviker negativt. Personalkostnaderna understiger budget på grund av färre antal anställda än budgeterat då verksamheten har haft ett flertal vakanser under året. Sammantaget avviker de tre kostnadsslagen konsulter, externa driftsleverantörer och övriga driftskostnader positivt med cirka 37 miljoner kronor, trots att försäljningsnivån överstiger budget 2015. En del av den positiva avvikelsen förklaras av projektet stärkt IT som redovisar ett positivt resultat på 11,8 miljoner kronor. I 2015 års resultat för SLL IT ingår en utrangering av den immateriella tillgången för infrastrukturprojektet motsvarande 20,4 miljoner kronor.

SLL Forskning och innovation visar ett överskott motsvarande 111,5 miljoner kronor som ett resultat av nya principer för redovisning av medel inom området forskning och utveckling. Det innebär att tidigare års reserver av medel inom detta område har återförts till resultatet för landstingsstyrelsens förvaltning, tillika årets överskott av forskningsmedel. Totalt uppgår dessa poster till ungefär 110 miljoner kronor. Denna post är av engångskaraktär för årsbokslut 2015.

Landstingsstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter har inte tagits i anspråk under 2015 och skapar därmed en positiv avvikelse för politiska kostnader.

Det negativa resultatet för landstingsgemensamma uppdrag förklaras av obudgeterade utredningsuppdrag, strategiska rekryteringar samt överenskomna avgångsvederlag under året. Dessutom påverkas resultatet negativt av kostnader för hantering av oförutsedda IT-säkerhetsrelaterade händelser under året.

SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar redovisar ett positivt helårsresultat på 16,2 miljoner kronor. Det förklaras av att NKS Bygg redovisar ett positivt resultat på 9,7 miljoner kronor och det övriga funktionsområdet redovisar ett positivt resultat på 6,5 miljoner kronor. Resultatet inom NKS Bygg beror bland annat på högre intäkter för vidarefakturerade kostnader för el och fjärrvärme till Swedish Hospital Partner samt högre parkeringsintäkter. På kostnadssidan är det framför allt lägre finansiella kostnader på grund av det låga ränteläget och en lägre investeringsnivå för utrustningsavtalen som ger den positiva avvikelsen. Utfallet för avskrivningar är högre än årsbudget på grund av den ändring som har verkställts för projektavtalets färdigställda anläggningar. Från och med 2015 tillämpas komponentavskrivning på denna anläggningstillgång.

En utredningsprocess har genomförts tillsammans med Locum, externa experter inom området, NKS Byggs revisorer, medarbetare inom SLL Ekonomi och finans samt Karolinska universitetssjukhuset för att få en samsyn kring vilka komponenter som anläggningen ska delas upp i och hur de ska värderas. Samarbetet har resulterat i ett beslut om praktisk hantering och en ny avskrivningsmodell har tagits i bruk från och med januari 2015. Inom det övriga funktionsområdet förklaras resultatet främst av avvikelser för konsultkostnader i jämförelse med budget, samt lägre personalkostnader.

En resultaträkning för 2015 med nettokostnaden för pågående projekt och gemensam administration inom NKS Bygg redovisas i sammanställningen nedan.

Resultaträkning Mkr ***NKS Bygg motpart 2710***	**Bokslut 2015**	**Bokslut 2014**	**Förändring %**	**Budget 2014**	**Avvikelse Bokslut-Bu**
Erhållna bidrag	286,8	240,4	19,3%	286,8	0,0
Övriga intäkter ingår i resp projekt	0,0	0,0		0,0	0,0
Verksamhetens intäkter	**286,8**	**240,4**	**19,3%**	**286,8**	**0,0**
Gemensam administration	-1,8	-1,3	43,7%	-3,2	1,3
Projektavtal, service och ränta	-218,4	-151,1	44,5%	-222,7	4,4
Kommunikation	-2,5	-1,1	138,5%	-2,6	0,1
Konstnärlig utsmyckning	-1,7	-1,5	16,9%	-5,1	3,3
Evakuering	-32,2	-41,6	-22,5%	-33,7	1,4
Förberedande arbeten	-5,9	-6,0	-1,7%	-5,0	-0,9
Medicinsk teknik	-7,7	-22,8	-66,2%	-6,4	-1,3
Inredning	-0,1	-0,1	86,7%	-0,6	0,5
IKT	-0,5	-6,1	-92,5%	-1,7	1,3
Tjänster	-1,5	-1,4	5,7%	-1,8	0,3
Huvudprojekt NKS	-4,7	-2,8	69,5%	-4,1	-0,6
Verksamhetens kostnader	**-277,1**	**-235,7**	**17,6%**	**-286,8**	**9,7**
Avskrivningar	0,0	0,0		0,0	0,0
Finansnetto	0,0	0,0		0,0	0,0
Resultat	**9,7**	**4,8**		**0,0**	**9,7**

Berga naturbruksgymnasium redovisar ett negativt resultat på 15,8 miljoner kronor för helåret 2015. Det förklaras bland annat av att höstens elevintag är lägre än budgeterat samt av lägre intäkter för spannmål. Dessutom är personalkostnaderna högre än budget som en konsekvens av att skolan har fler elever med särskilda behov. Hyreskostnaderna är också högre än budget enligt avtal med Landstingsfastigheter Stockholm.

5.1.4 Förändring – årets resultat mot föregående år

Orsak, Mkr	Intäkt Förändring Utfall 2015-2014	Kostnad Förändring Utfall 2015-2014	Resultat Förändring Utfall 2015-2014
Lägre landstingsbidrag	-28,6		-28,6
Högre försäljning av IT-tjänster	73,4		73,4
Högre övriga intäkter främst för ST-ersättningen	238,1		238,1
Högre övriga intäkter	9,8		9,8
Högre personalkostnader		-37,5	-37,5
Högre kostnader övriga lämnade bidrag		-27,2	-27,2
Högre kostnader IT-programvara och licenser		-25,3	-25,3
Högre kostnader för IT-tjänster inkl. IT-konsulter		-33,6	-33,6
Lägre övriga konsultkostnader		26,8	26,8
Lägre övriga kostnader		12,3	12,3
SFI, högre landstingsbidrag	46,4		46,4
SFI, lägre övriga intäkter	-12,7		-12,7
SFI, högre lönekostnader		-1,7	-1,7
SFI, lägre hyreskostnader		3,4	3,4
SFI, högre servicekostnad och LCC enligt projektavtal		-11,4	-11,4
SFI, lägre konsultkostnader i övrigt		18,7	18,7
SFI, högre avskrivningar p g a komponentavskrivningar		-14,6	-14,6
SFI, högre räntekostnader		-31,6	-31,6
SFI, lägre övriga kostnader		8,4	8,4
Berga naturbruksgymnasium	-8,7	-0,4	-9,1
Ev. ej analyserad restpost			0,0
Summa avvikelse	**317,7**	**-113,7**	**204,0**

Landstingsstyrelsens förvaltnings resultat för 2015 uppgår till 213,1 miljoner kronor. Motsvarande resultat år 2014 var ett överskott på 9,1 miljoner kronor. Skillnaden på 204,0 miljoner kronor mellan de två årens resultat förklaras nedan.

Den största förändringen på intäktssidan utgörs av den kraftiga ökningen av övriga intäkter för ST-ersättning från hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Även försäljningen av IT-tjänster ökade mellan åren och nettoförändringen av landstingsbidraget bidrog med en positiv effekt på sammantaget 17,8 miljoner kronor. NKS Bygg fick ett utökat landstingsbidrag medan bidraget till förvaltningens övriga verksamhet minskade. Totalt ökade intäkterna med 317,7 miljoner kronor mellan 2014 och 2015.

Den totala förändringen på kostnadssidan uppgår till 113,7 miljoner kronor. Trots att den ökade intäkten för ST-ersättning motsvaras av en lika stor kostnadsökning, återfinns en förändring på endast -27,2 miljoner kronor för lämnade bidrag mellan de två åren. Det förklaras av effekterna av ändrade redovisningsprinciper för medel med avseende på forskning, utveckling och utbildning inom Stockholms läns landsting.

I enlighet med det nya ALF-avtalet som gäller från 2015 ska medel som inte har förbrukats under det kalenderår för vilket de är avsedda återbetalas till staten senast tre månader efter kalenderårets utgång. Denna princip påverkar även hanteringen av Stockholms läns landstings egna medel för forskning, utveckling och utbildning. De egna satsade medel som inte har förbrukats under kalenderåret 2015 kan som regel inte längre sparas till efterföljande år utan återförs till landstingsstyrelsens förvaltning och påverkar årets resultat. I samband med detta har även tidigare års sparade reserver inom forskning, utveckling och utbildning värderats och bedöms inte uppfylla kriterierna för fortsatt reservering i årsbokslut 2015. I utfallet 2015 utgör 126,8 miljoner kronor tidigare års sparade medel inom forskning, utveckling och utbildning och ytterligare 23,8 miljoner kronor är ett överskott av innevarande års satsning inom detta område. Båda dessa poster påverkar utfallet för lämnade bidrag. Återbetalningen till staten motsvarande 12,2 miljoner kronor påverkar inte landstingsstyrelsens förvaltnings resultat för året.

Den högre försäljningen av IT-tjänster motsvaras av ökade kostnader för drift och konsulter. Kostnadsökningen är lägre än intäktsökningen och beror bland annat på lägre kostnader för stärkt IT.

Det effektiviseringsarbete som har skett inom landstingsstyrelsens förvaltning under 2015 visar sig framför allt i ett lägre kostnadsutfall för kategorin övriga konsulter. Personalkostnadsökningen förklaras bland annat av avgångsvederlag som har kostnadsförts under 2015 samt av löneförändringar mellan åren.

Inom SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar, avdelning NKS Bygg, kan det något bättre resultatet år 2015 i jämförelse med 2014 främst förklaras med ett utökat landstingsbidrag mellan åren. De ökade kostnaderna för motsvarande period förklaras av att NKS Bygg under 2015 tar en full årskostnad för Teknikhuset som levererades i maj 2014. Dessa kostnader återfinns framför allt på posterna avskrivningar och räntekostnader. Samtliga utrustningsprojekt är i genomförandefas och belastar nu investeringsbudgeten, med undantag för förstudien för integration av patientmonitorering.

Berga naturbruksgymnasium visar ett försämrat resultat på grund av höga fasta kostnader i förhållande till verksamhetens intäkter i form av kommunal skolpeng.

5.1.5 Redovisning över samtliga specialdestinerade statsbidrag

Under år 2015 har landstingsstyrelsens förvaltning erhållit specialdestinerade statsbidrag från Karolinska Institutet på 3,3 miljoner kronor, från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap på 0,7 miljoner kronor samt från Vetenskapsrådet på 4,0 miljoner kronor. Bidraget från Karolinska Institutet avser finansiering av en klinisk utbildningsavdelning, en klinisk utbildningsmottagning och ett kliniskt träningscentrum för vidare fakturering till respektive sjukhus och ingår i övrig forskning, utveckling och utbildning. Bidraget från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avser katastrofmedicinsk planering och bidraget från Vetenskapsrådet avser skapandet av en regional nod, Karolinska Trial Alliance, som ska ingå som en av sex noder i den nationella samordningen av kliniska behandlingsstudier.

Bidragsgivare, Mkr Statsbidrag	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvik AC-BU	Bokslut 2014
Statens energimyndighet	0,0	0,0	0,0	0,4
Karolinska Institutet	3,3	3,2	0,1	3,2
Vinnova	0,0	0,0	0,0	3,9
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	0,7	0,0	0,7	0,7
Vetenskapsrådet	4,0	0,0	4,0	0,0
Socialstyrelsen krisberedskap	0,0	0,0	0,0	0,3
Totalt specialdestinerade statsbidrag	**8,0**	**3,2**	**4,8**	**8,5**

5.1.6 Personal

Bemanningskostnader Mkr	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvik AC-BU	Bokslut 2014	Förändr. %
Summa personalkostnader	**-689,0**	**-691,7**	***2,7***	**-649,7**	*6,0 %*
varav förändring semester- och löneskuld	*-1,6*	*-0,3*	*-1,3*	*-2,3*	*-30,4 %*
varav lönekostnad	*-465,7*	*-466,1*	*0,4*	*-430,8*	*8,1 %*
varav pensionskostnad	*0,1*	*-0,3*	*0,4*	*-0,8*	*-112,5 %*
Inhyrd personal	**-0,2**	**-1,0**	***0,8***	**-4,7**	*-95,7 %*
varav läkare	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	
varav sjuksköterskor	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	
varav övrig personal	*-0,2*	*-1,0*	*0,8*	*-4,7*	*-95,7 %*
Summa bemanningskostnad	**-689,2**	**-692,7**	**3,5**	**-654,4**	**5,3 %**
varav omställningskostnader			*0,0*		
Bemanningskostnad exkl. omställningskostnad	**-689,2**	**-692,7**	**3,5**	**-654,4**	**5,3 %**

Sjukfrånvaromått	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Förändr. %-enhet	Budget 2015	Avvik %-enhet
Procentuell sjukfrånvaro	4,95%	3,80%	1,15%		4,95%

Lönekostnaderna utgör den största delen av personalkostnaderna och har ökat med 8,1 procent, vilket motsvarar 34,9 miljoner kronor i jämförelse med årsbokslut 2014. Ökningen är i linje med den budgeterade ökningen av lönekostnaderna för året, där också lönerevision år 2015 ingår.

Den totala bemanningskostnaden ligger 3,5 miljoner kronor lägre än helårsbudget, vilket är ett resultat av både lägre personalkostnader och lägre kostnader för inhyrd personal. De lägre personalkostnaderna förklaras i huvudsak av lägre kostnader för kurser och konferenser samt ett antagande om fler helårsarbetare i budget än vad utfallet visar.

I utfallet per december 2015 finns en kostnad för inhyrd personal motsvarande cirka 163 000 kronor, vilket kan jämföras med helårsbudgeten på 1 miljon kronor. Utfallet avser i huvudsak projektledning inom kommunikation. I årsbokslut 2014 låg utfallet för inhyrd personal på 4,7 miljoner kronor och återfanns i huvudsak inom området administration. Inhyrd personal används i första hand för att ersätta ordinarie personal under semesterperioden, vid tillfälliga arbetstoppar samt för tillfälliga uppdrag.

Sjukfrånvaron har ökat med totalt 1,15 procentenheter i jämförelse med årsbokslut 2014 och uppgår till 4,95 procent. Det är framför allt sjukfrånvaron över 90 dagar som har ökat. Kvinnor har högre sjukfrånvaro

än män men männens sjukfrånvaro har ökat i jämförelse med årsbokslut 2014. Under samma period har kvinnornas genomsnittliga sjukfrånvaro minskat. Rehabiliteringssamtal pågår med merparten av dessa individer och HR-avdelningen planerar fler åtgärder för att förebygga ohälsa.

Utveckling helårsarbeten samt verksamhetsförändringars effekt

Personalvolym/helårsarbete Antal	Ack utfall 1512	Period Budget	Avvik. Utfall-Perb.	Ack utfall 1412	Förändr. %	Prognos 2015	Budget 2015	Avvik. Pr-Bu	LF/LS/HSN beslut (Ja/Nej)	Bokslut 2014
Helårsarbeten exkl. extratid (personalvolym)	**880**	**891**	**-11**	**887**	**-0,8%**	**901**	**891**	**10**		**887**
SLL Juridik och upphandling	**1**									
SLL IT/ Dir. Strategisk IT	**-20**									
Biträdande förvaltningschef och ledning	**-5**									
Administrativ chef (flytt av verksamhet till SLL Kommunikation och press)	**-27**									
SLL Kommunikation och press (nytt FO)	**41**									
SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar	**-2**									
SLL Ekonomi och finans	**4**									
SLL Forskning och innovation	**4**									
SLL Personal och utbildning	**4**									
TMR utgår, ny förvaltning	**-30**									
En tjänst flyttas till PAN	**-1**									
SLIF överflyttat till LSF från KuN	**5**									
Politiska organisationen	**23**									
Övriga förändringar	**-4**									
Total förändring	**-7**									

Antalet helårsarbetare uppgår till 880 personer per den sista december 2015. Motsvarande siffra för 2014 var 887 personer. Antalet helårsarbetare har minskat med totalt sju personer, vilket delvis är ett resultat av de organisationsförändringar som beskrivs i tabellen ovan. Totalt har 30 personer överförts till tillväxt- och regionplaneförvaltningen och en till patientnämnden. Fem helårsarbetare kom till landstingsstyrelsens förvaltning när Stockholms landstings idrottsförening flyttades från kulturförvaltningen i början av året. Det nya funktionsområdet SLL Kommunikation och press bildades under hösten 2015 och i samband med det flyttades medarbetare från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning. Dessutom fördes medarbetare från landstingsstyrelsens förvaltnings egen kommunikationsavdelning till det nya funktionsområdet och påverkade därmed antalet helårsarbeten inom området Administrativ chef. Inom SLL IT påverkas antalet helårsarbetare

av att medarbetare har slutat och lämnat förvaltningen. Flera av de tidigare vakanserna i verksamheten har tillsatts under året, samtidigt som en naturlig personalomsättning har skett då personal har slutat eller gått i pension. Satsningar inom strategiskt viktiga områden har också bidragit till utvecklingen av antalet helårsarbetare. Den politiska organisationen har ökat med totalt 23 helårsarbeten under 2015.

5.1.7 Övriga kostnader, avskrivningar och finansnetto

Lokalkostnaderna för landstingsstyrelsens förvaltning är högre än budget som ett resultat av framför allt högre energikostnader inom NKS Bygg samt något högre kostnader för reparation och underhåll av fastigheter. Dessutom överstiger kostnaderna för IT-programvaror och licenser den periodiserade budgeten med cirka 52,7 miljoner kronor. Det beror framför allt på att antalet licenser tidigare år har varit alltför få och att retroaktiva kostnader från bland annat Microsoft ingår i resultatet för 2015. Kostnader för resor ligger cirka 5 miljoner kronor högre än budget för året, liksom även kostnader för telefoni. Kostnaderna för kontorsmaterial är något lägre än budget.

Avskrivningar och finansnetto är 6,3 miljoner kronor lägre än budgeten för 2015, varav 3,1 miljoner kronor är högre avskrivningar och 10,4 miljoner är lägre räntekostnader. Ränteintäkterna är cirka 1,0 miljoner kronor lägre än beräknat beroende på det låga ränteläget.

Konsultkostnader

De totala konsultkostnaderna per december 2015 ligger marginellt lägre än helårsbudgeten. Det förklaras av att kostnaden för IT-konsulter ligger över budget medan kostnaden för övriga konsulter understiger budget. Inom SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar ligger konsultkostnaderna under budget eftersom merparten av konsultkostnaderna som är relaterade till fastighetsuppdrag som Norra Hagastaden och andra fastighetsutvecklingsplaner inte har fallit ut under året. En generell återhållsamhet när det gäller användningen av konsulter inom förvaltningen återspeglas också i den positiva avvikelsen för övriga konsulter. De högre kostnaderna för IT-konsulter förklaras av en högre försäljning av IT-tjänster samt en konsultanvändning för uppdraget stärkt IT som inte var budgeterad. Kostnaderna för stärkt IT var istället budgeterade som externa driftskostnader. Dessutom har flera nya projekt inom SLL IT medfört ett ökat behov av konsulter under 2015.

5.1.8 Forskning, utveckling och innovation

Inom landstingsstyrelsens förvaltning finns budgeterade medel för forskning, utveckling, innovation och utbildning inom landstinget. Under året följer verksamheten löpande den planerade utvecklingen. Fördelningen

av medel sker alltid enligt budget och justeras först i samband med årsbokslutet.

En förändring av medlen för forskning, utveckling och utbildning sker från och med årsbokslut 2015. Förändringen baseras på en skrivning i det senaste centrala ALF-avtalet som innebär att statliga medel för forskning, utveckling och utbildning, så kallade ALF-medel, inte längre kan balanseras över årsskiftet. Förändringen gäller även landstingets egna satsade medel inom detta område. Dessa landstingsinterna medel för forskning, utveckling och utbildning har hanterats löpande enligt samma princip som de statliga medlen och har tidigare år också balanserats mellan åren. Den ändrade principen innebär att 150,6 miljoner kronor återförs till landstinget samt 12,2 miljoner kronor till staten. En mindre post på 33,7 miljoner kronor överförs till 2016, baserat på beslut fattade före 2015 då det tidigare ALF-avtalet gällde.

Forskning och utveckling

I forsknings- och utvecklingsbudgeten för 2015 avsattes 30 miljoner kronor till uppbyggnaden av Stockholms medicinska biobank. En fortsatt uppbyggnad av verksamheten har pågått under året och ett antal anställda har tillkommit. Den större delen av medel som har satsats på den regionala biobanken har återförts till landstinget och till staten då majoriteten av biobankens utgifter består av investeringar i bland annat robotar. Dessa hanteras som investeringar och påverkar därmed inte driftsbudgeten.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, inledde 2014 projektet Klinisk behandlingsforskning där samtliga landsting i landet ingår. SKL har under året rekvirerat samtliga medel som Stockholms läns landsting har avsatt för detta ändamål. Forskningsprojekt inom klinisk behandlingsforskning har under hösten 2015 för andra gången utlysts av forsknings- och utvecklingsledningen vid Karolinska universitetssjukhuset som operativt hanterar forsknings- och utvecklingsfrågorna inom Stockholms läns landsting.

Stockholms läns landstings samarbete med Kungliga tekniska högskolan inom området för forskning och utveckling har fortlöpt under året och samtliga avsatta medel har förbrukats. Dessutom har landstinget under året inlett ett samarbete inom forskning och utveckling med Stockholms universitet.

Forsknings- och utvecklingsmedel för landstingsnära projekt beslutas direkt av landstingsdirektören. Under 2015 har sammanlagt 32 innovationsprojekt fått medel från den så kallade innovationsfonden, som utgör en del av medlen inom landstingnära projekt. Innovationsfonden motsvarar 10 miljoner kronor årligen från 2015 och framåt. Ytterligare en

utlysning har skett av så kallade genusmedicinska projekt där 1 miljon kronor har avsatts under 2015 till fyra projekt.

Utbildning
Inom utbildningsmedlen har en förändring skett under året när det gäller ST-ersättningen inom akutsomatiken. Från 2015 ersätts samtliga verksamheter inom akutsomatiken med 30 000 kronor per månad för samtliga ST-läkare. Det totala beloppet på 262,1 miljoner kronor har under året fakturerats från landstingsstyrelsens förvaltning till hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Från år 2015 har ersättningen till specialistsjuksköterskor inom olika prioriterade områden inom akutsomatiken även börjat innefatta reguljära utbildningar. Verksamheterna erhåller ersättning motsvarande studielön från landstingsstyrelsens förvaltning.

5.2 Resultatdisposition

Eget kapital	Tkr
Årets resultat	213 093
Lokalt eget kapital	22 563
Summa eget kapital	235 656

Landstingsstyrelsens förvaltnings överskott på 213,1 miljoner kronor för 2015 föreslås föras mot koncernfinansiering.

5.3 Investeringar

Investeringar Mkr	Bokslut 2015	Status*	Budget LF 2015	Avvik AC-BU
NKS Bygg				
Investeringar i landstingets fastigheter				
NKS relaterade byggutgifter	35,4	Pågår	122,0	-86,6
Thorax ombyggnad	-0,6	Pågår	19,0	-19,6
Lab kvarteret anpassning till NKS	12,8	Pågår	38,5	-25,7
ALB verksamhetsanpassn media	0,0	Pågår	15,0	-15,0
ALB ombyggnation verksamhetsutveckling	0,0	-	0,0	0,0
Tilläggsavtal mot projektbolaget	211,0	Pågår	291,5	-80,5
Pågående nybyggnation - OPS	2 841,6	Pågår	2 885,4	-43,8
Summa investeringar i landstingets fastigheter	**3 100,1**		**3 371,4**	**-271,3**
Utrustningsinvesteringar				
Information Kommunikation Teknik	99,7	Pågår	261,8	-162,1
Medicinteknisk utrustning	281,1	Pågår	562,4	-281,3
Utrustning/inredning U2 plan 5-10, radiofarmlab	4,0	Pågår	13,0	-9,0
Utrustning/inredning Behandlingshuset	0,0	Pågår	7,0	-7,0
Inredning	8,8	Pågår	10,6	-1,8
Ospecificerade objekt<100 mkr	0,0	-	80,3	-80,3
Summa utrustningsinvesteringar	**393,6**		**935,1**	**-541,5**

Investeringar Mkr	Bokslut 2015	Status*	Budget LF 2015	Avvik AC-BU
Övriga investeringar LSF				
Strategisk utrustning vård, budget i LSF				
Utrustning till ny- och ombyggnation av Södertälje sjukhus	0,0		50,0	-50,0
Strategisk utrustning vård, utfall i respektive bolag/förvaltning				
Utrustning till ny- och ombyggnation av Södertälje sjukhus	1,7	Pågår		
Utrustning till Ny byggnad västläge - behandlingsbyggnad, SÖS	3,3	Pågår		
Utrustning till Ny byggnad västläge - vårdbyggnad, SÖS	0,1			
Utrustning till Ny behandlingsbyggnad, Danderyds sjukhus	1,9	Pågår		
Summa strategisk utrustning vård	**7,0**		**50,0**	**-43,0**
Övriga investeringar				
IT-investeringar	79,5	Pågår	74,0	5,5
Landstingsarkivet långtids informationsförvaltning	0,4	Pågår	0,5	-0,1
LSF Service inventarier, möbler, bilar etc	2,6	Pågår	2,0	0,6
Stockholms medicinska biobank	12,3		0,0	12,3
Berga naturbruksgymnasium	0,4	Pågår	1,0	-0,6
Summa övriga investeringar LSF	**95,2**		**77,5**	**17,7**
Totalt investeringar	**3 595,9**		**4 434,0**	**-838,1**

Den pågående nybyggnationen av Nya Karolinska Solna, enligt definitionen i projektavtalet, följer plan. Utfallet är något lägre än budget på grund av den lägre räntenivån.

Utfallet för byggutgifter som är relaterade till Nya Karolinska Solna motsvarar 35,4 miljoner kronor, i jämförelse med en budget på 122,0 miljoner kronor. De budgeterade kostnaderna för skyway och kulvert över Solnavägen, rörpostanslutning till Karolinska universitetssjukhuset, serviser under byggtid, Rakel samt mobilt fastighetsnät var sammanlagt 64,0 miljoner kronor, men har ett utfall på 11,5 miljoner kronor. Utgiften förskjuts till 2016. Den totala räntan för de pågående bygginvesteringarna budgeterades till 14,3 miljoner kronor men har ett utfall på 2,0 miljoner kronor i och med den låga räntenivån under 2015. Framför allt påverkas utfallet av att bygginvesteringarna totalt sett blev mycket lägre än budgeterat.

Investeringen i lös konst som ingår i byggutgifterna för Nya Karolinska Solna hade en budget på motsvarande 6,0 miljoner kronor för året. Utfallet hamnade också på den nivån.

Ombyggnadsprojekten Thorax, laboratoriet och Astrid Lindgrens Barnsjukhus har tagit fart under den senare delen av 2015 när verksamhetsinnehållet för dessa fastigheter har definierats. Utfallet för 2015 rör i huvudsak ombyggnad av en inlämningscentral i laboratoriekvarteret.

Tilläggsavtalen till projektavtalet budgeterades till 291,5 miljoner kronor för cirka 40 tilläggsavtal och ändringsförfrågningar. En del ändringsförfrågningar har utgått och andra har tillkommit vilket har gett ett totalt utfall på 211,0 miljoner kronor för 2015. De största posterna under året har varit tilläggsavtal för plan 5-10 i huset för forskning, utveckling och utbildning, samt strålskydd, flexibla innerväggar i operationssalar och sjukhusapotek.

Projekten för utrustningsinvesteringar har ett lägre utfall med en avvikelse mot budget på 541,5 miljoner kronor. Det förklaras av att utgifterna för utrustningen ännu inte har fallit ut annat än i form av förskott eller milstolpeersättningar. Hittills har beställningar på 1 193,8 miljoner kronor gjorts mot tecknade utrustningsavtal inom projekten för informations- och kommunikationsteknik respektive medicinsk teknik. Totalt för informations- och kommunikationsteknik, medicinsk teknik och inredningsprojekten är utfallet för resurser 159,4 miljoner kronor i jämförelse med budgeterade 182,1 miljoner kronor. För utrustning ligger utfallet på 229,4 miljoner kronor i jämförelse med en budget på 672,8

miljoner kronor. Utgiften förskjuts till kommande år men investeringen beräknas stanna på den beslutade totalramen på 4,3 miljarder kronor.

Landstingsstyrelsens förvaltning har en budget för landstingets strategiska utrustningsinvesteringar. Budgeten motsvarar 50 miljoner kronor för året 2015. De strategiska investeringsprojekten på akutsjukhusen har i och med genomförandebeslut ökat fokus på att integrera utrustningsinvesteringarna i programarbetet. Arbetet har än så länge inte kommit så långt på sjukhusen men ett intensivt arbete pågår för att klara färdigställandetiderna.

I årsbokslut 2015 rapporterar Södertälje sjukhus ett utfall på 1,7 miljoner kronor. Sedan genomförandebeslut fattades rapporterar Danderyds sjukhus och Södersjukhuset ett utfall på 1,9 respektive 3,4 miljoner kronor, med en budget först 2016. Utfallen återfinns alltså inom respektive sjukhus verksamhet, medan budget ligger på landstingsstyrelsens förvaltning för dessa investeringar.

Landstingsstyrelsens förvaltnings övriga anskaffningar under perioden avser i huvudsak IT-utrustning. IT-investeringarna utgör drygt 83 procent av de övriga anskaffningarna under 2015. Inom Stockholms medicinska biobank har investeringar skett i bland annat frysar, robotar och mikroskop. Det totala investeringsutfallet uppgår till cirka 12,3 miljoner kronor för biobanken. Dessa investeringar var inte budgeterade under 2015 utan har skett genom beslut av omprioriteringar inom landstingsstyrelsens förvaltnings investeringsram för året.

5.4 **Balansräkning**

Balansräkning Mkr	**2015-12-31**	**2014-12-31**	**Förändring**
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	17 306,9	13 894,4	3 412,5
Omsättningstillgångar	810,4	675,6	134,8
varav kassa och bank	297,6	152,3	145,3
SUMMA TILLGÅNGAR	**18 117,3**	**14 570,0**	**3 547,3**
Eget kapital	**235,7**	***31,7***	**204,0**
Avsättningar (samt ev. minoritetsintresse)	**10,9**	**11,2**	**-0,3**
Skulder	**17 870,7**	**14 527,1**	**3 343,6**
Långfristiga skulder	7 600,6	5 843,1	1 757,5
Kortfristiga skulder	10 270,1	8 684,0	1 586,1
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	**18 117,3**	**14 570,0**	**3 547,3**

I landstingsstyrelsens förvaltnings balansräkning ingår inte de strategiska utrustningsinvesteringar som genomförs av sjukhusen och som är kopplade

till Framtidsplanen. Anläggningstillgångarnas värde i årsbokslutet 2015 är 17 306,9 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3 412,5 miljoner kronor i jämförelse med föregående årsbokslut. De immateriella anläggningstillgångarna har under perioden minskat med netto 30,1 miljoner kronor. Det förklaras av att SLL IT redovisar löpande avskrivningar med 12,0 miljoner kronor samt en utrangering med 20,5 miljoner kronor. Dessutom har NKS Bygg investerat ytterligare 2,4 miljoner kronor i ett integrerat gränssnitt mellan sjukhusets system och projektbolagets system.

Ökningen av de materiella anläggningstillgångarna förklaras till största delen av NKS Byggs pågående nybyggnation. Även konst och andra icke avskrivningsbara tillgångar till sjukhuset har anskaffats under perioden. Övriga investeringar gäller främst IT-utrustning samt inventarier till Stockholms medicinska biobank som är under uppbyggnad.

Omsättningstillgångarna uppgår till 810,4 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 134,8 miljoner kronor sedan föregående år. De likvida medlen har ökat med 145,3 miljoner kronor och kundfordringarna har ökat med 13,9 miljoner kronor. De kortfristiga fordringarna har minskat med 10,4 miljoner kronor medan de förutbetalda kostnaderna har ökat med 11,4 miljoner kronor. Övriga omsättningstillgångar har minskat med 25,0 miljoner kronor.

Det egna kapitalet uppgår i årsbokslut 2015 till 235,7 miljoner kronor, varav 213,1 miljoner kronor utgör redovisat resultat för 2015. Resterande 22,6 miljoner kronor avser landstingskapital.

De övriga avsättningarna uppgår till 10,9 miljoner kronor och avser ett livsvarigt skadestånd enligt förlikningsavtal. Beloppet har minskat enligt plan genom utbetalningar om totalt 0,3 miljoner kronor under året.

De långfristiga skulderna uppgår till 7 600,6 miljoner kronor. Ökningen på 1 757,5 miljoner kronor avser i sin helhet NKS Bygg. De långfristiga skulderna inom NKS Bygg ökar i takt med att projektavtalet löper vidare enligt fastställd betalningsplan. Någon engångsbetalning har inte skett under 2015. Den tredje och sista engångsbetalningen inom ramen för projektavtalets betalningsplan kommer att ske under 2016 efter leverans av fas 4.

De kortfristiga skulderna uppgår till 10 270,1 miljoner kronor. Ökningen med 1 586,1 miljoner kronor förklaras till stor del av att utnyttjad checkräkningskredit har ökat med 1 666,0 miljoner kronor, främst inom NKS Bygg. Ökningen förklaras av de ökade egna investeringarna. Även Berga naturbruksgymnasium har en högre utnyttjad checkräkningskredit

än tidigare år. Leverantörsskulderna har ökat med 92,6 miljoner kronor och de övriga kortfristiga skulderna har ökat med 0,3 miljoner kronor. Semesterskulden är 0,9 miljoner kronor högre i årsbokslut 2015 än föregående år. Övriga upplupna kostnader har minskat med 148,0 miljoner kronor. De kortfristiga skulderna avseende pågående projekt inom NKS Bygg har minskat med 26,0 miljoner kronor. Övriga förändringar inom de kortfristiga skulderna summerar till en ökning på sammanlagt 0,3 miljoner kronor.

5.5 Kassaflödesanalys

NKS Bygg

Kassaflödesanalys Mkr	2015-12-31
Den löpande verksamheten	
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 676
Investeringsverksamheten	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-3 494
Finansieringsverksamheten	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 753
Årets kassaflöde	**-65**

Årets investeringar på 3 494 miljoner kronor har finansierats genom en ökad skuld via finansieringsverksamheten med 1 753 miljoner kronor och genom en ökning av det kortfristiga nettot med 1 676 miljoner kronor. Finansieringsverksamheten är i huvudsak den redovisade skulden som är upparbetad i avtalet om offentlig och privat samverkan till leverantören, medan huvuddelen av ökningen av det kortfristiga nettot består av en ökning av en utnyttjad landstingsintern limit.

Övriga LSF

Kassaflödesanalys Mkr	2015-12-31
Den löpande verksamheten	
Kassaflöde från den löpande verksamheten	224
Investeringsverksamheten	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-74
Finansieringsverksamheten	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-5
Årets kassaflöde	**145**

Under 2015 har de likvida medlen för landstingsstyrelsens övriga förvaltning ökat från 152 miljoner kronor till 297 miljoner kronor, det vill säga med totalt 145 miljoner kronor eller 48,7 procent.

Kassaflödet från verksamheten efter investeringar uppgår till 145 miljoner kronor år 2015. Detta är årets resultat inklusive avskrivningar och förändringar i anläggningstillgångarna. I förändringen av likvida medel ingår bland annat den årliga regleringen av föregående års överskott, samt förändringarna i kortfristiga fordringar och skulder.

6. Verksamhetsstöd

6.1 Landstingsstyrelsens förvaltning som arbetsgivare

6.1.1 Antal anställda

Landstingsstyrelsens förvaltning bedriver ett ständigt förändringsarbete som bland annat avspeglar sig i de förändringar i organisationen som har genomförts varje månadsskifte.

Landstingsstyrelsens förvaltning *inklusive* Nya Karolinska Solna och Berga naturbruksgymnasium, men *exklusive den politiska organisationen*, hade 792 anställda i december månad.

Kön	2015	2014
Kvinnor	390	401
Män	402	435
Totalt antal*	792	836

Landstingsstyrelsens förvaltning, anställda den 31 december 2015.

Medarbetare med en annan grundbefattning inom landstingsstyrelsens förvaltning är inte medräknade.

Landstingsstyrelsens förvaltning *inklusive* Nya Karolinska Solna, Berga naturbruksgymnasium och den politiska organisationen hade 910 anställda i december månad.

Kön	2015	2014
Kvinnor	436	442
Män	454	479
Totalt antal*	890	921

Landstingsstyrelsens förvaltning, anställda den 31 december 2015.

Medarbetare med en annan grundbefattning inom landstingsstyrelsens förvaltning är inte medräknade

6.1.2 Personalarbetet och de viktigaste personalhändelserna under perioden

Landstingsstyrelsens förvaltnings personalarbete har utförts med stöd av den gemensamma HR-avdelningen för de centrala förvaltningarna.

Totalt 17 verksamhetsförändringar har genomförts eller pågår inom landstingsstyrelsens förvaltning. Det nya funktionsområdet SLL Kommunikation och press har bildats. SLL Ekonomi och finans har ombildats till SLL Styrning och ekonomi för att hantera det nya ägarstyrningsuppdraget. Den nya organisationen träder i kraft den 1 januari 2016.

Löneöversynen för 2015 har avklarats enligt plan. Nya riktlinjer för lönesättning och ett systematiskt arbetsmiljöarbete har tagits fram och implementeras. Ett arbete med att samordna de centrala förvaltningarnas förmånspaket har påbörjats.

Arbetet med medarbetarenkät 2015 har genomförts. Vid delårsbokslutet hade åtta avdelningar och enheter genomfört 50–75 procent av sina handlingsplaner och sju avdelningar och enheter hade genomfört 75–100 procent av sina handlingsplaner.

Sedvanliga skyddsronder med avseende på den fysiska arbetsmiljön har genomförts under våren och samverkan med de fackliga organisationerna har genomförts enligt årsplanen. Ett arbete för att minska sjukfrånvaron har bedrivits, med ett särskilt fokus på att säkerställa att det görs rehabiliteringsutredningar. Ett antal friskvårdssatsningar har verkställts: stegtävling, friskvårdsdag, stepjockey (trapputmaning) och ett pausprogram som har installerats i medarbetarnas datorer. Ett nytt beredskaps- och arbetstidsavtal för SLL IT har tagits fram.

6.1.3 Arbetet med kompetensförsörjning

Vid förfrågan har chefer i landstingsstyrelsens förvaltning uppgett att det har varit svårt att rekrytera kompetens inom strategisk rådgivning, upphandling, undervisning (Berga), IT-säkerhet (högskolekompetens) och säkerhetssamordning. Inom IT-området har det varit svårt att rekrytera till tjänsterna teknisk IT-arkitekt, teknisk IT-projektledare, IT-tekniker administration, samt erfarna integrationsutvecklare och tjänster inom det så kallade BI-området, business intelligence. Det är även svårt att hitta experter inom datakommunikation och tjänsteansvariga med god kännedom om hälso- och sjukvård.

Kommande behov av strategisk kompetens där det befaras vara svårrekryterat är bland annat inom det medicintekniska området, strategisk kommunikation, ekonomi och IT.

Under 2016 arbetar landstingsstyrelsens förvaltning med att stärka arbetsgivarvarumärket för att positionera sig på arbetsmarknaden.

6.1.4 Personalpolicy

Lönekriterierna i de centrala förvaltningarnas riktlinjer för lönesättning utgår från landstingets personalpolicy och landstingets gemensamma riktlinjer för chefsförsörjning. Detsamma gäller utvecklingssamtalen.

6.1.5 Kompetensförsörjning

Under året har fokus legat på att implementera KOLL och ProCompetence inom området Administrativ Chef (LSF Kommunikation, Landstingsarkivet, LSF Service, LSF Bibliotek, LSF IT och teknik samt LSF Säkerhet). Under 2016 ansluts LD Stab samt SLL Styrning och ekonomi till KOLL och ProCompetence.

6.1.6 Utbildning

Ett coachprogram för chefer har erbjudits de chefer som har deltagit i det sex dagar långa chef- och ledarskapskapsprogrammet (se nedan) och de flesta har tackat ja till detta. En ledarskapsutbildning har genomförts för medarbetare med ledaransvar.

Utöver dessa utbildningar har utbildningar i systematisk arbetsmiljö och lönesättning genomförts. Hjärt- och lungräddningsutbildningar har erbjudits kontinuerligt under året.

6.1.7 Chef- och ledarskap

Strategi för chefsförsörjning

Landstingsstyrelsens förvaltning har höga ambitioner när det gäller en mångsidig kompetensförsörjning och välkomnar därför sökande till chefstjänster som kompletterar landstingsstyrelsens förvaltning med avseende på jämställdhet och mångfald.

Alla lediga befattningar som varar längre än sex månader utannonseras för att säkerställa att alla har samma möjligheter att söka. Rekryteringar ska föregås av en väl utarbetad kravprofil och urval till intervjuer kopplas alltid till denna för att säkerställa att alla bedöms utifrån sakliga kriterier.

Ett återkommande chefs- och ledarskapsprogram genomförs för att utveckla, behålla och attrahera sökande till chefstjänster.

Attrahera	Anpassa mediekanalen utifrån rekryteringsbehov. Öka fokus på sociala medier.	2016-12-31
Rekrytera	Vidareförädla rekryteringsprocessen. Utforma ”personliga egenskaper” vid chefsrekrytering utifrån ledarkriterierna. Utveckla och utbilda i kompetensbaserad intervjuteknik. Underlätta GAP-analys inför rekrytering av nya chefer i samband med att kompetensverktyget införs.	2016-12-31
Behålla	Erbjuda chefs- och ledarskapsutbildning.	2016-12-31
Utveckla	Underlätta GAP-analys för utveckling av chefer i samband med att kompetensverktyget införs. Utveckla och samordna intranätet för chefer, bland annat för utbildningar som är obligatoriska. Skapa interaktiva utbildningar för lärplattformen.	2016-12-31
Avveckla	Principen för avveckling av chefer är densamma som för övriga medarbetare. En avveckling av chefsavtal och anställning sker planerat. I första hand ska möjligheten till annat arbete prövas inom hela Stockholms läns landsting. Om det inte bedöms möjligt prövas andra alternativ. Det kan till exempel vara livs- och karriärvägledning eller att medverka till en anställning hos en annan arbetsgivare, outplacement, oftast i kombination med ett avgångsvederlag.	

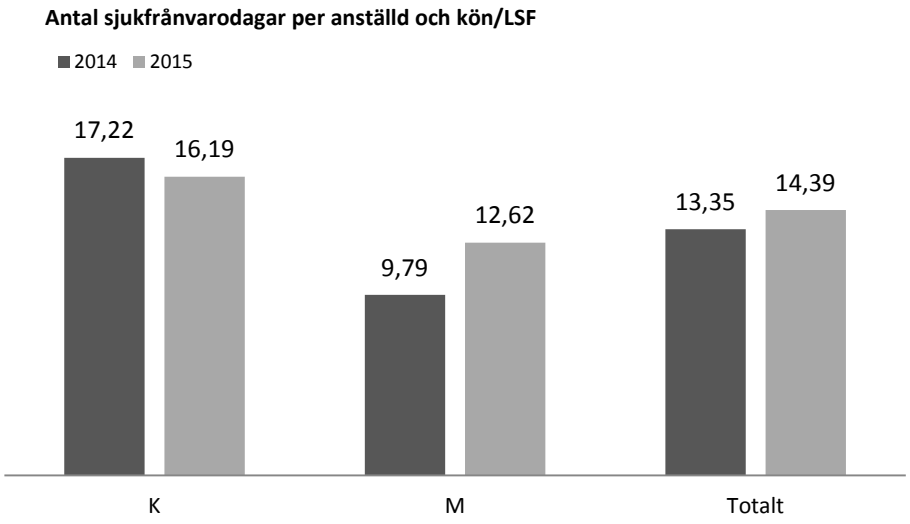
6.1.8 Hälsofrämjande arbetsmiljö

Det riskförebyggande arbetet
Det pågår ett utvecklingsarbete kring det riskförebyggande arbetet för den fysiska arbetsmiljön. En arbetsgrupp från de centrala förvaltningarna kommer att se över rutinerna under våren 2017.

Frisktalen
För att förebygga belastningsskador och stimulera medarbetarna att regelbundet röra på sig har alla medarbetare ett pausprogram, PAUS-IT, installerat på sina datorer. Med syfte att inspirera alla medarbetare till fysisk aktivitet och återhämtning har två friskvårdsdagar med olika aktiviteter genomförts.

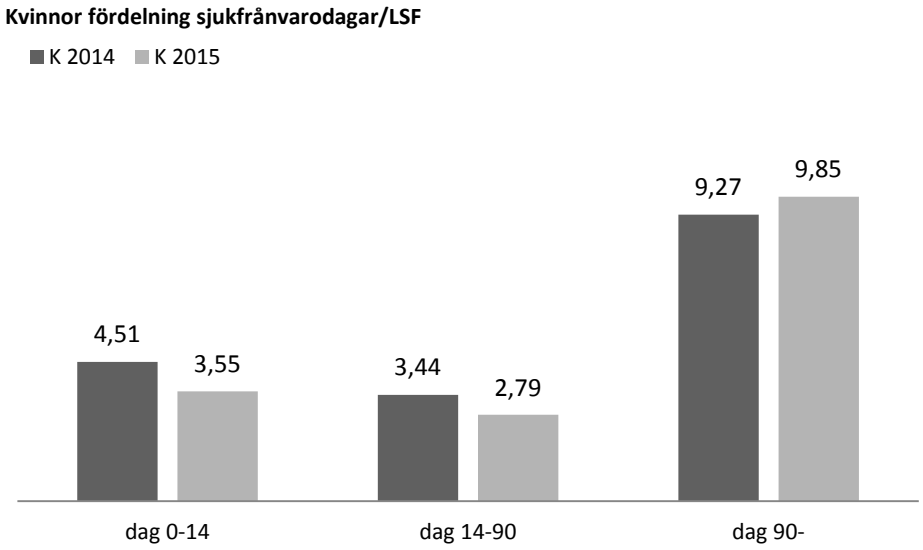
Arbetslivsinriktad rehabilitering och samverkan med Försäkringskassan
Inom landstingsstyrelsens förvaltning pågår ett fortlöpande arbete med arbetslivsinriktad rehabilitering. Cheferna får månatliga rapporter om medarbetare har en upprepad korttidssjukfrånvaro eller en längre tids sjukfrånvaro. Ansvariga chefer har samtal med medarbetare som har sex eller fler tillfällen med korttidsjukfrånvaro under en tolvmånadersperiod. I arbetet samarbetar cheferna med HR-avdelningen och företagshälsovården. Under året har Försäkringskassan genomgått en stor omstrukturering där landstingsstyrelsens förvaltning nu har flera kontaktpersoner i stället för en, vilket var det som gällde tidigare. Samarbetet har dock ännu inte kommit igång fullt ut.

6.1.9 Sjukfrånvaro

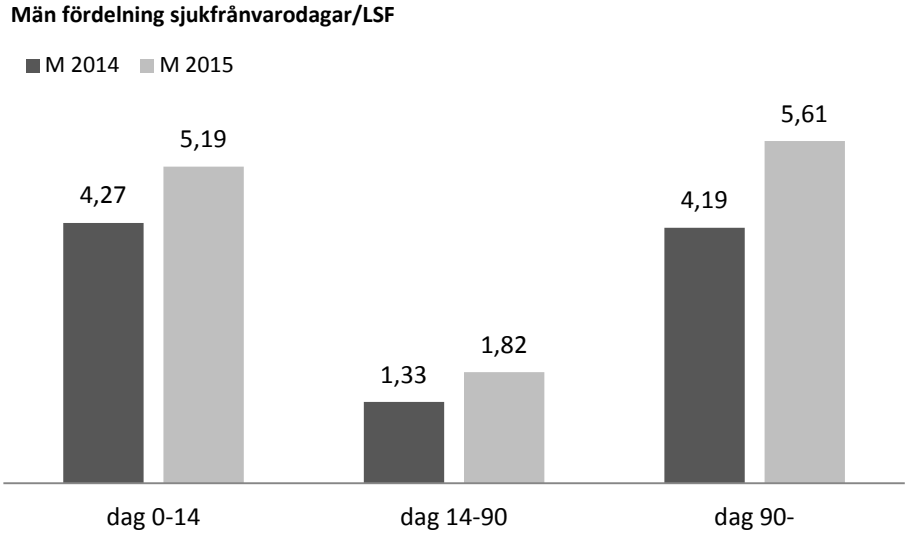

I jämförelse med 2014 har sjukfrånvarodagarna ökat med drygt 1 sjukdag per anställd. Kvinnorna har minskat sin sjukfrånvaro med 1 sjukdag per

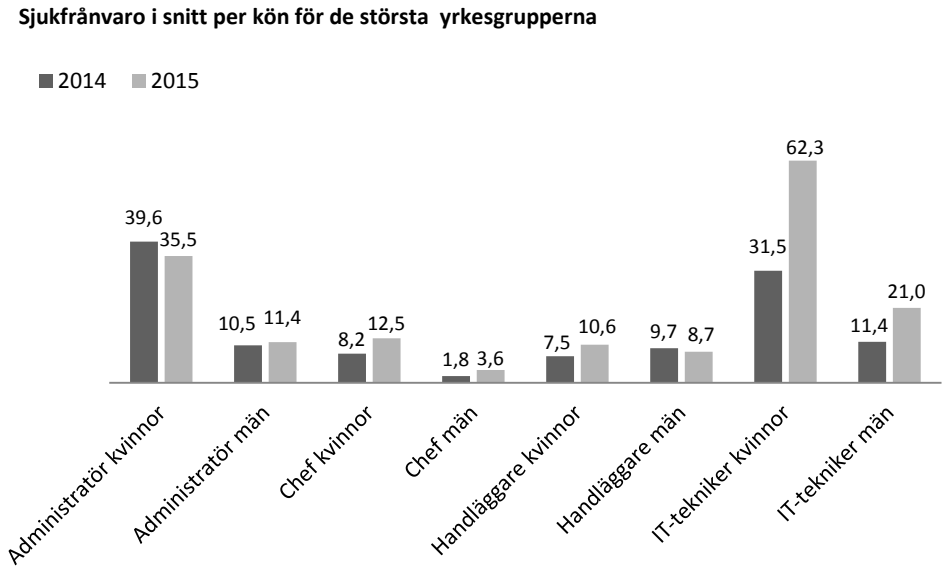
anställd medan männens sjukfrånvaro har ökat med 2,8 sjukdagar per anställd.

En närmare analys av sjukfrånvaron visar att kvinnornas genomsnittliga sjukfrånvaro har minskat med drygt 1 sjukdag. Den korta och medellånga sjukfrånvaron har minskat, medan den långa har ökat. Orsaken till detta är framför allt att ett antal kvinnor på landstingsstyrelsens förvaltning har allvarliga medicinska diagnoser som inte är arbetsrelaterade.

En närmare analys av männens sjukfrånvaro visar att korttids-sjukfrånvaron har ökat med 0,9 dagar per anställd, samt att den medellånga sjukfrånvaron har ökat med nästan 0,5 dagar per anställd och den långa sjukfrånvaron med nästan 1,4 dagar per anställd.

En närmare analys av sjukfrånvaron inom olika yrkesgrupper visar att ökningen av antalet sjukfrånvarodagar framför allt finns inom gruppen IT-tekniker (både kvinnor och män). För kvinnorna rör det sig främst om medicinska diagnoser och en viss återgång till arbetet planeras.
Bland manliga IT-tekniker beror ökningen främst på att korttidssjukfrånvaron har ökat. En mer omfattande kartläggning av detta planeras till det första kvartalet 2016. När det gäller ökningen av sjukfrånvarodagar för kvinnliga chefer rör det sig framför allt om medicinska diagnoser där samtliga är åter i arbete, helt eller delvis.

6.1.10 Jämställdhet och mångfald

Under 2015 har det pågått ett arbete med att ta fram en ny jämställdhets- och mångfaldsplan som har tydligt uppföljningsbara mål och aktiviteter. Fler diskrimineringsgrunder har lagts till i planen utöver de som enligt lag ska vara med, däribland hbtq-perspektivet. Arbetet med att ta fram planen har både omfattat arbete i referensgrupp, i ledningsgrupp och i samverkan för att medvetandegöra och förankra frågorna, öka kunskapen och stimulera till att sätta igång olika aktiviteter i planen.

För att öka medvetenheten och kunskapen kring området, planen och ett normkritiskt förhållningssätt, har ett chefsseminarium hållits. Under seminariet tydliggjordes det också vad som förväntas av cheferna på landstingsstyrelsens förvaltning i arbetet med jämställdhet och mångfald.

Informationssidorna på medarbetarflik och chefsflik på intranätet har gjorts om och lyfts upp i nyhetsflödet för att innehållet i planen ska nå ut till fler.

Ungefär hälften av avdelningarna på landstingsstyrelsens förvaltning uppger att de har tagit olika initiativ inom området, utöver det övergripande arbete som beskrivs ovan. Frågorna har till exempel diskuterats på arbetsplatsträffar och i samband med rekryteringar. Flera enheter har arbetat för att medarbetarna ska delta på landstingets webutbildningar på området.

Personer med funktionsnedsättning
Information om och en inventering av möjliga praktikplatser för personer med funktionsnedsättning har genomförts med sikte på 2016.

Åtgärder för att öka hbtq-kompetensen
Landstingsstyrelsens förvaltning har gått en utbildning i eLearning som är obligatorisk för alla medarbetare. I övrigt, se ovan.

Aktiviteter angående kränkande särbehandling.
Inga särskilda satsningar har genomförts under året.

6.2 Miljö

Landstingsstyrelsens förvaltnings miljöarbete fyller två ändamål: dels utveckling, samordning och uppföljning för hela landstinget, dels det miljöarbete som utgår från specifika miljöaspekter i det förvaltningsinterna arbetet. Följande text beskriver det förvaltningsinterna miljöarbetet.

6.2.1 Miljöutmaning 2016

Landstingsstyrelsens förvaltnings lokala miljöarbete bidrar till att landstinget når miljöprogrammets mål i och med att fokus i huvudsak ligger på miljöarbete som avser en indirekt miljöpåverkan i de tjänster, uppdrag och processer som sker, medan verksamhetsnära miljömål finns formulerade i lokala verksamhetsplaner. I landstingsstyrelsens förvaltnings miljöhandlingsplan finns miljömål som ska vara genomförda till 2016.

Mål nr 7: Grön IT: Miljöanpassad IT-verksamhet

Aktivitet 1**:** Förbättra skrivardensiteten inom landstingsstyrelsens förvaltning. Förslag: 1 skrivare per 20 anställda. Mätetal: har skrivardeniteten förbättrats?

JA	**DELVIS**	**NEJ**	KOMMENTAR
60 %	8 %	16 %	Två avdelningar anser att frågan inte är tillämpbar

Aktivitet 2: Minska energianvändningen inom IT med 50 % i jämförelse med 2010 (2016).

JA	DELVIS	NEJ		KOMMENTAR
	X			Slutredovisas 2016

Aktivitet 3: Minska mängden avfall och kemikalier inom IT med 20 % (2016).

JA	DELVIS	NEJ	KOMMENTAR
	X		Slutredovisas 2016

Aktivitet 4: Starta minst ett grönt IT-projekt (2016).

JA	DELVIS	NEJ	KOMMENTAR
X			Målet är uppfyllt

Mål nr 8: Standardsortimentet i personalrummen är ekologiskt producerat

Aktivitet: Allt kaffe, te, mjölk och all frukt som beställs inom landstingsstyrelsens förvaltning ska vara ekologiskt producerad. Mätetal: andel av ovanstående.

Andel ekologiskt	100 %	95 %	75 %	51 %	Inte tillämpbart
Andel av LSF:s avdelningar	8	1	1	1	1

6.2.2 Klimatneutrala tjänster

Under årets miljödialoger, miljöutbildningar, workshops för miljösamordnare och inom rådet för det gemenamma miljöledningssystemet har resor i tjänsten lyfts. Det har förts samtal om vikten av att följa det gemensamma miljömålet för att öka andelen resor med tåg i förhållande till flyg på ett antal givna sträckor, samt att välja digitala möten där så är möjligt. Redovisning sker 2016.

6.2.3 Ekologiska livsmedel

Större delen av allt kaffe, te och all frukt inom LSF är ekologiskt producerad. Andelen ekologiska livsmedel redovisas under mål 8 och 9.

6.2.4 Ledningssystem

Landstingsstyrelsens förvaltnings miljöaspekter och miljöpåverkan hanteras via ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Det sker med det gemensamma miljöledningssystemet som verktyg, både i det vardagliga miljöarbetet och i den strategiska verksamhetsstyrningen. Särskild vikt läggs vid att miljöarbetet är integrerat i verksamhetsplanering, budget,

bokslut och upphandling, samt vid att en miljökonsekvensbedömning görs inför viktiga beslut.

Statistik miljöpåverkan

Verksamhetsplanering
Mer än hälften av avdelningarna på landstingsstyrelsens förvaltning har formulerat eller planerar att formulera verksamhetsnära miljömål.

JA	DELVIS	NEJ	KOMMENTAR
50 %	34 %	16 %	Nya avdelningar planerar verksamhetsnära miljömål för 2016

Budget
Mindre än hälften av avdelningarna på landstingsstyrelsens förvaltning reserverar medel för verksamhetsnära miljömål.

JA		DELVIS	NEJ	KOMMENTAR
42 %		8 %	50 %	-

Bokslut
Mer än hälften av avdelningarna på landstingsstyrelsens förvaltning redovisar det verksamhetsnära miljöarbetet helt eller delvis i bokslut.

JA	DELVIS	NEJ	KOMMENTAR
25 %	34 %	34 %	-

Upphandling
Miljökrav ställs vid inköp och upphandling.

JA	DELVIS	NEJ	KOMMENTAR
66 %	12 %	11 %	-

Miljökonsekvensbedömning
En miljökonsekvensbedömning inför viktiga beslut har gjorts helt eller delvis i hälften av landstingsstyrelsens förvaltnings ärenden under 2015.

JA	DELVIS	NEJ	KOMMENTAR
25 %	25 %	25 %	Tre avdelningar uppfattar inte att frågan är relevant och har inte svarat

6.2.5 Övrig redovisning

I de hittills genomförda miljödialogerna med funktionsområden och avdelningar framgår det att fokus alltmer ligger på miljöarbete när det gäller en indirekt miljöpåverkan i de tjänster, uppdrag och processer som sker. Verksamhetsnära miljömål är till största delen formulerade i lokala verksamhetsplaner. Andelen avdelningar som avsätter budgetmedel för miljöarbetet minskar och i miljödialoger framgår det att det saknas direktiv med avseende på resursfördelning för det verksamhetsnära miljöarbetet.

Den miljöpåverkan som landstingsstyrelsens förvaltnings konsumtion av tjänster och produkter orsakar anses reglerad genom att avdelningar och funktionsområden avropar från centrala upphandlingar där det ställs relevanta miljökrav. En skrivelse med förslag på ett utvecklingsarbete för att nå högre kvalitet vid bedömningen av miljökonsekvenser i beslut har lämnats till landstingsdirektören. Rådet för det gemensamma miljöledningssystemet inväntar svar på skrivelsen.

Under våren genomfördes en extern systemrevision, det vill säga en uppföljningsrevision av det certifikat som det gemensamma miljöledningssystemet har. Revisorerna inom landstingsstyrelsens förvaltning besökte verksamheterna SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar, SLL Personal och utbildning, LSF Service, LSF Kommunikation, LSF Kansli, analys och utveckling, Landstingsdirektörens stab och SLL Upphandling. Revisionen resulterade i fyra avvikelser. Landstingsstyrelsens förvaltnings åtgärder godkändes av revisorerna i juli 2015 och resultatet av åtgärderna följs upp i en uppföljningsrevision under 2016.

Medvetenhet om miljöfrågor var temat i miljöledningssystemet 2015, vilket präglade hela miljöarbetet, bland annat miljöaktiviteter och revisioner. Totalt deltog 23 medarbetare från landstingsstyrelsens förvaltning i grundläggande miljöutbildning i februari och 3 chefer från förvaltningen deltog i ledarskapsutbildningens miljöavsnitt den 26 maj 2015.

6.3 Socialt ansvarstagande

6.3.1 Likvärdig behandling av alla invånare

Jämlikhet och jämställdhet

JA Metoder och verktyg finns och används för analys av **all** könsuppdelad statistik, samt för att vidta åtgärder vid ojämställdhet.	**DELVIS** Metoder och verktyg finns och används för analys av **viss** könsuppdelad statistik.	**NEJ** Metoder och verktyg finns inte för en systematisk analys av könsuppdelad statistik.
	X	

Viss könsuppdelad statistik finns i rapporten Årsstatistik för Stockholms län och landsting som görs av Statistiska Centralbyrån, SCB, på uppdrag av landstingsstyrelsen. Halva publikationen innehåller statistik om landstingets och regionens verksamheter, medan den andra halvan består av allmän statistik från SCB om förhållanden i länet. Inom

landstingsstyrelsens förvaltning ansvarar SLL Tillväxt, miljö och regionplanering för rapporten.

Annan statistik som går att ta fram och fördela per kön är kundundersökningar. Dit hör bland annat uppdragsgivare och landstingets verksamheter, men även invånare när det gäller den externa webbplatsen.

Nationella minoriteter och minoritetsspråk

JA Metoder och verktyg har införts fullt ut enligt beskrivning.	**DELVIS** Metoder och verktyg har delvis införts enligt beskrivning.	**NEJ** Metoder och verktyg har inte införts alls enligt beskrivning.
	x	

Verksamheten samråder på reguljär basis med samtliga nationella minoriteter. Under året har det hållits samråd fyra gånger med Sverigefinnar, tre gånger med den romska samrådsgruppen och en gång med samer och tornedalingar.

Landstinget har arbetat med information till de nationella minoriteterna. Till exempel har 1177 telefonrådgivning lanserats på finska, vilket uppmärksammades mycket positivt i media. Landstingets egen personal har informerats om minoriteternas rättigheter, bland annat genom utbildningar (se avsnitt 4.4.2).

Inom landstingsstyrelsens förvaltning pågår ett arbete för att kartlägga och ta till vara språkkompetenser på ett effektivt sätt. I det kompetensverktyg som införs ingick tidigare finska, men nu har även samiska, meänkieli, romani chi och jiddisch lagts till. Detta gör att medarbetare på frivillig basis kan lägga till sina språkkunskaper. I förlängningen ska detta förbättra kunskapen om vilka språkkunskaper som finns inom landstingsstyrelsens förvaltning. Verktyget fungerar tyvärr inte gentemot invånare som söker språkkunnig personal. Här behöver andra metoder utvecklas.

6.3.2 Delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Redovisning sker i bilaga F5 Uppföljning funktionsnedsättning.

6.4 Effektiviseringar i landstingsstyrelsens förvaltning

Effektiviseringar (Mkr) Aktiviteter	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Effektivisering 2015
Konsulter			
Övriga konsulttjänster (exklusive IT)	77,0	128,5	-51,5
Övriga aktiviteter			
Hyreskostnader	139,4	143,1	-3,7
Utbildning och konferenser	10,5	12,9	-2,4
Personalrepresentation	7,4	7,9	-0,5
Antal anställda (antal personer)			
Tillsvidareanställda	776	765	11
Visstidsanställda	47	27	20

Minskad användning av konsulter

Landstingsstyrelsens förvaltning har minskat kostnaderna för konsulter med 51,5 miljoner kronor i jämförelse med 2014 som är basår för effektiviseringsbetinget. Detta har åstadkommits genom en generell återhållsamhet, intern utveckling och kostnadskontroll samt bättre nyttjande av interna resurser. Några av konsulterna har också anställts eftersom bedömningen är att landstingsstyrelsens förvaltning behöver ha resurserna och kunskapen på längre sikt.

Antal anställda

Landstingsstyrelsens förvaltnings ledningsgrupp har styrt arbetet med en samordnad återhållsamhet kring ersättningsrekryteringar, visstidsanställningar och nyrekrytering vilket stadigt har minskat antalet anställda under året. Under året har det också bedrivits en mer strategisk planering av kompetensförsörjning än tidigare år. Totalt har antalet anställda minskat från 823 till 792 personer. Antalet tillsvidareanställda har minskat från 776 till 765 personer och antalet visstidsanställda har minskat från 47 till 27 personer.

Under året har delar av SLL Tillväxt, miljö och regionplanering lämnat landstingsstyrelsens förvaltning och bildat en egen förvaltning. Dessutom har kommunikationsresurser från hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommunikationsavdelning flyttats till landstingsstyrelsens förvaltning när det nya funktionsområdet SLL Kommunikation och press bildades.

Ekonomi

En kraftsamling från ledning och medarbetare i landstingsstyrelsens förvaltning, samt ett ökat samarbete mellan framför allt landstingsstyrelsens förvaltning, hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt

trafikförvaltningen, har bidragit till kostnadssänkningar inom flera områden. Ett bättre utnyttjande av egna lokaler har lett till minskade hyreskostnader och lägre utgifter för utbildning och konferenser. En mer restriktiv hållning kring representation har också börjat ge resultat. Totalt omfattar effektiviseringarna 58,4 miljoner kronor inom landstingsstyrelsens förvaltning. De samlade åtgärderna har bidragit till att landstingsstyrelsens förvaltning har passerat sitt eget besparingsmål på 50,4 miljoner kronor inom ramen för uppdraget i budget 2015: att effektivisera de centrala förvaltningarna med 400 miljoner kronor under en treårsperiod.

6.5 Säkra processer

6.5.1 Säkerhet

JA Metoder och verktyg har införts fullt ut enligt beskrivning.	**DELVIS** Metoder och verktyg har delvis införts enligt beskrivning.	**Nej** Metoder och verktyg har inte införts alls enligt beskrivning.
	x	

Inom LSF Säkerhet pågår ett arbete med att sammanställa vilka dokument som finns på plats, vilka dokument som finns men ännu inte har beslutats, vilka dokument som behöver uppdateras, samt vilka dokument som ska finnas enligt plan men saknas.

Arbetet med dokumenten syftar till att ta fram en metod för att systematisera säkerhetsarbetet inom landstingsstyrelsens förvaltning och därmed införa säkerhetsbegreppet även i de övriga verksamheterna.

På lite längre sikt finns det en möjlighet att använda samma plattform för egenkontroll som nu införs inom informationssäkerhetsområdet.

6.5.2 Informationssäkerhet

JA Metoder och verktyg har införts fullt ut enligt beskrivning.	**DELVIS** Metoder och verktyg har delvis införts enligt beskrivning.	**Nej** Metoder och verktyg har inte införts alls enligt beskrivning.
	x	

Enligt landstingets övergripande riktlinjer för informationssäkerhet ska det finnas ett lokalt ledningssystem för informationssäkerhet inom

landstingsstyrelsens förvaltning. Detta innebär att landstingsstyrelsens förvaltning ska arbeta med informationssäkerhetsfrågor på ett systematiskt sätt, i syfte att nå ständiga förbättringar och god informationssäkerhet. Under året genomfördes betydande organisationsförändringar enligt principer för en ny tjänstemannaorganisation. Därför försenades vissa av de planerade aktiviteterna, bland annat etableringen av en ändamålsenlig organisation för informationssäkerhet inom landstingsstyrelsens förvaltning. Aktiviteterna ska istället genomföras under 2016. Arbetet med att ta fram lokala styrdokument och en lokal handlingsplan har påbörjats, liksom insatser för att säkerställa att medarbetare genomför den obligatoriska e-utbildningen, DISA. Under 2016 genomförs insatser för att implementera den så kallade Compliance-processen för ett systematiskt informationssäkerhetsarbete.

6.6 Folkhälsoarbetet

Har förvaltningen eller bolaget *under året*

- antagit en handlingsplan för att genomföra landstingets folkhälsopolicy och landstingets handlingsplan för hälsa?

Ja	Nej	Kommentar
	x	Landstingsstyrelsens förvaltning inväntade en ny folkhälsopolicy som skulle revideras under 2015. Arbetet har skjutits upp och ett nytt styrdokument fastställs 2016. Landstinget har inte haft någon aktuell handlingsplan för hälsa under 2015.

- haft en anställd med ett särskilt ansvar för folkhälsofrågor eller folkhälsoarbete?

Ja	Nej	Kommentar
	x	Genom landstingsdirektörens stab har landstingsstyrelsens förvaltning stöttat hälso- och sjukvårdsförvaltningen i arbetet med att ta fram ett nytt landstingsövergripande styrdokument för folkhälsa.

- fattat beslut som ligger i linje med landstingets folkhälsopolicy eller på annat sätt verkat för att genomföra policyn?

Ja	Nej	Kommentar. Om ja, ge gärna exempel
	x	

- utfört något annat folkhälsoarbete utöver det som redan har nämnts?

Ja	Nej	Kommentar. Om ja, ge gärna exempel.
	x	

6.7 Upphandling och inköp

Redovisningen av landstingsstyrelsens förvaltnings uppföljning görs i bifogad bilaga F7, Frågeformulär upphandling.

7. Pågående rättsprocesser (tvister)

Inga aktuella rättsprocesser finns riktade mot landstingsstyrelsens förvaltning vid sammanställningen av årsrapport 2015.

8. Övrigt

I årsbokslut 2015 har förändrade principer för redovisning av resultat inom området forskning, utveckling och utbildning använts. De innebär att överskott av statliga medel, så kallade ALF-medel, återbetalas till staten från och med den finansiering som landstinget har mottagit för verksamhetsåret 2015. På motsvarande sätt återredovisas eventuella överskott av landstingets egen satsning inom detta område som ett positivt resultat i årsbokslutet. I årsrapport 2015 innebär upplösningen av tidigare års reserverade medel en positiv resultateffekt av engångskaraktär.

I övrigt har samma ekonomiska redovisningsprinciper använts som i den senaste årsrapporten.

När det gäller uppföljningen av lokala mål har det skett en förändring eftersom den förra året gjordes utifrån indikatorer och mätetal.

9. Nämnd- och styrelsebehandling

Den här årsrapporten som omfattar perioden januari–december 2015 behandlas i landstingsstyrelsen den 12 april 2016.

10.Bilagor

A Återrapportering av uppdrag
- A1 Uppdrag givna i budget 2015
- A2 Uppdrag givna under året 2015

C Investeringsbilagor
- C1 Investeringar LSF och Berga
- C2 Investeringar NKS Bygg

D Personal
- D2 Kompetensförsörjningsplan LSF

E Övriga avsättningar, ansvarsförbindelser och tvister
- E1 Övriga avsättningar, ansvarsförbindelser och tvister 2015

F Styrdokument, policyer och övriga handlingsplaner och dylikt
- F1 Efterlevnad policyer och övriga styrdokument
- F2 Styrningsrapport landstingsstyrelsens förvaltning 2015
- F4 Försäkran internkontroll LSF
- F5 Uppföljning funktionsnedsättning
- F7 Frågeformulär upphandling
- F8 Uppföljning av LSF Internkontrollplan 2015

Stockholms läns landsting

Bilaga A1

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG I BUDGET. LSF ÅRSRAPPORT 2015

År	Att-sats nummer	LS-nummer	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej)	Kommentar Helårsbokslut	Avrapporterad. (Ad acta-datum)
2013	59	LS 1208-1024	att uppdra åt landstingsstyrelsen att genomföra en förstudie för att flytta huvuddelen av den psykiatriska vården från S:t Göransområdet till Sabbatsbergs sjukhus i enlighet med LS 1109-1229	LS	LSF LD stab	Ja	Förstudien har visat att det ur fastighetsmässig, ekonomisk och logistisk synpunkt inte är lämplig med föreslagen förflyttning av den psykiatriska vården.	
2013	61	LS 1208-1026	att uppdra åt landstingsstyrelsen att fatta beslut om mått för att mäta effektiviteten och produktiviteten i hälso- och sjukvården och utifrån dessa ange mål för utvecklingen av effektiviteten och produktiviteten i hälso- och sjukvården i enlighet med LS 1109-1229	LS	LSF LD stab	ja	I samband med arbetet kring framtagande av Omställningsavtal för de egendrivna akutsjukhusen har parallellt drivits ett projekt (programkontoret FHS i samarbete med SLL Analys och utveckling) för att samordna uppföljning av sjukhusen. De nya avtalen ökar möjligheterna att hitta validerade mått för mätning av effektivitet och produktivitet. Arbetet drivs gemensamt av alla tre parter i avtalen.	
2014	16		att uppdra åt Locum AB inkomma med erforderliga underlag avseende objekten Allmänpsykiatri enkelrum vid Danderyds sjukhus samt Allmänpsykiatri enkelrum vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge senast till rapportering av slutlig budget 2014	LS	SLL SFI	Ja	Allmänpsykiatri DS ingår i vårdplatser DS etapp 2, vilket erhållit inriktningsbeslut. Allmänpsykiatri Huddinge har också erhållit inriktningsbeslut.	

År	Att-sats nummer	LS-nummer	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej)	Kommentar Helårsbokslut	Avrapporterad. (Ad acta-datum)
2014	17	LS 1308-1029	att uppdra åt landstingsstyrelsen inkomma med erforderliga underlag och förslag till beslut avseende objektet Utveckla Astrid Lindgrens Barnsjukhus senast till rapportering av slutlig budget 2014	LS	SLL SFI	Delvis	Ny förstudie baserad på ny behovsanalys färdigställs till budget 2017.	
2014	55		att uppdra åt landstingsstyrelsen att inom arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård samordna arbetet med att skapa förutsättningar för informationsutbyte, kvalitetsuppföljning och forskningssamverkan som stödjer nätverkssjukvården som redovisas i Framtidsplanen – andra steget i enlighet med LS 1304-0527	LS + HSN	LSF LD stab	Ja	Arbete pågår enligt plan. Fler aktiviteter på gång. I samarbete mellan FOUUI och verksamheterna i SLL.	
2014	72	LS 1308-1040	att uppdra åt landstingsstyrelsen att utvärdera teknik för att destruera anestesigaser för att minska klimatpåverkan från medicinska gaser	LS	LSF SLL Miljö	Ja	Teknik för att samla in anestesigaser för senare destruktion har undersökts och testats. Visst utvecklingsarbete behövs för att anpassa till svensk standard.	
2014	73	LS 1308-1041	att uppdra åt landstingsstyrelsen att genomföra ett projekt om grön IT för att minska energianvändningen samt kemikalier och avfall från landstingets IT-utrustning	LS	LSF SLL IT	Delvis	Pågår enligt plan. Styrgrupp är etablerad. Samarbete med SLL Miljö.	
2014	75	LS 1308-1043	att uppdra åt landstingsstyrelsen att återkomma med förslag angående utarbetandet av ett nytt miljöpolitisk program för perioden efter år 2016	LS	LSF SLL Miljö	Ja	Projektet fortskrider enligt plan. Beslut under 2016. Arbete pågår att inarbeta det som rör budget 2017.	

År	Att-sats nummer	LS-nummer	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej)	Kommentar Helårsbokslut	Avrapporterad. (Ad acta-datum)
2014	76	LS 1308-1044	att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta ett handlingsprogram för informationssäkerhet i syfte att säkerställa ett strukturerat och långsiktigt arbete inom området	LS	LSF SLL Strategisk IT och SLL Informationssäkerhet	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.	
2014	80	LS 1308-1047	att uppdra åt landstingsstyrelsen att vidta de organisatoriska förändringar som kan krävas för att landstingsgemensamma strategiska verksamheter ska ha en organisatorisk hemvist som säkerställer ledning, styrning och utveckling	LS	LSF LD stab	Ja	De organisatoriska förändringar som krävs har vidtagits genom anpassning av organisation och processer till förstärkt ägarstyrning. Ytterligare ett led i detta handlar om förbättrad struktur/ordning kring lednings- och styrgrupper, uppföljning m.m.	
2014	82	LS 1308-1048	att uppdra åt landstingsstyrelsen att fortsätta satsningen på specialistutbildning för sjuksköterskor med studielön, inom definierade bristområden	LS	SLL Personal	Ja	Inom ramen för tidigare beslut om satsning specialistutbildning för sjuksköterskor. Ärendet är avslutat.	
2015	18		att uppdra åt landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och styrelserna för Södertälje sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Danderyds sjukhus AB, Karolinska Universitetssjukhuset samt Stockholms läns sjukvårdsområde att fortsätta arbetet med utveckling av Framtidsplan för hälso- och sjukvården, som redovisas i Framtidsplanen tredje steget i genomförandet i enlighet med LS 1409-1068	LSF HSN	SLL Ekonomi och finans	Ja	Arbetet med genomförandet med Framtidsplanen är i en genomförandefas som vilar på de beslut som fattas av landstingsfullmäktige i samband med budget 2016. Det organisatoriska ansvaret att samordna och koordinera genomförandet har under våren förts till LSFs ägarfunktion.	

År	Att-sats nummer	LS-nummer	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej)	Kommentar Helårsbokslut	Avrapporterad. (Ad acta-datum)
2015	20		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta förslag till former och organisation för viss somatisk specialistvård utanför akutsjukhusen, som redovisas i Framtidsplanen tredje steget i genomförandet i enlighet med LS 1409-1068	LSF	SLL Ekonomi och finans	Ja	Ett ärende har tagits fram till Landstingsfullmäktige som i oktober 2015 beslutade att uppdrag åt SLSO att ansvara för sin del av den somatiska specialistvård som är nödvändig eller lämplig att flytta från akutsjukhusen i enlighet med Framtidsplanen.	
2015	21		att uppdra åt landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden att under år 2015 redovisa handlingsplan för satsningar inom eHälsa och informationsförsörjning som syftar till att säkerställa Framtidsplanens målbild och genomförande, som redovisas i Framtidsplanen tredje steget i genomförandet i enlighet med LS 1409-1068	LSF HSN	SLL Ekonomi och finans	Ja	Hanteras inom ramen för strategi för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting 2016-2020.	
2015	23		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda möjligheterna att sälja något eller några av de mindre landstingsägda sjukhusens fastigheter, som redovisas i Framtidsplanen tredje steget i genomförandet i enlighet med LS 1409-1068	LSF	SLL SFI	Delvis	Utredning pågår, beräknas avrapporteras i samband med budget 2017.	
2015	26		att uppdra åt landstingsstyrelsen att föreslå en samverkansmodell med näringslivet för forskning, utveckling och innovation.	LSF	SLL Forskning och Innovation	Ja	arbetet pågår och processen har delrapporterats i forskningsberedningen och innovationsberedningen under hösten 2015.	
2015	27		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda och föreslå vilka delar hälso och sjukvården som ska utgöra universitetssjukvård i enlighet med det nya nationella avtalet mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, ALF avtalet.	LSF	SLL Forskning och Innovation	Ja	Ett nytt regionalt ALF avtal signerades i slutet av året och i det föreslås vilka delar av landstinget som ska utgöra universitetssjukvård (LS 1411-1389). I samband med politisk beredning av det ärendet, föreslås LF även besluta i detta ärende. (se även tjänsteanteckning)	

År	Att-sats nummer	LS-nummer	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej)	Kommentar Helårsbokslut	Avrapporterad. (Ad acta-datum)
2015	28		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda behov av och förutsättningar för att stärka den kliniska prövningsverksamheten inom SLL.	LSF	SLL Forskning och Innovation	Ja	Ett arbete har gjorts i samarbete med Karolinska universitetssjukhuset. Karolinska Trial Alliance har utsetts till regional nod i den nationella satsningen på samordning av kliniska studier. Processen och uppdraget har delrapporterats i forskningsberedningen under hösten och med studiebesök för politiska ledamöter på Karolinska Trial Alliance.	
2015	29		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda och föreslå ett sammanhängande innovationssystem för SLL verksamheter.	LSF	SLL Forskning och Innovation	Ja	Arbetet fortgår, avdelningen har inom ramen för uppdraget att utarbeta en nya innovations- och digitaliseringsstrategi (LS 2015-0833) inkorporerat uppdraget om ett sammanhängande innovationssystem.	
2015	30		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda och föreslå hur register och databaser kan integreras för att ge stöd åt klinisk forskning.	LSF	SLL Forskning och Innovation	Ja	Arbetet fortgår och har även delrapporterats i forskningsberedningen under hösten 2015.	
2015	31		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta en handlingsplan för hållbar IT inom vård för åren 2016–2018	LSF	SLL Miljö	Ja	Uppdraget utfört och överlämnat till Strategisk IT.	
2015	32		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta en övergripande plan för hållbar energianvändning	LSF	SLL Miljö	Delvis	Arbete pågår.	
2015	33		att uppdra åt landstingsstyrelsen att föreslå ett nytt miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting som ska ersätta Miljöutmaning 2016	LSF	SLL Miljö	Delvis	Arbete pågår. Beslut tas under 2016. Arbete pågår att inarbeta det som rör budget 2017.	

År	Att-sats nummer	LS-nummer	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej)	Kommentar Helårsbokslut	Avrapporterad. (Ad acta-datum)
2015	34		att uppdra åt landstingsstyrelsen att göra en översyn av policy och riktlinjer för säkerhet inom Stockholms läns landsting och vid behov återkomma med förslag på förbättringar	LSF	SLL Säkerhet och beredskap	Ja	Översynen är genomförd.	
2015	35		att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta förslag till lönepolicy för Stockholms läns landsting	LSF	SLL Personal och Utbildning	delvis	Ny tidplan, arbetet har senarelagts m a a att vi inväntar att kompetensförjningsstrategin ska bli färdig först.	
2015	36		att uppdra åt landstingsstyrelsen att fortsätta lönesatsningen på specialistutbildade sjuksköterskor, biomedicinska analytiker och barnmorskor i förlossningsvården	LSF	SLL Personal och utbildning	Ja	Ärendet har avslutats.	
2015	37		att uppdra åt landstingsstyrelsen att fortsätta satsningen på specialistutbildning för sjuksköterskor med studielön inom definierade bristområden	LSF	SLL Personal och utbildning	Ja	Ärendet har avslutats.	
2015	38		att uppdra åt landstingsstyrelsen att genomföra särskilda utbildnings- och introduktionsinsatser för undersköterskor på akutsjukhusen inom definierade bristområden	LSF	SLL Personal och Utbildning	Nej	Uppdraget kommer inte att genomföras, beslut i samförstånd med ansvarig politiker. Ärendet ska ad acta läggas.	

År	Att-sats nummer	LS-nummer	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej)	Kommentar Helårsbokslut	Avrapporterad. (Ad acta-datum)
2015	39		att uppdra åt landstingsstyrelsen att leda, styra och samordna processen kring investeringar avseende medicinteknisk utrustning, inventarier och informations- och kommunikationsteknik kopplat till de strategiska fastig-hetsinvesteringarna vid Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB samt Karolinska Universitetssjukhuset	LSF	SLL Strategiska fastigheter och investeringar	Ja	Arbete pågår och kommer att fortgå tills investeringarna är färdigställda, huvudakligen runt 2019-2020.	

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	0902-0148	Uppdrag - hemställan från SL till LF	Förvärv av del av fastigheten Erstavik 26:1 m.fl., Nacka kommun - Igelbodadepå	LS	TF	Ja	TF samordnar, SLL SFI stödjer.
	1303-0416	Övergripande riktlinjer för incitamentsmodeller	Uppdrag åt LD: återkomma med förslag på incitamentsmodell	LS	LD stab	Ja	Ärendet är planerat till PU i januari.
	1403-0371	Ytterligare samordning av landstingets IT-verksamhet	Uppdrag till LD att återkomma med förslag till reviderad finansieringsmodell för IT i landstinget	LS	SLL Strategisk IT	Delvis	Arbete pågår. Förslag till modell avses att arbetas in i budget 2017.
	1403-0370	Ytterligare samordning av landstingets IT-verksamhet	Uppdrag åt LD att närmare utreda och precisera arbetet för att styra och samordna IT för vården samt analysera kosekvener och tydliggöra ansvar och befogenheter för övriga som ansvarar för IT-arbete i SLL och återkomma med förslag till samordning	LS	SLL Strategisk IT	Delvis	Under våren 2015 har en funktion inrättats som direktör för strategisk IT i SLL. SLL IT har organiserats direkt under denna funktion tillsammans med SLL Informationssäkerhet. Ett förslag till styrningsmodell har tagits fram.Arbete pågår för att att ta fram förslag på organisatoriska förändringar.
	1404-0548	Förslag på kort- och långsiktiga lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet	Uppdrag åt landstingsdirektören genomföra översyn av roller, ansvar och beslutsmandat så att tydliga beslutskedjor etableras för IT-säkerhetsåtgärder och hantering av IT-säkerhetsrelaterade incidenter	LS	SLL Strategisk IT, SLL Informations säkerhet	Ja	Uppdraget utfört enligt plan..
	1404-0549	Förslag på kort- och långsiktiga lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet	Uppdrag åt landstingsdirektören att utreda central teknisk lösning för att upptäcka avvikelser och potentiella hot i landstingets nätverk och kritiska IT-system	LS	SLL Strategisk IT, SLL Informations säkerhet	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
		Principer för ny tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen	Uppdrag till landstingsdirektören att slutligt utarbeta och fastställa organisation för landstingsstyrelsens förvaltning.	LS	LD stab	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.
		Principer för ny tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen	Uppdrag till landstingsdirektören att leda, styra och strategiskt samordna landstingets verksamheter på tjänstemannanivå i enlighet med vad som anges i ärendet.	LS	LD stab	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.
		Tilldelningsbeslut för ramavtal för infusionssystem till Nya Karolinska Solna (NKS) och Karolinska Universitetssjukhuset	Uppdrag till landstingsdirektören att teckna avtal med antagen anbudsgivare (Sekretess)	LS	SLL Juridik och upphandling	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.
	2015-0385	Översyn av bolagsordningar och ägardirektiv för bolagen med anledning av ny politisk organisation	Uppdrag till landstingsstyrelsen att göra översyn av ägarpolicyn, det generella ägarderiktivet samt de specifika ägarderiktiven för Karolinska Universitetssjukhuet och Stockholms läns sjukvårdsområde i syfte att säkerställa ett effektivt genomförande av framtidens hälso- och sjukvård	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Ett ärende om ägarpolicy samt generella och specifika ägardirektiv kommer att tas fram till landstingsfullmäktige i inledningen av 2016. Ägardirektiven kommer att fastställas på ordinarie bolagsstämmor våren 2016.
	1402-0173	Ansökan om medlemskap i EIT Health - skandinavisk nod för samarbete rörande hälsosamt liv och aktivt åldrande inom EU:s forskningsramsprogram Horisont 2020	Uppdrag till landstingsdirektören att vidta nödvändiga åtgärder för att ansöka om medlemskap i EIT Healths skandinaviska nod.	LS	SLL Forskning och innovation	Ja	LS beslutade enligt förslag. Beredning av ansökan till den skandinaviska noden pågår.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	1411-1391	Nytt tidsbegränsat regionalt ALF-avtal	Uppdrag till landstingsdirektören att för tiden den 1 maj 2015 underteckna ett nytt tidsbegränsat avtal mellan Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården.	LS	SLL Forskning och innovation	Ja	LS beslutade enligt förslag. LD har tillsammans med rektor för KI tecknat avtalet.
	2015-0473	Svar på skrivelse avseende utbildning för framtidens ledare i hälso- och sjukvården	Uppdrag till landstingsdirektören att ta fram ett förslag till en landstingsgemensam strategi för utveckling av chefer inom hälso- och sjukvården	LS	SLL Personal och utbildning	Nej	Uppraget påbörjas den 11 januari 2016 och kommer ha samma tidplan som Kompetensförsöljningsstrategin. Förslag till strategi för utveckling av chefer inom hälso- och sjukvården tas upp i personalutskottet i juni 2016.
		Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning	Uppdrag till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin	LS	SLL Ekonomi och finans	Nej	Samordning av uppdragets genomförande inom SLL som helhet pågår.
		Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning	Uppdrag till landstingsstyrelsen att vid behov besluta om sådana ändringar eller tillägg till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Detta sker fortlöpande vid behov med SLL Ekonomi och finans som samordnare.
		Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning	Uppdrag till landstingsstyrelsen att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning.	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Ekonomihandboken har uppdaterats under hösten 2015.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
		Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning	Uppdrag till landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning.	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Ekonomihandboken har uppdaterats under hösten 2015.
	1410-1148	Anmälan av slutlig budget 2015 för Stockholms läns landsting	Uppdrag till landstingsdirektören att vidta konsekvensändringar med anledning av Anmälan av slutlig budget	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Konsekvensändringar hanterade i samband med inrapportering av slutlig budget 2015 i Cognos Controller.
	1411-1369	Genomförandebeslut avseende ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1 på Danderyds sjukhus inklusive teknisk upprustning för byggnad 38 och 39	Uppdrag till LS att inarbeta tillkommande investeringsutgifter om 36 mkr inom beslutat investeringsutrymme, avseende inventarier, informations- och kommunikationsteknik samt medicinteknisk utrustning kopplade till Ombyggnad till vårdavdelningar, etapp 1, Danderyds sjukhus i investeringsplanen för budget 2016 och planåren 2017-2020	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Avslutat i samband med budget 2016. Ingår i omställningsavtalen.
	1411-1369	Genomförandebeslut avseende ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1 på Danderyds sjukhus inklusive teknisk upprustning för byggnad 38 och 39	Uppdrag till landstingsstyrelsen och styrelsen för Locum AB att i budget 2016 återkomma med en ny indelning av investeringsobjekten i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.	LS	SLL SFI	Ja	Inarbetat i investeringsplanen för budget 2016.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	1411-1369	Genomförandebeslut avseende ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1 på Danderyds sjukhus inklusive teknisk upprustning för byggnad 38 och 39	Uppdrag till LS att inom strategiska fastighetsinvesteringar inom Landstingsfastigheter Stockholm, inarbeta investeringsutgift om totalt 608 000 000 kronor, för investeringsobjektet Ombyggnad till vårdavdelningar, etapp 1, inkluderat teknisk upprustning av byggnad 38 och 39, Danderyds sjukhus, i investeringsplanen för budget 2016 och planåren 2017-2020	LS	SLL SFI	Ja	Inarbetat i investeringsplanen för budget 2016.
	1411-1370	Genomförandebeslut för investeringsobjektet Nytt försörjningskvarter vid Södersjukhuset	Uppdrag till landstingsstyrelsen att inarbeta tillkommande investeringsutgifter avseende informations- och kommunikationsteknik samt inredning kopplade till investeringsobjektet Nytt försörjningskvarter vid Södersjukhuset i investeringsplanen för budget 2016 och planåren 2017-2020	LS	SLL SFI	Ja	Inarbetat i investeringsplanen för budget 2016.
		Genomförandebeslut avseende ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1 på Danderyds sjukhus inklusive teknisk upprustning för byggnad 38 och 39	Uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden och Danderyds Sjukhus AB att beakta nettokostnadsökningarna i kommande års avtals- och budgetarbete, i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Utfört inom ramen för uppdraget.
	1410-1229	Ansökan till Socialstyrelsen om tillstånd att bedriva levertransplantation som rikssjukvård i Stockholms läns landsting	Uppdrag till landstingsdirektören att underteckna ansökan	LS	LD stab	Ja	utfört inom ramen för uppdraget.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	1410-1230	Ansökan till Socialstyrelsen om tillstånd att bedriva hjärttransplantation som rikssjukvård i Stockholms läns landsting	Uppdrag till landstingsdirektören att underteckna ansökan	LS	LD stab	Ja	utfört inom ramen för uppdraget.
	1410-1231	Meddelande till Socialstyrelsen om Stockholms läns landstings intention att år 2020 ansöka om att bedriva verksamheten lungtransplantation som rikssjukvård i Stockholms läns landsting	att landstinget skriftligen meddelar Socialstyrelsen sin intention att år 2020 ansöka om tillstånd att bedriva lungtransplantationer som rikssjukvård i Stockholms läns landsting.	LS	LD stab	Ja	utfört inom ramen för uppdraget.
	1411-1390	Avtal mellan Stockholms läns landsting och Stockholms universitet om samarbete rörande forskning, utveckling, innovation och utbildning	Uppdrag till landstingsstyrelsens ordförande och forskningslandstings-rådet att underteckna avtal mellan Stockholms läns landsting och Stockholms universitet om samarbete rörande forskning, utveckling, innovation och utbildning före den 1 maj 2015	LS	SLL Forskning och innovation	Ja	Avtalet mellan SLL och SU tecknades den 28 april 2015.
	2015-0333	Tilläggsavtal nr 34, ÄF 44 - Försvarsarbeten tunnelbana, till Projektavtalet för Nya Karolinska Solna (NKS)	Uppdrag till landstingsdirektören att underteckna Tilläggsavtalet nr 34, ÄF 44 – Försvarsarbeten tunnelbana, till Projektavtalet för Nya Karolinska Solna (NKS).	LS	FUT	Ja	Undertecknat Q3 2015.
	2015-0538	Avtal angående inträde i gemensam projektorganisation för Götalandsbanan	Uppdrag till landstingdirektören att underteckna tilläggsavtalet gällande projektorganisation Götalandsbanan.	LS	SLL Analys och utveckling	Ja	Undertecknas i september 2015.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	1410-1162	Beslut i ärendet om årsredovisning år 2014 för Stockholms läns landsting	Uppdrag till Koncernfinansiering att utbetala 5 203 000 kronor till Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje/Norrtälje kommun med anledning av landstingets del av nämndens resultat	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Faktura mottagen och betalad i juni 2015.
	1410-1162	Beslut i ärendet om årsredovisning år 2014 för Stockholms läns landsting	Uppdrag att under förutsättning att även Norrtälje kommun fattar ett motsvarande beslut, uppdra åt Koncernfinansiering att utbetala 16 000 000 till Kommunalförbundet ägarsamverkan i Norrtälje Sjukvård och Omsorg för att möjliggöra aktieägartillskott till TioHundra AB med samma belopp	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Faktura mottagen och betalad i juni 2015.
	1405-0690	Godkännande av förfrågningsunderlag gällande upphandling av lokaler för S:t Eriks Ögonsjukhus AB	Uppdrag åt landstingsdirektören att återkomma till landstingsstyrelsen med förslag om tilldelning	LS	SLL SFI	Nej	Beslut beräknas tas under Q1 2016.
	1308-1034		Uppdrag i budget 2014 åt landstingsstyrelsen att inom arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård samordna arbetet med att skapa förutsättningar för informationsutbyte, kvalitetsuppföljning och forskningssamverkan som stödjer nätverkssjukvården som redovisas i Framtidsplanen – andra steget i enlighet med LS 1304-0527	LS	LD stab	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	1308-1035		Uppdrag i budget 2014 åt landstingsstyrelsen att utreda förutsättningarna för en förlossningsklinik i anslutning till fastigheten för S:t Görans sjukhus som redovisas i Framtidsplanen – andra steget i enlighet med LS 1304-0527	LS	SFI	Ja	Inarbetat i den beslutade programhandlingen.
	1308-1036		Uppdrag i budget åt landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden att fortsätta arbetet med utveckling av Framtidsplan för hälso- och sjukvården som redovisas i Framtidsplanen – andra steget och forskningssamverkan som stödjer nätverkssjukvården som redovisas i Framtidsplanen – andra steget i enlighet med LS 1304-0527	LS	LD stab	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.
	1308-1043		Uppdrag i budget 2014 åt landstingsstyrelsen att återkomma med förslag angående utarbetandet av ett nytt miljöpolitisk program för perioden efter år 2016	LS	SLL Miljö	Ja	Projektet fortskrider enligt plan. Beslut under 2016. Arbete pågår att inarbeta det som rör budget 2017.
	1308-1047		Uppdrag i budget 2014 åt landstingsstyrelsen att vidta de organisatoriska förändringar som kan krävas för att landstingsgemensamma strategiska verksamheter ska ha en organisatorisk hemvist som säkerställer ledning, styrning och utveckling	LS	LD stab	Ja	De organisatoriska förändringar som krävs har vidtagits genom anpassning av organisation och processer till förstärkt ägarstyrning. Ytterligare ett led i detta handlar om förbättrad struktur/ordning kring lednings- och styrgrupper, uppföljning m.m.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	1306-0874		Uppdrag till landstingsdirektören att återkomma med förslag till finansiering, sätta upp kriterier för de sökbara medlen samt **följa upp satsningen** på arbetsmiljön och återrapportera resultatet	LS	SLL Personal och utbildning	Delvis	Projekt pågår sedan hösten 2013 och större delen av projektets budgetmedel är fördelade. Projekt kommer att pågå även under 2016 och ytterligare projektmedel kommer att fördelas under 2016.
	1306-0875		Uppdrag till nämnder, styrelser och bolag inom Stockholms läns landsting att utarbeta styrdokument för informationssäkerhet i enlighet med landstingsstyrelsens riktlinjer för informationssäkerhet	LS	SLL Strategisk IT, SLL Informations säkerhet	Ja	Arbete pågår inom ramen för uppdraget.
	1308-1032		Uppdrag från budget 2014 - inarbeta objektet Ny- och ombyggnation av operation vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge, samt att objektet Teknisk upprustningoperation vid Karolinska universitetssjukhuset utgår	LS	SFI	Ja	Utfört inom ramen för uppdraget.
	1308-1044		Uppdrag att utarbeta ett handlingsprogram för informationssäkerhet i syfte att säkerställa ett strukturerat och långsiktigt arbete inom området	LS	SLL Strategisk IT, SLL Informations säkerhet	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.
	1311-1429		Uppdrag till landstingsstyrelsen att i samband med budget 2015 inarbeta den tillkommande utgiften för NKS 2015-2016	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Utgiften för tilläggsavtalet för påbyggnad av behandlingshuset är inarbetad i 2015 års budget.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
	1311-1430		Uppdrag till landstingsstyrelsen att i samband med budget 2015 inarbeta investeringsutgiften för tillkommande medicinsk utrustning, informations- och kommunikationsteknik samt inredning för NKS 2015-2018	LS	SLL Ekonomi och finans	Ja	Utgiften för tilläggsavtalet för påbyggnad av behandlingshuset av MT- och IKT-utrustning samt inredning är inarbetad i 2015 års budget.
	1402-0245		Uppdrag till landstingsdirektören att återrapportera utfallet av lönesatsningen till landstingsstyrelsens produktionsutskott under hösten 2014 respektive 2015	LS	SLL Personal och utbildning	Delvis	Hösten 2014 avslutad och avrapporterad. Hösten 2015 redovisas i PU i januari 2016.
	1403-0372		Uppdrag till LD att påbörja arbetet med att införa ett nytt stödsystem för hantering av vårdinformation inom landstinget samt återkomma med utredningsbeslut för investeringen	LS	SLL Strategisk IT	Ja	Utfört inom ramen för uppdraget. Politisk styrgrupp etablerad liksom organisation för det regionala arbetet.
	1407-0848		Uppdrag till landstingsdirektören att återkomma till landstingsstyrelsen med förslag på hur fortsatt ändamålsenliga mötesplatser för långsiktig samverkan kan åstadkommas i enlighet med överenskommelsen.	LS	SLL Personal och utbildning	Delvis	Ett arbete för att kartlägga näringslivets behov av samarbete med hälso- och sjukvården har genomförts av SLL Forskning och innovation. En kartläggning är också påbörjad för att se vilka av dessa behov som landstinget kan tillhandahålla idag, samt vilka av dessa behov som bör prioriteras för att landstinget ska kunna tillhandhålla de resurser som industrin efterfrågar. Arbetet fortsätter och ambitionen är att lägga fram ett sammanhållet koncept för landstingets näringslivssamverkan. Vid sidan av detta har det förts en kontinuerlig dialog med intresseorganisationer om det nya samverkansavtalets effekter.
LS 2014-02-04	LS 1306-0896	Regelverk för särskild lönesatsning på specialistutbildade sjuksköterskor och biomedicinska analytiker	att uppdra åt landstingsdirektören att teckna avtal med berörda verksamheter om förutsättningarna för lönesatsningen	LS	SLL Personal	Ja	Redovisas i PU i januari 2016.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
LS 2014-03-04	LS 1308-1045	Ytterligare samordning av landstingets IT-verksamhet	att uppdra åt landstingsdirektören att inrätta ett funktionsområde inom landstingsstyrelsens förvaltning för att styra och samordna IT för vården utifrån de principer som redovisas i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	LS	LSF LD	Ja	Ärendet avslutat. Se vidare LS 1403-1370
LS 2014-03-04	LS 1308-1045	Ytterligare samordning av landstingets IT-verksamhet	att uppdra åt landstingsdirektören att närmare utreda och precisera arbetet för att styra och samordna IT för vården samt analysera konsekvenser och tydliggöra ansvar och befogenheter för övriga som ansvarar för IT-arbete i Stockholms läns landsting och återkomma med förslag till samordning	LS	SLL Strategisk IT	Ja	Ärendet avslutat. Se vidare LS 1403-1370
LS 2014-03-04	LS 1308-1045	Ytterligare samordning av landstingets IT-verksamhet	att uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med förslag till reviderad finansieringsmodell för IT i Stockholms läns landsting	LS	SLL Strategisk IT	Ja	Ärendet avslutat. Se vidare LS 1403-1371
LS 2014-04-08	LS 1311-1456	Förslag på kort- och långsiktiga lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet	att uppdra åt landstingsdirektören att genomföra en översyn av roller, ansvar och beslutsmandat så att tydliga beslutskedjor etableras gällande IT-säkerhetsåtgärder och hantering av IT-säkerhetsrelaterade incidenter	LS	SLL Strategisk IT, SLL Informations säkerhet	Ja	Uppdraget utfört enligt plan. Se LS 1404-0548.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
LS 2014-04-08	LS 1311-1456	Förslag på kort- och långsiktiga lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet	att uppdra åt landstingsdirektören att säkerställa att utökade IT-säkerhetskrav, såsom separering av nätverkstrafik, ställs i den nya plattformen för SLLnet samt för att skyddet i den gemensamma arbetsplatsplattformen stärks	LS	SLL Strategisk IT, SLL Informations säkerhet	Ja	Uppdraget utfört enligt plan.
LS 2014-04-08	LS 1311-1456	Förslag på kort- och långsiktiga lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet	att uppdra åt landstingsdirektören att utreda central teknisk lösning för att upptäcka avvikelser och potentiella hot i landstingets nätverk och kritiska IT-system	LS	SLL Strategisk IT, SLL Informations säkerhet	Ja	Slutfört inom ramen för uppdraget. Se LS 1404-0549.
LF 2014-06-10	LS 1309-1135	Lokaler för AC23 i ett centrum för ögonsjukvård	att uppdra åt landstingsstyrelsen att genomföra upphandlingen av lokaler i närhet till Nya Karolinska Solna för S:t Eriks ögonsjukhus AB	LS	SLL SFI	Delvis	Pågår inom ramen för uppdraget.
LF 2014-06-10	LS 1309-1135	Lokaler för S:t Eriks Ögonsjukhus i ett centrum för ögonsjukvård	att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda högre exploateringspotential innan eventuellt beslut fattas om försäljning av fastigheten Tegelbruket 4	LS	SLL SFI	Delvis	Avvaktar besked om beslut om inhyrning.
LF 2014-06-10	LS 1309-1135	Lokaler för S:t Eriks Ögonsjukhus i ett centrum för ögonsjukvård	att uppdra åt landstingsdirektören att hos Stockholms stad hemställa om att arbetet med ny detaljplan påbörjas.	LS	SLL SFI	Delvis	Se ovan.

Stockholms läns landsting

Bilaga A2

Ange Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning

UPPDRAG UNDER LÖPANDE ÅR. LSF ÅRSRAPPORT 2015

Beslutsdatum i LF/LS	LS-nummer	Ärenderubrik	Att-sats	Ansvarig nämnd/ styrelse	Ansvarig funktion inom SLL	Uppdrag åtgärdat (Ja, Delvis, Nej	Kommentar Helårsbokslut
LF 2014-06-10	LS 1403-0396	Bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda	att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta förslag till lokalt regelverk för omställningsstöd, med utgångspunkt i det omställningsavtal som gäller anställda inom Stockholms läns landsting , samt utarbeta förslag till regelverk för hantering av pensionsförmåner för förtroendevalda	LS	SLL Personal och utbildning	Ja	Uppdraget är genomfört och avslutat.

Stockholms läns landsting

Bilaga C 1

2950 Landstingsstyrelsens förvaltning, 2610 Berga naturbruksgymnasium

Investeringsutfall 2015. Investeringar vård (inkl fastigheter) och annan verksamhet.

Period **2015-12-31**

Mkr	Total utgift (mkr) Budgeterad total utgift	Ackumulerad förbrukning t o m 2015-12-31	Investeringsutgifter (mkr) Budget 2015	Bokfört 2015	Avvikelse BU-BO	Kommentar Förklaring till avvikelse
1 Specificerade objekt						
Strategiska investeringar						
Strategisk utrustning vård, budget i LSF						
Utrustning till ny- och ombyggnation av Södertälje sjukhus			50,0	0,0		
Strategisk utrustning vård, utfall på respektive sjukhus						
Utrustning till ny- och ombyggnation av Södertälje sjukhus				1,7		Utfall på respektive sjukhus
Utrustning till Ny byggnad västläge-behandlingsbyggnad, SÖS				3,3		Utfall på respektive sjukhus
Utrustning till Ny byggnad västläge-vårdbyggnad, SÖS				0,1		Utfall på respektive sjukhus
Utrustning till Ny behandlingsbyggnad, Danderyds sjukhus				1,9		Utfall på respektive sjukhus
Summa strategisk utrustning vård			**50,0**	**7,0**		
Ersättningsinvesteringar						
IT-investeringar			74,0	79,5		Ökade investeringar bland annat lagring och back-up
Landstingsarkivet långtids informationsförvaltning			0,5	0,4		
LSF Service inventarier, möbler, bilar etc			2,0	2,6		
Stockholms medicinska biobank			0,0	12,3		Separata beslut om omprioriterings inom totalram
Berga naturbruksgymnasium			1,0	0,4		Senarelagda investeringar
Rationaliseringsinvesteringar						
Objekt 1						
Objekt 2						
etc						
2 Ospecificerade objekt totalt						
Varav strategiska investeringar						
Varav ersättningsinvesteringar						
Varav rationaliseringsinvesteringar						
Summa ersättningsinvesteringar			**77,5**	**95,2**		
Summa övriga investeringar						
Summa investeringsutgifter totalt			**127,5**	**102,2**		

Stockholms läns landsting

2710, NKS Bygg

Bilaga C 2

Mkr	Total utgift (mkr) Budgeterad total utgift	Ackumulerad förbrukning t o m 2015-12-31	Investeringsutgifter (mkr) Budget 2015	Bokfört 2015	Avvikelse BU-BO	Kommentar Förklaring till avvikelse
1 Specificerade objekt						
Strategiska investeringar - fastigheter						
NKS relaterade byggutgifter	1 297,1	783,6	122,0	35,4	86,6	
Thorax ombyggnad	735,0	3,9	19,0	-0,6	19,6	
Lab kvarteret anpassn till NKS	88,0	26,6	38,5	12,8	25,7	
ALB Verksamhetsanpassn media	128,0	0,0	15,0	0,0	15,0	
ALB ombyggnation verksamhetsutveckling	300,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tilläggsavtal mot projektbolaget	1 506,9	735,4	291,5	211,0	80,5	
Pågående nybyggnation - OPS	18 977,5	14 824,2	2885,4	2 841,6	43,8	
Summa fastighetsinvesteringar	**23 032,5**	**16 373,7**	**3371,4**	**3 100,1**	**271,3**	
Strategiska investeringar - utrustning						
Information Kommunikation Teknik	767,0	202,6	261,8	99,7	162,1	
Medicinteknisk utrustning	2 890,0	611,3	562,4	281,1	281,3	
Inredning	160,0	16,3	10,6	8,8	1,8	
Utrustn/inredn U2 plan 5-10, radiofarmlab.	116,0	4,0	13,0	4,0	9,0	
Utrustn/inredn Behandl huset	85,5	0,0	7,0	0,0	7,0	
Summa utrustningsinvesteringar	**4 018,5**	**834,2**	**854,8**	**393,6**	**461,2**	
2 Ospecificerade objekt totalt						
Ospecificerade objekt < 100 mkr	320,2	0,0	80,3	0,0	80,3	
Summa övriga investeringar						
Summa investeringsutgifter totalt	27 371,2	17 207,9	4306,5	3 493,7	812,8	

Förvaltning/Bolag:

BILAGA D2
KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSPLAN

Kompetensförsörjningsplan

Introduktion

Förvaltningar och bolag ska göra en kompetensförsörjningsplan. Syftet är dels att göra en tydligare koppling mellan verksamheterna och landstingets budgetmål och de sex kompetensförsörjningsuppdragen, dels att utifrån dagsläge samt förväntande förändringar beskriva verksamheternas kritiska kompetensgap.

Nedanstående mall med aktiviteter, åtgärder och mål utgör grunden till en kompetensförsörjningsplan på förvaltning- och bolagsnivå som kan utökas med egna rubriker efter behov. De insamlade kompetensförsörjnings-planerna utgör en väsentlig del i planen för samordnade/övergripande insatser som genomförs centralt och i samverkan med förvaltningar och bolag.

Redogör för din verksamhets generella kompetensbehov

Redogör för din verksamhets kompetensbehov (skillnad mellan befintlig- och eftersökt kompetens) utifrån de yrkesgrupper/specialiteter/ inriktningar där behovet ses som störst. Ta hänsyn till:

- Strukturella förändringar, t ex framtidens hälso- och sjukvård
- Att verksamheten får nya eller förändrade uppdrag
- Medicinsk och/eller teknisk utveckling
- Nya arbetssätt

Plan för personal- och kompetensförsörjning

Redovisa pågående och planerade åtgärder och aktiviteter för att minska kompetensgap som är eller som beräknas bli kritiska.

Pågående och planerade åtgärder *Utifrån processerna attrahera, rekrytera, behålla, utveckla och avveckla.*	**Mål med åtgärd**	**Tidplan**
Attrahera	Anpassa mediekanal utifrån rekryteringsbehov. Öka fokus på sociala medier.	2016-12-31
Rekrytera	Vidareförädla rekryteringsprocessen Utforma ”personliga egenskaper” vid chefsrekrytering utifrån ledar-kriterierna. Utveckla och utbilda i kompetenskompetensbaserad intervjuteknik. I samband med att kompetens-	2016-12-31

	verktyget införs underlätta GAP-analys inför rekrytering av ny chef och medarbetare.	
Behålla	Erbjuda Chefs-och ledarskapsutbildning, påbörja utvecklingen av tydlighet för medarberaskapet (medarbetarrollen)	2016-12-31
Utveckla	I samband med att kompetens-verktyget införs underlätta GAP-analys för vad gäller utveckling av medarbetare . Utveckla och samordna intranätet för medarbetare och chefer, bla gällande de utbildningar som är obligatoriska. Skapa interaktiva utbildningar för lärplattformen för chefer och medarbetare.	2016-12-31

Ange antal vakanser och rekryteringsbedömning

Hälso- och sjukvårdens verksamheter inklusive tandvården ska fylla i bilaga Landstingsdriven vårdgivare. Två kolumner ”Vakanser antal årsarbetare” samt ”Nuläge rekrytering” ska fyllas i. Läs anvisningarna under fliken ”Beskrivning av dokumentet”. Underlagen förs in i Prognosverktyget för prognosberäkning av framtida gap i enheten årsarbetare.

Landstingsövergripande kompetensförsörjnings-uppdrag

Inom kompetensförsörjningen prioriteras sex uppdrag i syfte att stödja ett framgångsrikt genomförande av Framtidsplanen. Utifrån dessa sex uppdrag har ett flertal aktiviteter tagits fram för att verkställa uppdragen inom Stockholms läns landsting. Vänligen redogör så utförligt som möjligt i kolumnen ”Åtgärd” för vad din verksamhet gör för att säkerställa att respektive aktivitetet efterlevs. Observera att rutornas storlek inte har någon koppling till åtgärdstextens förväntade längd. All bifogad statistik och redovisning ska vara könsuppdelad.

De sex uppdragen

Aktivitet	**Åtgärd**
Ha en lönekostnadsutveckling på personal som inte överstiger 2 %.	Löneöversyn 2016 ska hållas inom ramen för av förvaltningsledningens beslutat löneökningsutrymme. Under 2016 ska samtlig lönesättning förankras med överordnad chef och avstämning av

	lönekostnadsutveckling ska genomföras varje kvartal och återkopplas till funktionsområdesdirektören.
Använda inhyrd hälso- och sjukvårdspersonal enbart vid tillfälliga bemanningsbehov som inte kan lösas på annat sätt.	Ej relevant
Utveckla och införa egna funktioner som syftar till att möta behovet av kortvariga bemanningslösningar.	Ej relevant
Genomföra introduktion under första året efter avslutad utbildning, främst för sjuksköterskor.	Ej relevant
Införa och tillämpa KOLL/ProCompetence i hela organisationen.	Införanden under 2015 LSF: Administrativ chef: • LSF Kommunikation • Landstingsarkivet • LSF Service • LSF IT och Teknik • LSF Bibliotek • LSF Säkerhet
Införa och tillämpa Gat-personalplanering.	Ej relevant

Stockholms läns landsting

Övriga avsättningar, ansvarsförbindelser och tvister

Bilaga E

Förvaltning/Bolag **Landstingsstyrelsens förvaltning** Period 2015-12-31

Belopp anges i kronor.

Legala Avsättningar

Specificera typ av avsättning: [1]	IB 2015	Ianspr under året	Återföring	Årets avsättning	UB	Tidpunkt då avsättning skall upplösas (ange år)	Är avsättningen föremål för tvist (JA/NEJ)
Avsättning för livsvarig skadestånd/livränta	11 193 335	-261 552			**10 931 783**	senast 2044-03-31	Nej
för förlossningsskada, J Törnberg					**0**		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
TOTALT	**11 193 335**	**-261 552**	**0**	**0**	**10 931 783**		

[1] För varje avsättning ska anges: osäkerhet om belopp el tidpunkt för utflöde av resurser samt eventuella gottgörelser som kan erhållas

Informella Avsättningar (endast bolagen)

Specificera typ av avsättning: [1]	IB 2015	Ianspr under året	Återföring	Årets avsättning	UB	Tidpunkt då avsättning skall upplösas (ange år)	Är avsättningen föremål för tvist (JA/NEJ)
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
TOTALT	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		

[1] För varje avsättning ska anges: osäkerhet om belopp el tidpunkt för utflöde av resurser samt eventuella gottgörelser som kan erhållas

Ansvarsförbindelser

Specificera typ av ansvarsförbindelse	Belopp	Är ansvarsförbindelsen föremål för tvist (JA/NEJ)
TOTALT	0	

Skuld för avslutade tvister

Specificera skuld	Belopp
TOTALT	0

Definitioner

Legal avsättning (legal förpliktelse)
En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund. (BFN RR 16)

Informell avsättning (informell förpliktelse)
En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett företags handlande genom att företaget på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller ett tillräckligt detaljerat, aktuellt uttalande har visat externa parter att företaget påtar sig vissa skyldigheter och därigenom har skapat en välgrundad förväntan hos dessa parter om att det kommer att fullgöra sina skyldigheter. (BFN RR 16)

Informella avsättningar finns inte i landsting och kommuner, avser endast bolag. Redovisas som ansvarsförbindelse i landstinget - se punkt c nedan.

Ansvarsförbindelse
a) en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser inträffar eller uteblir
b) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom någon av följande förutsättningar gäller:
• det är inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen,
• förpliktelsens storlek kan inte beräknas med tillräcklig tillförlitlighet,
eller
c) en händelse som - på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller tillräckigt utförligt och aktuellt uttalande - har skapat en välgrundad förväntan hos externa parter att kommunen eller landstinget kommer att vidta åtgärder vilket kan komma att kräva ett utflöde av resurser, men som inte uppfyller villkoren för en förpliktelse enligt denna rekommendation. (RKR Rek 10.2)

Skuld för avslutad tvist
Om en rättsprocess är avslutad (t ex ett mål som är förlorat i första instans) och inget överklagande är aktuellt, är det klart vilket belopp som ska betalas och när. Gäller även i de fall ett myndighetsbeslut inte överklagas.

BILAGA
ÅRSRAPPORT 2015

Efterlevnad av policyer och andra styrande dokument 2015

Landstingsstyrelsens förvaltning				
Styrande dokument/policyer *Styrdokument - kategori*	**Följer alla**	**Följer delvis**	**Följer ej**	**Kommentarer**
Styrning och ledning				
Arbetsordningar, reglemente och delegationsordning	X			
Internkontroll	X			
Internationellt arbete	X			
Ägarstyrning	X			
Verksamhetsstöd				
Ekonomi	X			
Forskning och utbildning	X			
Informationsförvaltning	X			
Investeringar och fastigheter	X			
IT	X			
Kommunikation	X			
Miljö	X			
Personal	X			
Socialt ansvarstagande	X			
Säkerhet och krisberedskap	X			
Upphandling	X			
Kärnverksamhet				
Hälso- och sjukvård	X			Folkhälsopolicy, övrigt ej tillämpligt
Kollektivtrafik				Ej tillämplig
Regionplanering	X			

Landstingsstyrelsens förvaltning

STYRNINGSRAPPORT 2015

Innehållsförteckning

1. Återrapportering av styrande direktiv 3
1.1 Efterlevnad av fastställt reglemente....3
1.2 Efterlevnad av policyer och styrdokument 3

2. Internkontroll....3
2.1 Kontrollmiljö....3
2.2 Riskbedömning och kontrollaktiviteter 4
2.3 Uppföljning 4
2.4 Försäkran om internkontroll.... 4

3. Behandling av styrningsrapporten.... 4

Styrningen av landstingsstyrelsens förvaltning utgår från kommunallagen, gällande lagar för den specifika verksamheten som bedrivs samt de direktiv som Stockholms läns landsting lämnat, exempelvis reglemente och policyer.

1. Återrapportering av styrande direktiv

1.1 Efterlevnad av fastställt reglemente

Inga avsteg har skett från beslutat reglemente.

1.2 Efterlevnad av policyer och styrdokument

Förfrågningsunderlag angående hur policyer och styrande dokument efterlevts under 2015 har skickats ut till förvaltningens avdelningar. Sammanställningen visar att inga avsteg har skett.

2. Internkontroll

Landstingsstyrelsens förvaltning följer landstingets Policy för internkontroll, LS 1303-0431. Internkontroll inom landstinget är en tillämpning av COSO-modellen, ett internationellt tillämpat ramverk för att beskriva den interna kontrollen. Intern styrning och kontroll definieras enligt COSO som en process där styrelse, ledning och övrig personal samverkar och med rimlig grad av säkerhet ska se till att verksamhetens mål uppnås avseende:

- Effektiv och ändamålsenlig verksamhetsstyrning
- Tillförlitlig finansiell rapportering
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar och interna regler

2.1 Kontrollmiljö

I Landstingsstyrelsens arbetsordning och instruktioner för förvaltningschefen säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn för en effektiv hantering av verksamhetens risker. Styrelsens har vidare fastställt ett antal grundläggande riktlinjer av betydelse för arbetet med den interna kontrollen, bland annat markerar styrelsen vikten av att det finns tydliga och dokumenterade instruktioner och policys.

Förvaltningsledningen rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner. Förvaltningsledningen ansvarar för det system för internkontroll som krävs för att hantera väsentliga risker i den löpande

verksamheten. Här ingår bland annat riktlinjer för olika befattningshavare för att de skall förstå och inse betydelsen av sina respektive roller för upprätthållandet av god internkontroll.

2.2 Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Landstingsstyrelsens förvaltning har reviderat internkontrollplanen den *31 december 2015*. Områden där väsentliga brister noteras åtgärdas löpande och följs upp. Internkontrollplanen för 2015 är bilagd till årsrapporten.

2.3 Uppföljning

Landstingsstyrelsen utvärderar kontinuerligt den information som förvaltningsledningen lämnar. Arbetet innefattar bland annat att säkerställa att åtgärder vidtas rörande de brister och förslag till åtgärder som framkommit vid den interna kontrollen och externa revisionen. Uppföljningen av internkontrollplanen 2015 är bilagd till årsrapporten.

2.4 Försäkran om internkontroll

Landstingsstyrelsens förvaltningschef har i särskild bilaga till årsrapporten lämnat försäkran att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig internkontroll inom bolaget i enlighet med Policy för Internkontroll LS 1303-0431.

3. Behandling av styrningsrapporten

Denna styrningsrapport ingår som en bilaga till årsrapporten 2015 och behandlas i landstingsstyrelsen 12 april 2016.

Landstingsstyrelsens förvaltning

FÖRSÄKRAN INTERNKONTROLL LS 2016-0095
2016-02-01

Till landstingsstyrelsen

Försäkran internkontroll

Denna försäkran lämnas i anslutning till inrapportering av årsbokslut per 31 december 2015, och avser landstingsstyrelsens förvaltning.

Försäkran kring internkontroll utgår från Policy för internkontroll för Stockholms läns landsting och bolag, LS 1303-0431, punkt 4.2.

Härmed avges försäkran att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig internkontroll inom landstingsstyrelsens förvaltning.

Stockholm 2016-02-01

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik och upphandling
LSF Kansli

MER ÄN BARA TRÖSKLAR
2016-01-14

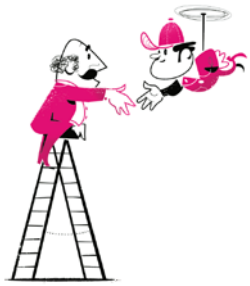
Diarienummer
LS 2015-1305

Landstingsstyrelsens förvaltning

Mer än bara trösklar

Stockholms läns landstings program 2011 – 2015 för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I programmet (lättläst) som Landstingsfullmäktige beslutade den 16 mars 2010 beskrivs hur målen nås. Varje år ska förvaltningar och bolag redovisa följande indikatorer:

Mål 1 Bemötande

1. Vilka åtgärder har vidtagits för att öka medvetandet och kunskapen hos medarbetare, entreprenörer och allmänhet. Visa de kvantitativa och kvalitativa resultaten av åtgärderna.

Svar: Landstinget som arbetsgivare arbetar för att höja kunskapen, framförallt hos chefer om personer med funktionsnedsättning och samtidigt medvetandegöra att detta är en viktig etisk fråga. Ett webbaserat verktyg utvecklas för spridning av kunskap kring funktionsnedsättning. Detta är en utbildning som når samtliga anställda och är en del av kompetensverktyget KOLL.

2. Hur många avtal av det totala antalet avtal innehåller avsnitt om bemötande, hur många uppföljningar har gjorts avseende bemötandet samt har ekonomiska regleringar genomförts.

Svar: När det gäller upphandling finns exempel från upphandling av webbaserade utbildningar att anbudsgivare i sina leveranser ska säkerställa att man lever upp till specificerade tillgänglighetskrav för personer med funktionsnedsättning genom att tillhandahålla specialister inom tillgänglighetsområdet.

3. Vilka åtgärder har vidtagits för att personer med funktionsnedsättning ska kunna anställas

Svar: Under 2015-2017 har de förtroendevalda i Stockholms läns landsting avsatt särskilda medel för att stödja verksamheterna att anställa personer med funktionsnedsättning. Stockholms läns landsting har erbjudit praktikplatser för personer med funktionsnedsättning som inte har arbete men ”står till arbetsmarknadens förfogande”. Praktiken är två månader eller längre med kollektivavtalsenlig lön. Sökande har matchats med lämplig arbetsplats och med lämpliga arbetsuppgifter.

För 2015 användes hela anslaget för praktikanter 2015. Några har fått olika former av förlängningar och redan nu kommer många ansökningar in för 2016. Under 2015 blev också den webbaserade utbildningen med samma namn ”att undanröja hinder” mera känd för fler inom landstinget och är obligatorisk i KOLL. I maj 2015 genomfördes en konferens med syfte att öka kunskapen om funktionsnedsättning och de hinder som finns i arbetslivet där ca 200 personer deltog.

Mål 2 Kommunikativ tillgänglighet

1. Vilka åtgärder har vidtagits för att öka den kommunikativa tillgängligheten. Visa de kvantitativa och kvalitativa resultaten av åtgärderna.

Svar: Den kunskaps- och informationssida som finns på landstingets intranät ställer krav på en hög kommunikativ tillgänglighet. Intranätet har moderniserats och blivit mer tillgänglighetsanpassat. En idé som diskuterats är att ha en granskningsfunktion vad gäller kommunikativ tillgänglighet av landstingets olika system samt den information som lämnas till invånare i länet.

2. Hur många avtal av det totala antalet avtal innehåller avsnitt om kommunikativ tillgänglighet. Hur många uppföljningar har gjorts avseende kommunikativ tillgänglighet. Har ekonomiska regleringar genomförts.

Svar: Avtalen innehåller ofta avsnitt om tillgänglighet, dock inte specifik kommunikativ tillgänglighet. Några uppföljningar och ekonomiska regleringar har inte gjorts.

3. Anser personer med funktionsnedsättning att den kommunikativa tillgängligheten till de tjänster som landstinget erbjuder har ökat.

Svar: Någon mätning i form av t.ex. en enkät har inte gjorts. Frågan stäms av ibland i de olika närverk som landstinget har, t.ex. samverkansrådet. Kritik har framförts mot olika tjänster och brister har åtgärdats.

4. Anser personer med funktionsnedsättning att deras möjligheter till engagemang och delaktighet i den demokratiska processen har ökat.

Svar: Organisationerna som företräder personer med funktionsnedsättning deltar i landstingets samverkansråd, dels landstingsstyrelsens samverkansråd, dels förvaltningens samverkansråd.

Aktuella frågor tas upp för information och diskussion för att ta tillvara på organisationernas synpunkter.

Mål 3 Fysisk tillgänglighet

1. Hur många avtal av det totala antalet avtal innehåller avsnitt om den fysiska tillgängligheten, hur många uppföljningar har gjorts avseende den fysiska tillgängligheten samt om ekonomiska regleringar har genomförts.

Svar:

2. Har samverkan med andra samhällsaktörer ökat.

Svar: Landstingsstyrelsens förvaltning deltar i olika nätverk kring funktionshinderfrågor. T.ex. på nationell nivå via SKL och lokalt tillsammans med organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

3. Har fysiska hinder eliminerats så att personal med funktionsnedsättning har kunnat anställas.

Svar: Flertalet av förvaltningens lokaler är tillgängliga, dock inte landstingshuset och alla omgivande kontorslokaler. Förvaltningen arbetar med att se till att fysiska hinder elimineras. Tillgänglighetsvandringar har genomförts.

Utifrån svaren på ovanstående frågor anser ni att ni har metoder och verktyg för ett systematiskt arbete?

Indikator:

- *Andel av landstingets förvaltningar och bolag som infört metoder och verktyg för systematiskt arbete.*

Verktyg och metoder för systematiskt arbete innebär att verksamheten uppfyller beskrivningen i programmet gällande områdena bemötande, kommunikativ tillgänglighet och fysisk tillgänglighet

Nivå	Ja	Delvis	Nej
Kryssa i på vilken nivå verksamheten har metoder och verktyg enligt angiven beskrivning.	Metoder och verktyg finns och används av **alla** delar av arbete inom de tre mål-områdena i Mer än bara trösklar	Metoder och verktyg finns och används för **vissa** delar av arbete inom de tre mål-områdena i Mer än bara trösklar	Inga metoder och verktyg finns för systematiskt arbete inom de tre målområdena i Mer än bara trösklar
➔		X	

Landstingsstyrelsens förvaltning arbetar med flera frågor för att nå till nivå JA. Exempel på åtgärder är:
Uppförandekod vad gäller upphandling
Arbetar för att kunna anställa fler personer med funktionsnedsättning
Tillgänglighetsvandringar
Anpassa lokaler
Delta i olika nätverk
Utbildning på webben för samtliga anställda – enda landsting som har en utbildning som omfattar så många

Tillgänglighet

”Att göra informationen tillgänglig betyder att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att kommunicera med – och ta del av – myndighetens information via tryckta medier, telefon, webb, film och möten.”

”Att göra lokalerna tillgängliga betyder att personer med funktionsnedsättning ska kunna besöka en myndighet – samt ta del av och delta i verksamheten där. Lokalerna ska också fungera som arbetsplats för personer med funktionsnedsättning.”

”Ibland sker förändringar inom tillgänglighetsområdet – till exempel nya standarder, regler och lagar samt ny kunskap. På Myndigheten för delaktighet (F d Handisam) webbplats, www.mfd.se, hittar du de senast uppdaterade riktlinjerna.”

Läs mer i Riktlinjer för tillgänglighet, Riv hindren

Datum: 2015-12-08

Frågeformulär avseende uppföljning av landstingets Upphandling och Inköp år 2015

Frågeformuläret syftar till att besvara hur förvaltningar/bolag arbetat med upphandling under året.

Uppgiftslämnare och kontaktperson:

Resultatenhet	Kontaktperson	E-postadress	Telefonnummer
Annelie	Josefsson	anneli.josefsson@sll.se	070 7374538

1. Upphandlat år 2015

Här avses annonserade upphandlingar som avslutats under år 2015, d v s där tilldelningsbeslut fattats. Avrop, beställning och förnyad konkurrensutsättning på föregående års ramavtal tas inte med.

Upphandlingsvärdet avser det sammanlagda avtalsvärdet, inklusive optionsår. Mkr betecknar miljoner kronor.

1.1. Ange antalet upphandlingar över 505 800 kr (dvs. gränsen för direkt-upphandling) för LOU samt det totala upphandlingsvärdet för dessa. Särskilj egna upphandlingar, samordnade upphandlingar och de upphandlingar som Ni gett SLL Upphandling i uppdrag att utföra.
De verksamheter som går under LUF anger upphandlingar över 939 342 kr (dvs. gränsen för direktupphandling).

Upphandlingar över 505 800 kr för LOU samt 939 342 kr för LUF år 2015		
Upphandling	Antal upphand-lingar, totalt	Totalt upphand-lingsvärde (Mkr)
Egna upp-handlingar	1	14 629
Samordnad upphandling	-	-
Uppdrag till SLL Upphandling	-	-

Samordnad upphandling är när två eller flera nämnder/styrelser eller bolag gemensamt anskaffar varor och tjänster av samma slag. Den part som genomför den samordnade upphandlingen redovisar denna i enkäten.

Eventuella kommentarer till fråga 1.1: **-**

1.2. Ange antalet direktupphandlingar och det totala upphandlingsvärdet för dessa.

Antal direktupphandlingar och upphandlingsvärde år 2015		
Upphandling	Antal	Totalt upphand-lingsvärde (Mkr)
Mellan 100 000 kr och 505 800 för LOU och 939 342 för LUF	-	-
Över 505 800 för LOU och 939 342 för LUF med synnerliga skäl	-	-

Eventuella kommentarer till fråga 1.2: **-**

2. Miljöprogram och uppförandekod

2.1 I hur många upphandlingar (exkl. direktupphandlingar) där avtal har tecknats år 2015 har landstingets miljöprogram beaktats? Avser upphandlingar över 505 800 kr för LOU och 939 342 kr för LUF.

Upphandlingar där landstingets miljöprogram beaktats år 2015	
	Antal upphand-lingar, totalt
Egna upphandlingar	1
Samordnad upphandling	I de upphandlingar vi har deltagit
Uppdrag till SLL Upphandling	

2.2 I hur många av de av fullmäktige beslutade prioriterade områdena har krav ställts på landstingets uppförandekod

(De prioriterade områdena är instrument och rostfria sjukvårdsartiklar, operation och engångsmaterial, handskar, sprutor och kanyler, förbandsartiklar, textilier.)

Upphandlingar där krav ställts på landstingets uppförandekod år 2015	
	Antal upphand-lingar, totalt
Egna upphandlingar	-
Samordnad upphandling	-
Uppdrag till SLL Upphandling	-

2.3 Antal övriga upphandlingar där krav ställts i på uppförandekod utöver de av fullmäktige prioriterade områdena

Upphandlingar där krav uppförandekod utöver prioriterade områden år 2015	
	Antal upphand-lingar, totalt
Egna upphandlingar	1
Samordnad upphandling	-
Uppdrag till SLL Upphandling	-

Vilken uppförandekod har använts?
Sveriges regioner och landstings uppförandekod för leverantörer

2.4 Antal genomförda uppföljningar av uppförandekoden
–

a) Antal uppföljningar som lett till åtgärd:
–

aa) Om det lett till åtgärd, beskriv denna:
-

3. Avtal

3.1 I vilken utsträckning utnyttjar Er verksamhet samordnade upphandlingsavtal?

Alltid	☐
Ofta	☒
Sällan	☐
Aldrig	☐

Om svar ”sällan” eller ”aldrig”, ange orsak: -

4. Använder ni elektroniska beställningssystem?

Ja	☐
Nej	☒

A) Om ja, vilket system används

Clock Work	☐
Annat	☐

Om annat ange vad: -

B) Om nej, finns planer på ett införande?

Ja	☒
Nej	☐

Kommentar:
-

5. Kvalitet i upphandlingsarbetet.

5.1 I mars 2010 antog landstingsfullmäktige en ny upphandlingspolicy.

Finns det en dokumenterad lokal upphandlingspolicy som följs?		Finns det en dokumenterad och standardiserad upphandlingsprocess som följs?	
2014	2015	2014	2015
Ja ☒ Nej ☐	Ja ☒ Nej ☐	Ja ☒ Nej ☐	Ja ☒ Nej ☒

Eventuella kommentarer till fråga 5.1:

6. Upphandlingsstrategi

6.1 I vilken utsträckning har en upphandlingsstrategi innehållande riskanalys och kvalitetssäkringsmoment upprättats? Gäller upphandlingar över 505 800 kr för LOU och 939 342 kr för LUF.

Upphandlingsstrategi		
	Antal med genomförd och dokumenterad upphandlingsstrategi	Antal upprättade strategier innehållande dokumenterad riskanalys och kvalitetssäkringsmoment
Egna upp-handlingar	-	-
Samordnad upphandling	-	-
Uppdrag till SLL Upphandling	-	-

Eventuella kommentarer till 6.1:-

7. Uppföljning

7.1 Har ni en organisation som säkerställer aktiv uppföljning av ingångna avtal?

Ja ☒
Beskriv denna:
1 resurs

Nej ☒
Om nej, ange varför?

7.2 Genomför ni seriositetskontroller via skattemyndigheten under pågående avtalsperiod?

Ja ☐
Nej ☒

Om nej ange varför:
99,9% av alla avtal görs via SLL U och där görs kontroller vid avtalsstart.

7.3 Följer ni regelmässigt upp avtal ekonomiskt under pågående avtalsperiod?

Ja ☒
Nej ☐

Beskriv om ni gör annan regelmässig uppföljning av avtal:
-

7.4 Hur många avtal (t ex serviceavtal och försörjningsavtal) har ni följt upp ekonomiskt under år 2015? Avser avtal med årligt avtalsvärde över 2000 000 kr för LOU och LUF. Hur många sådana avtal har ni totalt?

Antal avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF	Antal avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, som följts upp ekonomiskt
-	-

Försörjningsavtal avser städning, mat och tvätt.

7.5 Hur många avslutade avtal (t ex serviceavtal och försörjningsavtal) under 2015 har följts upp avseende villkor i avtalet? Avser avtal med årligt avtalsvärde över 2000 000 kr för LOU och LUF. Hur många sådana avtal har avslutats under året?

Antal avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, som avslutats under år 2015	Antal avslutade avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, som följts upp avseende villkor i avtalet	Antal avslutade avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, utan särskilda villkor i avtalet
-	-	-

8. Små och medelstora företag

8.1 Har förfrågningsunderlag anpassats så att små företag har möjlighet att delta i det konkurrensuppsökande skedet? Gäller upphandlingar över 505 800 kr för LOU och 939 342 kr för LUF.

(Definition : små företag har färre än 50 anställda och bedöms vara fristående företag- dvs som inte bedöms ägas till större delen av annat företag)

Ja ☒

a) Antal upphandlingar där förfrågningsunderlaget anpassats
-

aa) På vilket sätt har förfrågningsunderlaget anpassats?
-

aaa) Antal små företag som erhållit avtal?
-

Nej ☐
Ange varför:
I de upphandligar vi gjort tillsammans med SLL Upphandling har vi försökt att hålla kraven på en nivå så att så många som möjligt kan delta.

9. Medarbetarstatistik

Här anges hur många genomsnittligt antal årsarbetare (**ej personer**) som arbetar med inköp (beställning/avrop) respektive upphandlingar. Beräkning av genomsnittligt antal framgår av Anvisningar årsbokslut 2015. (OBS! Om en medarbetare i sin tjänst till viss del har att upphandla/göra inköp så uppskattar Ni hur stor respektive del är). **De som avropar ute i vården skall ej tas med här.**

	Upphandlare		Inköpare (beställning/avrop)	
	2014	2015	2014	2015
Antal Heltidstjänster :	-	-	1,5	0,5

Eventuella kommentarer till fråga 9:

10. Överprövningar

10.1 Ange antal unika överprövningsmål (så kallade målnummer, dvs flera parallella mål med olika leverantörer avseende samma upphandling) med lagakraftvunna domar under år 2015 där SLL fått rätt.

	SLL har fått rätt och ärendet har blivit:					
	- avslaget		- avskrivet		- återkallat	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Antal:	-	-	-	-	-	-

10.2 Ange antal unika överprövningsmål (så kallade målnummer) med lagakraftvunna domar under år 2015 där anbudsgivaren fått rätt eller där domstolen dömt att upphandlingen ska göras om.

	SLL har ålagts att:			
	göra en rättelse		göra om upphandlingen	
	2014	2015	2014	2015

Antal:	-	-	-	-

Eventuella kommentarer till fråga 10:

11. Ökad eller minskad konkurrens vid upphandling

Mäter ni om konkurrensen vid upphandling förändras mellan åren? Till exempel genom att mäta antalet anbud per upphandling.

Ja ☐
Nej ☒

Om nej ange varför:
Vi genomför ej så pass rutinmässigt liknande upphandlingar så att det går att jämföra mellan åren.

Om ja ange hur ni mäter:

Landstingsstyrelsens förvaltning

Internkontrollplan 2015 - uppföljning i årsrapport

Status uppföljning
- Rött: Ej åtgärdat enligt plan.
- Gult: avvikelse 20 procent, det vill säga merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår
- Grönt: åtgärdat enligt plan

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med	Diarienummer
Tillämpning	2016-04-12	2015-12-31	LS 1409-1063
Dokumentnummer	**Fastställd av**	**Upprättad av**	
-	Landstingsstyrelsen	Biträdande förvaltningschef	
Informationssäkerhetsklass	**Verksamhetstyp**		
-	Ledning och styrning		

Riskområde	Nr	Riskbeskrivning	Konsekvens	Sannolikhet (1-4)	Konsekvens (1-4)	Riskbedömning	Åtgärd	Kontroll-moment och frekvens	Riskägare	Status 🔴 🟡 🟢 *Uppföljning av status sker vid delårsrapport och årsbokslut*	Kommentar
Ekonomi	1	Budget: avvikelser mot landstingsfullmäktiges beslutade krav samt motpartsdifferenser.	Kan leda till felaktigheter i budgetunderlaget, förseningar i leverans samt ökade kostnader.	4	3	12	BEGRÄNSA Tydliggöra och kommunicera budgetprocess och hanteringsordning för verksamheterna Dialog med verksamheterna där vikten av inrapportering enligt ram betonas samt anvisningar kommuniceras. Kontroll av inrapportering samt återkoppling till verksamheterna samt vid stora differenser även till ekonomidirektör.	Ekonomichefs-träffar 4-6 gånger per år. Avstämnings-möten 1 ggr /år med verksamheterna inför inrapportering av budgetunderlag. 2 ggr /år i samband med inrapportering av budgetunderlag samt slutlig budget	Ekonomi-direktör	🟡	Strukturerat arbetssätt samt projektarbete med uppdrag att förstärka controlling av investeringar ink second opinion
	2	Bokslut och kostnader: högre kostnadsutveckling än budgeterat	Ekonomin ej i balans.	4	3	12	BEGRÄNSA Regelbunden kontroll av kostnadsutvecklingen.	Analys av specifika områden med hög kostnads-utveckling 1 ggr/mån.	Ekonomi-direktör	🟡	Tydlighet i anvisningarna samt muntligen kommunicerat på möte med verksamheterna Kontroll av inrapportering i samband med slutlig budget
Kompetens-försörjning	3	Bristande samordning av förändringsarbetet i genomförandet av Framtidsplan för hälso- och sjukvården.	Det nödvändiga förändringsarbetet försvåras.	3	4	12	BEGRÄNSA Samordnade insatser inom hela landstinget. Kontinuerlig uppföljning att samordningen fungerar. Utvecklad samverkan med de fackliga organisationerna.	Åtgärderna följs upp av LSF ledning i samband med uppföljning av genomförande-områden 1 ggr/mån.	Personal-direktör	🟡	Samordnade insatser för att begränsa risken pågår och följs upp kontinuerligt.

Riskområde	Nr	Riskbeskrivning	Konsekvens	Sannolikhet (1-4)	Konsekvens (1-4)	Riskbedömning	Åtgärd	Kontroll-moment och frekvens	Riskägare	Status 🔴 🟡 🟢 *Uppföljning av status sker vid delårsrapport och årsbokslut*	Kommentar
Forskning	4	Reformeringen av dataskyddsförordningen genomförs utan att undanta hälso- och sjukvård samt klinisk forskning.	Konsekvenserna för akademisk forskning blir att endast begränsad forskning kan genomföras.. Risk för kollision med läkemedelslagstiftningens krav på spårbarhet. IT-satsningar på öppen försvåras.	3	4	12	ELIMINERA Påverka för att tillgodose särskilt undantag för hälso- och sjukvård samt klinisk forskning i den nya dataskyddsförordningen. Bedriva bevaknings- och påverkansarbetet före och under förhandlingarna tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting och Karolinska institutet. Dialog med Social-, Utbildnings- och justitiedepartementet. Kontakter och samarbete med de medlemsländer som driver samma linje som Sverige.	Kontinuerlig kontakt med Social-departementet: Vid intensiva pågående förhandlingar 1 ggr/vecka. Vid mindre intensiva perioder 1 ggr/ varannan vecka.	Forsknings-direktör	🟢	Avdelningen har prioriterat arbetet med att eliminera risken som har skett i nära samarbete med Karolinska Institutet och utbildningsdepartementet med stöd från externa experter. Ett flertal aktiviteter har genomförts det senaste året. Den 17 december 2015 enades företrädare för EU-parlamentet, ministerrådet och EU-kommissionen har om en ny lagtext som ersätter nationell lagstiftning om dataskydd och personlig integritet. I överenskommelsen godkänns forskning som legitimt syfte för behandling av persondata. Den nya dataskyddsförordningen väntas bli formellt beslutad under 2016 och träda i kraft 2018.
Juridik	5	Korta ledtider vid juridisk rådgivning och granskning av tjänsteutlåtande.	Kan leda till sämre kvalitetet i bedömningar och tjänsteutlåtande.	3	4	12	BEGRÄNSA Rutiner är framtagna för granskningsprocessen. Kontinuerlig dialog med LSF Kansli.	Uppföljning av rutiner för granskning-sprocessen 2 ggr/år.	Direktör för SLL Juridik och upphandling	🟢	Ingen kommentar

Riskområde	Nr	Riskbeskrivning	Konsekvens	Sannolikhet (1-4)	Konsekvens (1-4)	Riskbedömning	Åtgärd	Kontroll-moment och frekvens	Riskägare	Status 🔴 🟡 🟢 *Uppföljning av status sker vid delårsrapport och årsbokslut*	Kommentar
IT-säkerhet	6	Otydlig styrning , bristande samordning och oklara beslutsmandat inom och mellan landstingets verksamheter.	Längre ledtider i samband med åtgärdande av IT-säkerhetsrelaterade händelser.	3	4	12	BEGRÄNSA Komplettera IT-strategin med principer för IT-säkerhet. Skapa en arbetsgrupp som får i uppdrag att ta fram förslag till principer för IT-säkerhet.	Möten 1 ggr/mån i arbetsgrupp. Uppföljning 4 ggr/år av arbetsgruppens arbete.	Direktör Strategisk IT i SLL	🟢	Innovations- och digitaliseringsstrategin har kompletterats med principer för informationssäkerhet. Förslag på handlingsprogram för informationssäkerhet har tagits fram. Utredning har genomförts gällande beslutskedjor när det gäller it-säkerhetsåtgärder och hantering av it-säkerhets-relaterade incidenter. Beslutsmandat har tydliggjorts och stärkts. Säkerställa att ökade kostnader för hantering av oförutsedda it-säkerhetshändelser finansieras
IT	7	Framtidsplanen för hälso- och sjukvården ställer utökade krav på IT-arbetsplatsen men mottagande organisation är inte beredd att bära kostnaderna.	Ökade kostnader får inte motsvarande täckning i budget.	3	3	9	BEGRÄNSA Säkerställa att ökade kostnader finansieras av mottagande part eller på annat sätt.	Säkerställa att kostnaderna täckts i budget. Åtgärderna följs upp av LSF ledning i samband med uppföljning av genomförande-områden 1 ggr/mån.	IT-direktör	🟢	Konsolideringsprojekt avseende IT-arbetsplats pågår med central finansiering. Verksamheternas rutiner såsom beställningsrutiner, uppföljning, inloggningsförfarande mm ensas under 2016